ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ - ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ»

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΣΥΝΘΕΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΝΘΕΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

Άρθρο 1
Έννοια και προϋποθέσεις δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση Γ ως εξής:
«Γ. Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα:
Ως Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα χαρακτηρίζονται τα ξενοδοχειακά καταλύματα των περιπτώσεων α΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου 1Α, που ανεγείρονται σε συνδυασμό: α) με τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες της περιπτώσεως α΄ της παραγράφου 1Β και β) με εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής της παραγράφου 3.».

2. **α.** Επί των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών που περιλαμβάνονται στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται η σύσταση διηρημένων ιδιοκτησιών, οριζοντίων και καθέτων, κατά τις κείμενες διατάξεις, και η σύσταση ή μεταβίβαση σε τρίτους ενοχικών και εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ' αυτών. Το ποσοστό των δυνάμενων να πωληθούν ή εκμισθωθούν μακροχρονίως τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% της συνολικώς δομούμενης επιφάνειας του σύνθετου τουριστικού καταλύματος. Η μακροχρόνια μίσθωση συνομολογείται για χρονικό διάστημα δέκα (10) τουλάχιστον ετών.

β. Η περίπτωση α΄ εφαρμόζεται μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα. Τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα αναπτύσσονται σε γήπεδα ίσα ή μεγαλύτερα των 150.000 τ.μ.,

ββ. Τα ξενοδοχεία που συμπεριλαμβάνονται σε αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των πέντε αστέρων,

γγ. Έχουν εκδοθεί όλες οι οικοδομικές άδειες και λοιπές αναγκαίες εγκρίσεις για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών του σύνθετου τουριστικού καταλύματος.

3. Τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα διέπονται από Κανονισμό Συνιδιοκτησίας και Λειτουργίας που καταρτίζεται, με συμβολαιογραφική πράξη, από τον ιδιοκτήτη του ακινήτου και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού. Με τον κανονισμό αυτόν, ο οποίος μεταγράφεται μαζί με την πράξη σύστασης οριζοντίων και καθέτων ιδιοκτησιών, καθορίζονται ιδίως: (ι) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών και οι περιορισμοί της ιδιοκτησίας τους, καθώς και των λοιπών χρηστών που έλκουν από αυτούς δικαιώματα, (ιι) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις επί των κοινόκτητων και κοινόχρηστων χώρων, κτισμάτων, εγκαταστάσεων έργων και υπηρεσιών και οι περιορισμοί αυτών, (ιιι) ο φορέας διαχείρισης και λειτουργίας και τα ζητήματα που αφορούν τη διοίκηση του σύνθετου τουριστικού καταλύματος καθώς και την εποπτεία και την άσκηση ελέγχου επί των επιμέρους αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών και (ιν) οι κοινές δαπάνες, και ο τρόπος υπολογισμού και κατανομής τους στους ιδιοκτήτες των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών, ο τρόπος και το είδος εκμετάλλευσης των κοινόκτητων χώρων, έργων και υπηρεσιών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού εγκρίνεται πρότυπος κανονισμός συνιδιοκτησίας και λειτουργίας και καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο αυτού. Ο εγκρινόμενος κατά τα ανωτέρω Κανονισμός Συνιδιοκτησίας και Λειτουργίας προσαρτάται σε κάθε δικαιοπραξία με αντικείμενο τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή μεταβίβαση ενοχικών ή εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και δεσμεύει όλους.

4. Οι ιδιοκτήτες ή οι μισθωτές των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών δεν μπορούν να εκμισθώνουν ή να υπομισθώνουν τα ακίνητα σε τρίτους ή να συνιστούν εμπράγματα δικαιώματα επικαρπίας ή οίκησης παρά μόνο σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που καθορίζονται στον οικείο κανονισμό.

5. Η μεταβίβαση της κυριότητας ή η εκμίσθωση των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών που προβλέπονται στην παράγραφο 2 επιτρέπεται μόνο μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του ξενοδοχειακού καταλύματος και της ειδικής τουριστικής υποδομής και εφόσον έχει χορηγηθεί το σήμα λειτουργίας αυτών από τον ΕΟΤ. Η χορήγηση του σήματος μνημονεύεται στη σχετική πράξη μεταβίβασης ή εκμίσθωσης και σε κάθε άλλη συναφή πράξη.

6. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων μπορεί να εφαρμόζονται και επί υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων της παραγράφου 1Α του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 που έχουν κατασκευασθεί σε γήπεδα τουλάχιστον 50.000 τ.μ. και τα οποία πληρούν ή μπορεί να αποκτήσουν τις λοιπές προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο, εφόσον:
α) διαθέτουν σε ισχύ ειδικό σήμα λειτουργίας,
β) τα προς μεταβίβαση ή προς μακροχρόνια μίσθωση τμήματα δεν έχουν υπαχθεί στις επιδοτήσεις της αναπτυξιακής νομοθεσίας κατά τα τελευταία πέντε έτη. Σε αντίθετη περίπτωση, το ποσό της ενίσχυσης ή επιδότησης που έχει χορηγηθεί για τα τμήματα αυτά, επιστρέφεται και
γ) ο νομίμως υλοποιημένος συντελεστής δόμησης είναι ίσος ή μικρότερος του 0,15. Στην περίπτωση που ο νομίμως υλοποιημένος συντελεστής δόμησης υπερβαίνει το 0,15, η υπαγωγή στις ρυθμίσεις των προηγούμενων

παραγράφων επιτρέπεται μόνον εφόσον συντρέχει και μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
αα. Εφόσον κατεδαφισθούν τμήμα ή τμήματα των τουριστικών εγκαταστάσεων τα οποία αντιστοιχούν στον συντελεστή δόμησης που υπερβαίνει το 0,15.
ββ. Εφόσον καταβληθεί ειδική εισφορά ίση με ποσοστό 5% επί της αντικειμενικής αξίας των τουριστικών εγκαταστάσεων οι οποίες αντιστοιχούν στον συντελεστή δόμησης που υπερβαίνει το 0,15. Η αντικειμενική αξία ορίζεται σύμφωνα με το σύστημα αντικειμενικών αξιών του Υπουργείου Οικονομικών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία επιβολής της εισφοράς, ο τρόπος και οι υπόχρεοι καταβολής, η διαδικασία πληρωμής και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Η καταβολή της εισφοράς αποτελεί προϋπόθεση για τη μεταβίβαση της κυριότητας των αυτοτελών ιδιοκτησιών. Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής επί υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων που έχουν κατασκευασθεί σε γήπεδα μικρότερα των 150.000 τ.μ. το ποσοστό των δυνάμενων να πωληθούν ή εκμισθωθούν μακροχρονίως, κατά την έννοια της παραγράφου 2 α, τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% της συνολικώς δομημένης επιφάνειας του σύνθετου τουριστικού καταλύματος.

7. **α.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 δεν εφαρμόζεται στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα του παρόντος άρθρου.

β. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, καταργούνται η παρ. 13 του άρθρου 39 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ Α΄ 29) και το π.δ. 250/2003 (ΦΕΚ Α΄ 226).

Άρθρο 2
Όροι δόμησης και προδιαγραφές σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων

1. **α.** Για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται:
αα. Οι ειδικότερες κατηγορίες έργων, δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων που πρόκειται να ανεγερθούν στην έκταση του σύνθετου τουριστικού καταλύματος.
ββ. Η γενική διάταξη των κτιρίων και εγκαταστάσεων με αναφορά σε τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:5.000. Στη γενική διάταξη πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες να αποτελούν ενότητα διακριτή από το ξενοδοχειακό κατάλυμα.
γγ. Οι περιβαλλοντικοί όροι του σύνθετου τουριστικού καταλύματος, ύστερα από τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται στον ν. 1650/1986, όπως ισχύει.

β. Η δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε γήπεδα μεγαλύτερα των 800.000 τ.μ. επιτρέπεται μόνο σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) που χαρακτηρίζονται και οριοθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, όπως τροποποιείται με τον νόμο αυτόν. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται επί γηπέδων μεγαλύτερων των

800.000 τ.μ. για τα οποία έχουν καθοριστεί, με ειδικές διατάξεις, ειδικά πολεοδομικά καθεστώτα τουριστικής ανάπτυξης και αξιοποίησης.

γ. Ειδικώς στα κατοικημένα νησιά, η ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ορίζεται σε 100.000 τ.μ. Οι ρυθμίσεις της περιπτώσεως αυτής δεν εφαρμόζονται στις νήσους Κρήτη, Κέρκυρα και Ρόδο.

δ. Ως εμβαδά ιδιοκτησιών για την εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων α΄, β΄ και γ΄, λαμβάνονται τα εμβαδά που αυτές είχαν στις 31.12.2010. Γήπεδα που δημιουργούνται από συνένωση μπορεί να υπάγονται στις διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων και μετά την πάροδο της ημερομηνίας αυτής. Δρόμοι ή και άλλα τεχνικά έργα καθώς και ρέματα που διαπερνούν εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων δεν συνιστούν κατάτμηση αυτών.

ε. Σύνθετα τουριστικά καταλύματα επιτρέπεται να δημιουργούνται και εντός εγκαταλελειμμένων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων σε συνδυασμό με την ανάπλαση τμήματος ή και του συνόλου του οικισμού. Για τον σκοπό αυτό, οι ενδιαφερόμενοι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς καταρτίζουν πρόγραμμα τουριστικής αξιοποίησης και οικιστικής αναζωογόνησης του οικείου οικισμού, το οποίο εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού ύστερα από γνώμη του ΕΟΤ. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού καθορίζονται τα ειδικότερα κριτήρια επιλογής των σχετικών οικισμών, οι τρόποι και τα μέσα πολεοδομικής επέμβασης, οι τρόποι απόκτησης των απαιτούμενων ακινήτων, τα παρεχόμενα πολεοδομικά ή και οικονομικά κίνητρα, οι φορείς υλοποίησης των σχετικών προγραμμάτων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

2. **α.** Η δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις του εκάστοτε ισχύοντος Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και τις χρήσεις γης και λειτουργίες της ευρύτερης περιοχής. Με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 3 του ν. 2742/1999 μπορεί να καθορίζονται ειδικές χωροταξικές κατευθύνσεις για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

β. Όπου στις διατάξεις της υπ' αριθμ. 24208/4.6.2009 απόφασης «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό» (ΦΕΚ Β΄ 1138) αναφέρονται οι «σύνθετες και ολοκληρωμένες τουριστικές υποδομές μικτής χρήσης» νοούνται εφεξής τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα του παρόντος νόμου.

3. **α**. Τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα υπόκεινται στους όρους και περιορισμούς της εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων του από 20/28.1.1988 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 61 Δ΄), όπως ισχύει. Ο συντελεστής δόμησης είναι ενιαίος για το σύνολο του σύνθετου τουριστικού καταλύματος και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,15 και ειδικώς για τα νησιά

της περιπτώσεως γ΄ της παραγράφου 1 το 0,10. Για τον υπολογισμό της μέγιστης εκμετάλλευσης και των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης, η έκταση στην οποία αναπτύσσεται το σύνθετο τουριστικό κατάλυμα νοείται ως ενιαίο σύνολο.

β. Εφόσον ο υλοποιούμενος συντελεστής δόμησης δεν υπερβαίνει το 0,10, το ποσοστό των δυνάμενων να πωληθούν ή εκμισθωθούν μακροχρονίως τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο, καθορίζεται σε 40% της συνολικώς δομούμενης επιφάνειας του σύνθετου τουριστικού καταλύματος. Το ποσοστό αυτό προσαυξάνεται σε 60% όταν ο υλοποιούμενος συντελεστής δόμησης είναι ίσος ή μικρότερος του 0,05.

γ. Η υπαγωγή σε μία εκ των δύο ανωτέρω περιπτώσεων α΄ ή β΄ είναι δεσμευτική και για κάθε μεταγενέστερη αναθεώρηση ή τροποποίηση της οικοδομικής αδείας του σύνθετου τουριστικού καταλύματος.

δ. Ειδικότερες διατάξεις με τις οποίες έχουν καθοριστεί μικρότεροι συντελεστές δόμησης ή και αυστηρότεροι όροι και περιορισμοί δόμησης για την τουριστική αξιοποίηση συγκεκριμένων γηπέδων, διατηρούνται σε ισχύ.

ε. Το ελάχιστο απαιτούμενο εμβαδόν των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών ορίζεται σε 100 τ.μ. ανά αυτοτελή διηρημένη ιδιοκτησία. Οι ημιυπαίθριοι χώροι που κατασκευάζονται στις τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, οι στεγασμένοι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων που δημιουργούνται εντός αυτών και οι υπόγειοι χώροι αυτών, η οροφή των οποίων υπερβαίνει τα 0,80 μ. από την οριστική στάθμη του εδάφους, προσμετρώνται στον συντελεστή δόμησης. Οι ρυθμίσεις της περιπτώσεως αυτής εφαρμόζονται και για τις τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες που περιλαμβάνονται στα υφιστάμενα ξενοδοχειακά καταλύματα της παραγράφου 6 του άρθρου 1.

στ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού μπορεί να καθορίζονται ειδικές ενεργειακές προδιαγραφές για τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ιδίως όσον αφορά την εξοικονόμηση νερού, τη διαχείριση των αποβλήτων και την εν γένει ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται σε αυτά. Μέχρι την έκδοση της αποφάσεως αυτής, εφαρμόζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων για την κατηγορία Α+, οι οποίες καθορίζονται στον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων.

4. Η επενδυτική δαπάνη των προς μεταβίβαση ή μακροχρόνια μίσθωση τμημάτων των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων δεν μπορεί να υπάγεται στα κίνητρα της αναπτυξιακής νομοθεσίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές, καθώς και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις, τις οποίες πρέπει να πληρούν τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα για τη χορήγηση του ειδικού σήματος λειτουργίας. Με τις

προδιαγραφές αυτές καθορίζονται και οι κοινόχρηστοι χώροι των ξενοδοχειακών καταλυμάτων, οι οποίοι πρέπει να είναι επαρκείς για την κάλυψη και της δυναμικότητας σε κλίνες που αντιστοιχεί στις τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες.

6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζονται τα μέτρα και οι προϋποθέσεις για την προστασία και κάλυψη των δικαιωμάτων των συνιδιοκτητών του σύνθετου τουριστικού καταλύματος, ιδίως στις περιπτώσεις που είτε κωλύεται η ορθή λειτουργία της συνιδιοκτησίας λόγω σοβαρής αδυναμίας του φορέα εκμετάλλευσης του τουριστικού καταλύματος να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς αυτήν είτε εγείρονται αξιώσεις τρίτων κατά του πιο πάνω φορέα που θίγουν τα δικαιώματα συνιδιοκτησίας, και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα. Με την έκδοση του ως άνω προεδρικού διατάγματος ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, και θέματα υπαγωγής των φορέων εκμετάλλευσης των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε συστήματα χρηματοοικονομικής ασφάλειας μέσω των κατάλληλων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων σε περίπτωση πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας.

7. **α**. Τα άρθρα 610, 616 και 617 του Αστικού Κώδικα δεν εφαρμόζονται επί μακροχρονίων μισθώσεων τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών συναπτόμενων εντός σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

β. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 2 του ν. 1652/1986, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 3 του ιδίου ως άνω νόμου, όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και στις μακροχρόνιες μισθώσεις που συνάπτονται επί τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 1 του παρόντος.

8. Τα δικαιώματα μακροχρόνιας μίσθωσης που αποκτώνται επί των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του παρόντος, σημειώνονται στο περιθώριο των οικείων βιβλίων μεταγραφών των αρμοδίων Υποθηκοφυλακείων ή Κτηματολογικών Γραφείων. Μεταγραπτέα πράξη αποτελούν τα σχετικά μισθωτήρια συμβόλαια, τα οποία, επί ποινή ακυρότητας, καταρτίζονται με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

9. Στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, μπορεί να υπαχθούν και τουριστικές επενδύσεις που διαθέτουν σε ισχύ εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 1. Στις περιπτώσεις αυτές, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 3
Απόσυρση παλαιών τουριστικών καταλυμάτων

1. **α.** Οι κύριοι των τουριστικών καταλυμάτων που προβλέπονται στις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ της παραγράφου 1Α του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 και τα οποία στερούνται σήματος λειτουργίας αδιαλείπτως κατά την χρονική

περίοδο από 1.1.1981 έως και την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, οφείλουν να καταβάλουν ειδικό ετήσιο τέλος επιβάρυνσης του περιβάλλοντος η οποία προκαλείται από την εγκατάλειψή τους. Το τέλος επιβάλλεται εφόσον τα ανωτέρω καταλύματα δεν επαναλειτουργήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας τουριστικής νομοθεσίας εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και για όσο χρονικό διάστημα παραμένουν σε εγκατάλειψη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζονται τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό τουριστικών καταλυμάτων ή και άλλων κτιρίων ως εγκαταλελειμμένων, η αρμόδια υπηρεσία, ο τρόπος και η διαδικασία ελέγχου, οι όροι και οι προϋποθέσεις διαπίστωσης και χαρακτηρισμού αυτών ως εγκαταλελειμμένων, οι περιπτώσεις εξαίρεσης από την επιβολή του τέλους λόγω ειδικότερων διατάξεων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

β. Το ετήσιο τέλος είναι ίσο με ποσοστό 2% επί της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων σύμφωνα με το σύστημα αντικειμενικών αξιών του Υπουργείου Οικονομικών κατά τον χρόνο της επιβολής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία επιβολής του τέλους, ο τρόπος βεβαίωσης αυτού, οι υπόχρεοι καταβολής, οι τρόποι πληρωμής και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Η βεβαίωση του τέλους μπορεί να γίνει μία φορά και ισχύει μέχρις ότου προσκομιστεί από τον υπόχρεο βεβαίωση κατεδάφισης ή άδεια λειτουργίας του τουριστικού καταλύματος, εκτός εάν επαναπροσδιοριστεί το παραπάνω ποσοστό οπότε και επαναβεβαιώνεται. Ο επαναπροσδιορισμός του ποσοστού γίνεται επίσης με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού.

γ. Το τέλος κατατίθεται υπέρ του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο», τηρείται σε ειδικό λογαριασμό με την ονομασία «Ταμείο Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου» και διατίθεται για προγράμματα και δράσεις περιβαλλοντικής αποκατάστασης και προστασίας χώρων με ιδιαίτερη πολιτιστική, τουριστική και ιστορική σημασία, εντός του πρωτοβαθμίου ΟΤΑ στη διοικητική περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα εγκαταλελειμμένα τουριστικά καταλύματα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού μπορεί να καθορίζεται η διαδικασία κατάθεσης και απόδοσης του τέλους στο Πράσινο Ταμείο και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

2. **α.** Επιτρέπεται η κατεδάφιση των τουριστικών καταλυμάτων τα οποία προβλέπονται στις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 Α του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 και βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως και εκτός ορίων οικισμών που προϋφίστανται του έτους 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων, η οποία συνδυάζεται με την ανάπλαση και τη συνολική αναβάθμιση του άμεσου περιβάλλοντος υποδοχής τους.

β. Τα τουριστικά καταλύματα της περιπτώσεως α΄ που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου πρέπει:
αα. Να έχουν ανεγερθεί με βάση νόμιμη οικοδομική άδεια.

ββ. Να έχουν λειτουργήσει με βάση νόμιμη άδεια λειτουργίας για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των δέκα πέντε (15) ετών.
γγ. Να μην έχουν λάβει για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των δέκα (10) ετών οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση. Σε αντίθετη περίπτωση το ποσό της ενίσχυσης ή επιδότησης που έχει χορηγηθεί επιστρέφεται. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζονται η διαδικασία και ο φορέας επιστροφής της ενίσχυσης ή επιδότησης, τα δικαιολογητικά και στοιχεία που πρέπει να υποβάλει ο υπόχρεος και κάθε σχετική λεπτομέρεια.
δδ. Η συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου αυτής διαπιστώνεται με πράξη του ΕΟΤ ύστερα από αίτηση του κυρίου του ακινήτου.

γ. Κίνητρο για την υπαγωγή στις διατάξεις του άρθρου αυτού είναι το δικαίωμα χρήσης συντελεστή δόμησης έως 0,05 για τη δημιουργία νέων τουριστικών επιπλωμένων επαύλεων ή κατοικιών της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1Β του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, οι οποίες θα συνοδεύονται υποχρεωτικώς και από μια, κατ' ελάχιστον, εγκατάσταση ειδικής τουριστικής υποδομής της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, εφόσον οι παραπάνω χρήσεις δεν απαγορεύονται στην περιοχή του τουριστικού καταλύματος και κατά παρέκκλιση των όρων και περιορισμών δόμησης της περιοχής αυτής. Σε κάθε δε περίπτωση, η συνολική επιτρεπόμενη δόμηση για τις εγκαταστάσεις της περίπτωσης αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15.000 τ.μ. Με την επιφύλαξη των όσων ορίζονται στην επόμενη περίπτωση, κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού.

δ. Οι διατάξεις της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 και των παραγράφων 3-5 του άρθρου 1, καθώς και οι διατάξεις της περιπτώσεως ε΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 2, εφαρμόζονται και επί των εγκαταστάσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

ε. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται σε τουριστικά κορεσμένες περιοχές ή σε περιοχές με φθίνουσα τουριστική ζήτηση ή με υποβάθμιση των φυσικών τους πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος ή του τουριστικού τους προϊόντος λόγω κακής ποιότητας και παλαιότητας των τουριστικών καταλυμάτων, καθώς και στα νησιά που αναπτύσσονται τουριστικά ή στα νησιά με σημαντική τουριστική δραστηριότητα, όπως αυτά ορίζονται, με βάση την ένταση και το είδος της τουριστικής δραστηριότητας, στο άρθρο 5 της υπ' αριθμ. 24208/4.6.2009 απόφασης «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό» (ΦΕΚ Β΄ 1138). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού μπορεί να καθορίζονται οι ειδικότερες περιοχές στις οποίες είναι δυνατή η κατεδάφιση των τουριστικών καταλυμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή.

στ. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζεται η χρονική διάρκεια ισχύος της δυνατότητας απόσυρσης των παλαιών τουριστικών καταλυμάτων, τυχόν ειδικότερες δράσεις, μέτρα, παρεμβάσεις και κατευθύνσεις που εξυπηρετούν την απόσυρση των παλαιών τουριστικών

καταλυμάτων και κάθε άλλη σχετική διαδικασία και λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

3. Στις ρυθμίσεις της παραγράφου 2 υπάγονται επίσης και τα τουριστικά καταλύματα που προβλέπονται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού και τα οποία βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως και εκτός ορίων οικισμών που προϋφίστανται του έτους 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων.

4. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 2 που αφορούν ακίνητα τα οποία εμπίπτουν στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών του ν. 3937/2011 εφαρμόζονται μόνον εφόσον επιτρέπεται από τα υφιστάμενα ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας τους και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που θεσπίζουν τα καθεστώτα αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 4
Ρυθμίσεις για τις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α)

1. Η παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997 αντικαθίσταται ως εξής:
«3. α. Ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση των Π.Ο.Τ.Α. γίνεται μετά από αίτηση φυσικών ή νομικών προσώπων του ιδιωτικού ή και του δημόσιου τομέα με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού ύστερα από γνώμη του οικείου περιφερειακού συμβουλίου. Η ανωτέρω γνώμη παρέχεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του σχετικού φακέλου. Παρεχομένης απράκτου της προθεσμίας αυτής, το ως άνω προεδρικό διάταγμα εκδίδεται χωρίς τη γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου. Εφόσον στην Π.Ο.Τ.Α. περιλαμβάνονται και εκτάσεις που υπάγονται σε ειδικά καθεστώτα, όπως είναι ιδίως χώροι αρχαιολογικού ή ιστορικού ενδιαφέροντος, δάση και δασικές εκτάσεις, ή περιοχές προστασίας της φύσης και του τοπίου, η ένταξη των οποίων εντός των ορίων Π.Ο.Τ.Α. δεν αντίκειται στην ισχύουσα νομοθεσία, το προεδρικό διάταγμα προσυπογράφουν επιπλέον και οι καθ' ύλην αρμόδιοι Υπουργοί.
β. Της προτάσεως για την έκδοση του πιο πάνω π.δ/τος προηγείται η έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην υπ' αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.08.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (ΦΕΚ 1225 Β΄/5.9.2006).

γ. Ο χαρακτηρισμός εκτάσεων ως Π.Ο.Τ.Α. εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις των εγκεκριμένων χωροταξικών σχεδίων εθνικού ή περιφερειακού επιπέδου, με τις χρήσεις γης και λειτουργίες της ευρύτερης περιοχής καθώς και με τους ευρύτερους αναπτυξιακούς στόχους. Με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 3 του ν. 2742/1999 μπορεί να καθορίζονται ειδικές χωροταξικές κατευθύνσεις για τον χαρακτηρισμό εκτάσεων ως Π.Ο.Τ.Α.
δ. Οι εκτάσεις που χαρακτηρίζονται ως Π.Ο.Τ.Α. μπορεί να πολεοδομούνται, στο σύνολο ή σε τμήμα τους».

2. Η παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997 αντικαθίσταται ως εξής:
«4. α. Με το παραπάνω προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και εγκρίνονται τα εξής:
αα. Οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης στο πλαίσιο εφαρμογής της διάταξης της παρ.2 του παρόντος άρθρου και η μέγιστη ανά χρήση εκμετάλλευση, καθώς και οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί που αποσκοπούν στον έλεγχο της έντασης κάθε χρήσης.
ββ. Η γενική διάταξη των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων, με ένδειξη των τμημάτων της Π.Ο.Τ.Α. που τυχόν θα πολεοδομηθούν και της μέγιστης ανά χρήσης εκμετάλλευσης στα τμήματα της Π.Ο.Τ.Α. που δεν πολεοδομούνται, καθώς και τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής.
γγ. Ο φορέας ίδρυσης και εκμετάλλευσης της Π.Ο.Τ.Α.
β. Η μεταβολή της έκτασης και των ορίων της Π.Ο.Τ.Α. επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου για την ίδρυσή της. Κατ' εξαίρεση, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού επιτρέπεται η μεταβολή της έκτασης και των ορίων της Π.Ο.Τ.Α., χωρίς μεταβολή των προβλεπόμενων συνολικών χρήσεων ή της μέγιστης ανά χρήση εκμετάλλευσης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
αα. Η προκύπτουσα, λόγω της μεταβολής των ορίων, μείωση ή αύξηση της έκτασης της ΠΟΤΑ δεν υπερβαίνει το 10% της αρχικώς οριοθετηθείσας εκτάσεως και
ββ. Δεν περιλαμβάνονται στην περιοχή επεκτάσεως της Π.Ο.Τ.Α. εκτάσεις υπαγόμενες σε ειδικά νομικά καθεστώτα ή εκτάσεις για τις οποίες έχουν καθοριστεί μη συμβατές με την Π.Ο.Τ.Α. χρήσεις γης.
Η ως άνω εξαίρεση μπορεί να εφαρμόζεται για μία μόνο φορά. Σε περίπτωση νέας αύξησης της συνολικής έκτασης της Π.Ο.Τ.Α., έστω και αν αυτή είναι πάλι μικρότερη του δέκα τοις εκατό (10%), ακολουθείται κανονικά η διαδικασία της παραγράφου 3. Δεν θεωρείται μεταβολή χρήσεως η αντικατάσταση μέρους της επιτρεπόμενης εντός Π.Ο.Τ.Α. συνολικής δυναμικότητας κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων με τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες της περιπτώσεως α΄ της παραγράφου 1Β του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, με σκοπό τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.
γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και η διαδικασία για τον έλεγχο της συμβατότητας της αιτήσεως με τα δεδομένα του χωροταξικού σχεδιασμού, και ρυθμίζονται οι λοιπές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής».

3. Στο τέλος της περίπτωσης στ΄ της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:
«Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση δεν απαιτείται επίσης για τα έργα που εκτελούνται εντός των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, όπως ισχύει».

4. Π.Ο.Τ.Α. ή τμήματα αυτών που οριοθετήθηκαν και χαρακτηρίστηκαν βάσει των διατάξεων που ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορεί να επαναχαρακτηρίζονται και επανοριοθετούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον παρόντα νόμο. Η επανοριοθέτηση είναι υποχρεωτική όταν πρόκειται να μεταβληθούν τα όρια της Π.Ο.Τ.Α. Εφόσον από την τυχόν μεταβολή των ορίων της Π.Ο.Τ.Α. δεν προκύπτει αύξηση της συνολικής της έκτασης και συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις που ορίζονται στην περίπτωση β΄ της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, όπως αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, για τον επαναχαρακτηρισμό και την επανοριοθέτηση της Π.Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι διατάξεις της περιπτώσεως αυτής. Στις περιπτώσεις αυτές και εφόσον οι πιο πάνω Π.Ο.Τ.Α. ή τα τμήματα αυτών διαθέτουν σε ισχύ εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, δεν απαιτείται η προηγούμενη έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Άρθρο 5
Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού

1. Συνιστάται Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, υπαγόμενη απευθείας στον Γενικό Γραμματέα του ΕΟΤ. Της υπηρεσίας προΐσταται υπάλληλος του ΕΟΤ με βαθμό Διευθυντού.

2. Η ανωτέρω υπηρεσία έχει τις εξής αρμοδιότητες:
α. Ενημερώνει τους επενδυτές για το θεσμικό, νομοθετικό, φορολογικό και χρηματοοικονομικό πλαίσιο των τουριστικών επενδύσεων, καθώς και για τις ενέργειες που απαιτούνται για την αδειοδότηση των δραστηριοτήτων αυτών και την ένταξή τους σε υφιστάμενα επενδυτικά προγράμματα ή σχεδιασμούς που αφορούν την προώθηση των τουριστικών επενδύσεων.
β. Λειτουργεί ως υπηρεσία μιας στάσεως για την έκδοση των αδειών και την παροχή των εγκρίσεων που είναι απαραίτητες για την έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής ανεξαρτήτως μεγέθους, των κυρίων τουριστικών καταλυμάτων δυναμικότητας άνω των 300 κλινών και των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 1 του παρόντος. Για τον σκοπό αυτόν, παραλαμβάνει το φάκελο της κατά περίπτωση αιτούμενης αδειοδότησης, ελέγχει την πληρότητά του, φροντίζει για τη συμπλήρωση των αναγκαίων δικαιολογητικών από τον ενδιαφερόμενο και τον διαβιβάζει στους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς, οι οποίοι υποχρεούνται να προβαίνουν κατά προτεραιότητα στις επιβαλλόμενες για τον σκοπό αυτό ενέργειες, σύμφωνα με τις οικείες αρμοδιότητές τους. Οι φορείς

αυτοί υποχρεούνται να παρέχουν στην Ειδική Υπηρεσία κάθε αναγκαία ενημέρωση, έγγραφη ή και προφορική, για το στάδιο, στο οποίο βρίσκονται οι σχετικές διαδικασίες, τις τυχόν ελλείψεις του φακέλου και τον τρόπο συμπλήρωσής τους, καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης ή της αδυναμίας παροχής των αιτουμένων αδειών ή εγκρίσεων.
γ. Διατυπώνει προτάσεις και υποδεικνύει λύσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των διοικητικών δυσχερειών και προβλημάτων τα οποία προκύπτουν κατά την αδειοδοτική ή άλλη συναφή διαδικασία που αφορά σε τουριστικές επενδύσεις.
δ. Επεξεργάζεται σχέδια γενικών οδηγιών, εγκυκλίων και αποφάσεων για τη διευκόλυνση της αδειοδότησης των τουριστικών επενδύσεων.

3. **α**. Εντός της ανωτέρω υπηρεσίας συνιστάται Πολεοδομικό Γραφείο, υπαγόμενο απευθείας στον Διευθυντή της υπηρεσίας αυτής. Του Πολεοδομικού Γραφείου προΐσταται υπάλληλος του ΕΟΤ με βαθμό Τμηματάρχη της κατηγορίας ΠΕ Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ή Πολιτικών Μηχανικών.

β. Στην αρμοδιότητα του πιο πάνω γραφείου ανήκει η έκδοση και αναθεώρηση οικοδομικών αδειών, ο έλεγχος μελετών για την έκδοσή τους, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία, για τις τουριστικές εγκαταστάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της προηγούμενης παραγράφου.

γ. Για την εφαρμογή των προηγούμενων περιπτώσεων απαιτείται προηγούμενη χορήγηση έγκρισης δόμησης (ισχύοντες όροι και περιορισμοί δόμησης της περιοχής) από το Πολεοδομικό Γραφείο του οικείου Δήμου, η οποία χορηγείται με αίτηση του ενδιαφερόμενου μέσω του πιο πάνω γραφείου. Το Πολεοδομικό Γραφείο του οικείου Δήμου υποχρεούται να χορηγήσει την έγκριση δόμησης (ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης της περιοχής) εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών.

4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζεται ο τρόπος οργάνωσης της Ειδικής Υπηρεσίας, η διάρθρωσή της σε τμήματα και οι αναγκαίες για τη λειτουργία της οργανικές θέσεις μονίμου και με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού κατά κλάδους, κατηγορίες και ειδικότητες. Οι θέσεις αυτές καλύπτονται με μεταφορά οργανικών θέσεων από τον ΕΟΤ ή από υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

5. Οι συνιστώμενες κατά την προηγούμενη παράγραφο θέσεις μπορεί να καλύπτονται και με απόσπαση προσωπικού, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, από υπηρεσίες του Δημοσίου, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και από φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται σε τρία (3) έτη με δυνατότητα ανανέωσης για ίσο χρονικό διάστημα.

6. Ο Προϊστάμενος της ανωτέρω υπηρεσίας υποβάλλει, μέχρι την 1η Φεβρουαρίου κάθε έτους, στον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού και στον Πρόεδρο του ΕΟΤ απολογιστική έκθεση για το έργο που υλοποιήθηκε κατά το προηγούμενο έτος. Στην πιο πάνω έκθεση περιλαμβάνονται υποχρεωτικά πλήρη στοιχεία για τις επενδυτικές αιτήσεις που υποβλήθηκαν στην υπηρεσία και αυτές που διεκπεραιώθηκαν, τον χρόνο διεκπεραίωσης, τις αιτήσεις που καθυστέρησαν ή απορρίφθηκαν και τους λόγους της καθυστέρησης ή απόρριψης, καθώς και προτάσεις για την αντιμετώπιση των διοικητικών δυσχερειών και προβλημάτων τα οποία προέκυψαν κατά τη σχετική αδειοδοτική διαδικασία.

Άρθρο 6
Κεντρική Συντονιστική Ομάδα Αδειοδότησης για τις τουριστικές επενδύσεις

1. Για τον συντονισμό και την καλύτερη οργάνωση του συστήματος περιβαλλοντικής, πολεοδομικής και λειτουργικής αδειοδότησης των τουριστικών καταλυμάτων και των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, καθώς και την επίλυση προβλημάτων που αφορούν τη χωροθέτηση των τουριστικών επενδύσεων, συγκροτείται Κεντρική Συντονιστική Ομάδα Αδειοδότησης για τις τουριστικές επενδύσεις με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού. Την ομάδα απαρτίζουν οι αρμόδιοι γενικοί γραμματείς και υπηρεσιακά στελέχη των δύο υπουργείων που εμπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης των τουριστικών επενδύσεων.

2. Η ομάδα έχει τις εξής αρμοδιότητες:
α) συντονίζει τις ενέργειες των αρμοδίων υπηρεσιών των δύο υπουργείων για την επιτάχυνση της χωροθέτησης και της εν γένει αδειοδοτικής διαδικασίας των τουριστικών επενδύσεων και την αντιμετώπιση σχετικών διοικητικών δυσχερειών.
β) εισηγείται την έκδοση εγκυκλίων και την πρόταση νομοθετικών παρεμβάσεων για την επίλυση προβλημάτων που αφορούν τη διαδικασία αδειοδότησης των τουριστικών επενδύσεων.
γ) επεξεργάζεται, αναλύει και παρέχει πληροφοριακά και στατιστικά στοιχεία για τις αδειοδοτήσεις των τουριστικών επενδύσεων.
δ) αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του ισχύοντος συστήματος αδειοδότησης σε ετήσια βάση, ιδίως όσον αφορά τον χρόνο, το κόστος και τους διοικητικούς πόρους, με χρήση συγκριτικών στοιχείων και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

3. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού μπορεί να εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Συντονιστικής Ομάδας και να καθορίζονται ειδικότερα θέματα λειτουργίας της.

Άρθρο 7
Ζητήματα εφαρμογής του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό και άλλες ρυθμίσεις για την προώθηση των τουριστικών επενδύσεων

1. **α**. Με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου, για τη χωροθέτηση των τουριστικών καταλυμάτων και των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, εφαρμόζονται οι κατευθύνσεις του εκάστοτε ισχύοντος Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό.

β. Απαγορεύεται η εγκατάσταση των πιο πάνω δραστηριοτήτων σε περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις της πολεοδομικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας, έχουν καθοριστεί χρήσεις γης που αποκλείουν τις συγκεκριμένες δραστηριότητες.

γ. Σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων, στις οποίες δεν έχουν καθορισθεί από πολεοδομικές και χωροταξικές ρυθμίσεις συγκεκριμένες χρήσεις γης, η χωροθέτηση των τουριστικών καταλυμάτων και των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής γίνεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του εκάστοτε ισχύοντος Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό.

2. Για τις διαδικασίες αδειοδότησης τουριστικών εγκαταστάσεων που βρίσκονταν σε εξέλιξη κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της υπ' αριθμ. 24208/4.6.2009 απόφασης «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό» (ΦΕΚ Β΄ 1138), δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της ανωτέρω απόφασης, εφόσον, πριν την ημερομηνία δημοσίευσής της, είχε εκδοθεί αρμοδίως μια από τις ακόλουθες πράξεις:
α. θετική γνωμοδότηση Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 και τις διατάξεις των άρθρων 3 και 6 της με αρ. Η.Π. 11014/703/Φ104/14-3-2003 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 332 Β΄/20-3-2003).
β. έγκριση καταλληλότητας γηπέδου ή αρχιτεκτονικής μελέτης από τον ΕΟΤ.
γ. απόφαση κατάταξης στην υποκατηγορία 4 του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 της ΚΥΑ με αρ.Η.Π.11014/703/Φ104/14-3-2003 (ΦΕΚ 332 Β΄/20-3-2003).

3. Οι ρυθμίσεις της υπ' αριθμ. 24208/4-6-2009 απόφασης «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό» (ΦΕΚ Β΄ 1138), δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις αιτήσεων επενδυτικών σχεδίων που υποβλήθηκαν μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου 2008, σε συνέχεια της υπ' αριθμ. 37643/31.8.2007 Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Προϋπόθεση για την εξαίρεση αυτή αποτελεί η ολοκλήρωση των εγκρίσεων από τον ΕΟΤ εντός διετίας και η έκδοση οικοδομικής άδειας εντός τριετίας από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου Γ του άρθρου 10 της υπ' αριθμ. 24208/4-6-2009 απόφασης «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό» (ΦΕΚ Β΄ 1138) καταργούνται.

5. Σε περίπτωση που επέρχεται, σύμφωνα με πολεοδομικές ή περιβαλλοντικές ρυθμίσεις, μεταβολή των χρήσεων γης που αποκλείει εφεξής τη χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Οι δραστηριότητες που λειτουργούν νόμιμα εξακολουθούν να λειτουργούν στο χώρο όπου βρίσκονται.

(β) Η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός των ως άνω δραστηριοτήτων είναι δυνατός μέσα στο χώρο ή στο γήπεδο στο οποίο λειτουργούσε η δραστηριότητα πριν από την εφαρμογή των παραπάνω πολεοδομικών ή περιβαλλοντικών διατάξεων ή σε όμορο γήπεδο, εφόσον επιτρέπονται σ' αυτό οι χρήσεις από τις προαναφερόμενες διατάξεις.

(γ) Οι δραστηριότητες για τις οποίες έχει εκδοθεί, προ της μεταβολής των χρήσεων γης, πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, εφοδιάζονται με ειδικό σήμα λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την αλλαγή των χρήσεων γης.

(δ) Εφόσον, από τις νέες πολεοδομικές ή περιβαλλοντικές ρυθμίσεις, επιβάλλεται η απομάκρυνση των πιο πάνω δραστηριοτήτων, αυτές απομακρύνονται υποχρεωτικά μέσα σε διάστημα δέκα ετών από την ημερομηνία εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και αφού προηγηθεί καταβολή αποζημίωσης για την αναγκαστική διακοπή της λειτουργίας τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι προϋποθέσεις καταβολής της αποζημίωσης και το ύψος αυτής ανά κατηγορία και δυναμικότητα τουριστικής εγκατάστασης, ο τρόπος καταβολής της, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

6. Για την έκδοση πολεοδομικών ή περιβαλλοντικών πράξεων με τις οποίες καθορίζονται, σε συγκεκριμένες περιοχές, απαγορεύσεις και περιορισμοί στη χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής ή στην άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων και λειτουργιών, απαιτείται η προηγούμενη γνώμη του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, η οποία παρέχεται, κατόπιν εισήγησης της Ειδικής Υπηρεσίας του άρθρου 5, εντός διμήνου από την υποβολή του σχετικού αιτήματος.

7. Μετά την παράγραφο 5 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001 (ΦΕΚ Α΄ 285) προστίθεται παράγραφος 6, ως εξής, και οι παράγραφοι 6 έως και 10 του ιδίου άρθρου, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τους ν. 3468/2006 και 3851/2010, αναριθμούνται αντιστοίχως σε 7 έως και 11:

«6. α. Η εκτέλεση προσωρινών ή μόνιμων έργων επί αιγιαλού και παραλίας, που έχουν χαρακτηρισθεί Τουριστικά Δημόσια Κτήματα ή για τα οποία έχει εκδοθεί Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 της Κ΄ Συντακτικής Πράξης της 6/14 Φεβρουαρίου 1968 (ΦΕΚ Α΄ 33), καθώς και στον συνεχόμενο ή παρακείμενο αυτών θαλάσσιο χώρο, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, με τη διαδικασία της επόμενης περιπτώσεως.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού συγκροτείται εννεαμελής Επιτροπή, αποτελούμενη από το Γενικό Γραμματέα Τουρισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλιακής Πολιτικής του Υπουργείου

Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, έναν εκπρόσωπο του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας Τουρισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, αναπληρούμενος από τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλιακής Πολιτικής του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές των μελών και ο Γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του. Η Επιτροπή μπορεί να υποβοηθείται στο έργο της οπό εξειδικευμένους συμβούλους, μετά από σχετική εισήγηση του Προέδρου της.
γ. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής.
δ. Αντικείμενο της Επιτροπής είναι η εξέταση και η διατύπωση γνώμης προς τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εκτέλεσης των έργων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, κατόπιν υποβολής του φακέλου και των μελετών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.
ε. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, μπορεί να διενεργεί αυτοψίες, καθώς και να ζητά πληροφορίες, τεχνικά ή άλλα στοιχεία από τους κατά τόπον αρμόδιους φορείς».

8. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3342/2005 (ΦΕΚ Α' 131) αντικαθίσταται ως εξής:
«α. Τον Γενικό Γραμματέα Πολιτιστικής και Τουριστικής Υποδομής ως Πρόεδρο με αναπληρωτή του έναν Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού που ορίζεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού».

9. Στο άρθρο 1 του ν. 3342/2005 (Α' 131) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:
«4. Η ανέγερση ή η τοποθέτηση προσωρινών ή κινητών λυόμενων κατασκευών και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση εκτάκτων, πρόσκαιρων και βραχυχρόνιων εκδηλώσεων, όπως υπαίθριες αγορές, εορταστικές εκδηλώσεις, διοργάνωση εκθέσεων, επιτρέπεται ύστερα από έγκριση εργασιών που χορηγείται από την υπηρεσία της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, στην οποία καθορίζονται οι απαιτήσεις ασφάλειας και αισθητικής που πρέπει να πληρούν οι κατασκευές και εγκαταστάσεις αυτές, καθώς και ο χρόνος διατηρήσεώς τους. Για την έγκριση εργασιών προσκομίζεται τεχνική έκθεση, στην οποία περιγράφονται οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις και οι αιτούμενες εργασίες, καθώς και τοπογραφικό διάγραμμα. Οι προσωρινές ή κινητές λυόμενες κατασκευές και εγκαταστάσεις αποξηλώνονται εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη της εκδήλωσης, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια ή έγκριση δημόσιας αρχής».

10. Η παράγραφος 10 του άρθρου 39 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ Α΄ 29) αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Τα δημόσια κτήματα, περιλαμβανομένων του αιγιαλού και της παραλίας, που ευρίσκονται μεταξύ ακινήτων που ανήκουν κατά κυριότητα ή κατά διοίκηση και διαχείριση στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.» και της ακτογραμμής, θεωρούνται αυτοδικαίως Τουριστικά Δημόσια Κτήματα του άρθρου 12α του ν.δ. 180/1946, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 του α.ν. 827/1948 (ΦΕΚ Α΄ 258), και η διοίκηση και διαχείρισή τους ανατίθεται στην εταιρεία αυτή, έναντι ανταλλάγματος. Τα αυτά ισχύουν και ως προς τα δημόσια κτήματα που προκύπτουν από τη μετακίνηση της γραμμής αιγιαλού προς τη θάλασσα, συνεπεία φυσικών προσχώσεων ή τεχνικών έργων, ανεξαρτήτως του αν εχώρησε επανακαθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού ή της παραλίας».

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 8
Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Στο τέλος του άρθρου 1 του π.δ. 169/2007 (Α' 210), προστίθεται παράγραφος 16 ως εξής :
«16. Το τακτικό προσωπικό των Δήμων και το τακτικό προσωπικό των ν.π.δ.δ., των ιδρυμάτων και των συνδέσμων δήμων που διέπεται από τις συνταξιοδοτικές διατάξεις για τους δημοτικούς υπαλλήλους καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, αποκτούν δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα και τις διατάξεις του ν.2084/1992, κατά περίπτωση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.3865/2010 (Α΄ 120).»

2. Οι διατάξεις της περίπτωσης δ΄ της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.169/2007, όπως ισχύουν, αντικαθίστανται, ως εξής:
«δ. για τα μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ , ΕΠ των ΤΕΙ και ΕΠ της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε το επίδομα διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης, καθώς και το επίδομα πάγιας αποζημίωσης για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 2 των άρθρων 36 και 37 του ν.3205/ 2003 (Α΄297) αντίστοιχα.»

3. Στο τέλος του του άρθρου 9 του π.δ.169/2007, προστίθεται παράγραφος 18 ως εξής :
«18. Ως μισθός για τον κανονισμό της σύνταξης των συμβούλων και μόνιμων Παρέδρων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που εντάσσονται στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 20 του ν. 3966/2011 (Α΄118), λαμβάνεται υπόψη ο μηνιαίος βασικός μισθός της παρ. 14 του άρθρου 11 του ανωτέρω νόμου όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις, που ισχύουν (κάθε φορά) και με βάση τον οποίο μισθοδοτούνταν κατά τον χρόνο της εξόδου τους από την υπηρεσία, προσαυξημένος με το επίδομα χρόνου υπηρεσίας που αντιστοιχεί στο μισθό αυτό και στα έτη υπηρεσίας τους καθώς και με το ειδικό ερευνητικό επίδομα της περ. γ της παρ. 15 του ίδιου άρθρου, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.»

4. **α.** Οι διατάξεις της παρ. 15 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 που προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν.3865/2010, αντικαθίστανται, από της ισχύος τους ως εξής:
«15.α. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2011 και μετά, αναγνωρίζεται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ο οποίος ανέρχεται σε ένα (1) έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο (2) έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο.

Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση, καθώς και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή (15ετή) πραγματική δημόσια υπηρεσία.

β. Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης έχουν εφαρμογή και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με συνυπολογισμό και του αναγνωριζόμενου σύμφωνα με τα ανωτέρω, χρόνου μέχρι την 31.12.2010. Στην περίπτωση αυτή ο προαναφερόμενος χρόνος δεν λαμβάνεται υπόψη για την προσαύξηση της σύνταξης.

γ. Ο ανωτέρω χρόνος αναγνωρίζεται ως συντάξιμος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 των άρθρων 17 και 20 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ165Α΄), κατά περίπτωση.

δ. Αν ο υπάλληλος έχει χρόνο ασφάλισης και σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, ο ανωτέρω χρόνος αναγνωρίζεται σε έναν μόνο φορέα κατ΄ επιλογή.»

β. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσους υπαλλήλους έχουν ασφαλισθεί για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά.

γ. Δικαιώματα που έχουν αναγνωριστεί με βάση τις αντικαθιστώμενες διατάξεις, μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού παραμένουν ισχυρά.

5. **α.** Στο τέλος της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΠΔ 169/2007, προστίθενται εδάφια ως εξής :
«Προκειμένου για υπάλληλο που προσλήφθηκε για πρώτη φορά από 1.1.1983 και μετά, εφόσον για την προϋπηρεσία του η οποία απετέλεσε προσόν διορισμού κατά τ' ανωτέρω, έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές σε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 10 ή 11 του Ν.1405/1983.
.Στην περίπτωση που η προϋπηρεσία η οποία απετέλεσε προσόν διορισμού για την πρόσληψη του υπαλλήλου, διανύθηκε σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ασφάλιση σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης της χώρας αυτής, για τον υπολογισμό της ως συντάξιμης έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των Κοινοτικών Κανονισμών για την Κοινωνική Ασφάλιση όπως αυτοί, κάθε φορά ισχύουν.».

β. Στο τέλος του άρθρου 13 του ΠΔ 169/2007, προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:
«4. Για το συντάξιμο κάθε υπηρεσίας από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 12 η οποία έχει διανυθεί σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ασφάλιση για σύνταξη σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης της χώρας αυτής, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των Κοινοτικών Κανονισμών για την Κοινωνική Ασφάλιση.»

γ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για υπηρεσίες που έχουν διανυθεί σε χώρες μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οποίες όμως έχουν επεκταθεί οι Κοινοτικοί Κανονισμοί για την Κοινωνική Ασφάλιση.

6. Στο τέλος της περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 15 και της περ. α΄ της παρ. 7 του άρθρου 42 του π.δ. 169/2007, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το κατά τα ανωτέρω υπολογιζόμενο ποσό σύνταξης των υπαλλήλων ή λειτουργών του Δημοσίου επαναπροσδιορίζεται οίκοθεν, σε ποσό που μάλλον προσεγγίζει την κανονισθείσα σύνταξη, όπως αυτό προκύπτει από την οίκοθεν ένταξή τους σε ανάλογο, του συνολικού χρόνου ασφάλισης, συντάξιμο μισθό της αντίστοιχης κατηγορίας υπαλλήλων ή λειτουργών του Δημοσίου, όπως ο συντάξιμος αυτός μισθός ισχύει κάθε φορά.»

7. **α.** Οι διατάξεις της παρ. 22 του άρθρου 22 και της παρ. 7 του άρθρου 50 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:
«Αιτήσεις που υποβάλλονται ή ένδικα μέσα που ασκούνται, στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους από οποιονδήποτε τρίτο για αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης ή επιδόματος, την αύξησή τους ή την αναγνώριση και προσμέτρηση χρόνου συντάξιμης υπηρεσίας, δεν έχουν κανένα έννομο αποτέλεσμα, ούτε λαμβάνονται υπόψη αν δε συνοδεύονται από συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, το οποίο να παρέχει τη σχετική εντολή. Σε κάθε άλλη περίπτωση απαιτείται η υποβολή εξουσιοδότησης προς τον φέροντα, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια Αρχή και προκειμένου για κατοίκους εξωτερικού από την οικεία Προξενική Αρχή.»

β. Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης έχουν εφαρμογή και για τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις των π.δ 167/2007 (ΦΕΚ 208 Α') και 168/2007 (Α΄ 209).

8. **α.** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 41 του πδ 169/2007, όπως ισχύει μετά την παρ. 6 του άρθρου 20 του Ν.3865/2010, αντικαθίσταται ως εξής:
«Ο διπλασιασμός ή τριπλασιασμός του συντάξιμου χρόνου των στρατιωτικών που τελούν σε κατάσταση πτητικής ενέργειας γίνεται:
- για όσους συμπληρώνουν 18ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2011, εφόσον συμπληρώσουν 19½ έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας,
- για όσους συμπληρώνουν 18ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2012, εφόσον συμπληρώσουν 21 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας,
- για όσους συμπληρώνουν 18ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2013, εφόσον συμπληρώσουν 22½ έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας,
- για όσους συμπληρώνουν 18ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2014, εφόσον συμπληρώσουν 24 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας και
- για όσους συμπληρώνουν 18ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία από το έτος 2015 και μετά, εφόσον συμπληρώσουν 25 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.
Ο διπλασιασμός ή τριπλασιασμός του συντάξιμου χρόνου των λοιπών στρατιωτικών της παρ. 1 καθώς και αυτών της παρ. 9 γίνεται:
- για όσους συμπληρώνουν 20ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2011, εφόσον συμπληρώσουν 21 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας,
- για όσους συμπληρώνουν 20ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2012, εφόσον συμπληρώσουν 22 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας,
- για όσους συμπληρώνουν 20ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2013, εφόσον συμπληρώσουν 23 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας,
- για όσους συμπληρώνουν 20ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία το έτος 2014, εφόσον συμπληρώσουν 24 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας και

- για όσους συμπληρώνουν 20ετή πραγματική στρατιωτική υπηρεσία από το έτος 2015 και μετά, εφόσον συμπληρώσουν 25 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.»

β. Το δεύτερο εδάφιο της παρ.9 του άρθρου 41 του π.δ.169/2007, καταργείται.

9. **α.** Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 55 του π.δ. 169/2007, καταργούνται και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, αντικαθίσταται ως εξής:
«Κατ΄ εξαίρεση, αν συντρέχει περίπτωση προσαύξησης της σύνταξης λόγω εξαμήνων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Κώδικα αυτού, η σύνταξη που προσαυξάνεται για το λόγο αυτό, μπορεί να ορισθεί μέχρι το μηνιαίο μισθό ενέργειας, με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 9 και στην παρ. 2 του άρθρου 34 αυτού του Κώδικα, κατά περίπτωση, προσαυξημένου κατά 50%.»

β. Οι διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 55 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται από 1.6.2011, ως εξής:
«4. Για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, γενικά, οι οποίοι λαμβάνουν και άλλη σύνταξη είτε από το Δημόσιο, είτε από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, το ακαθάριστο ποσό σύνταξης ή το άθροισμα των ακαθάριστων ποσών συντάξεων, που καταβάλλονται, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των μηνιαίων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου με 35 χρόνια υπηρεσίας, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 3670/2008, ειδικά δε για τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς και τους συνταξιούχους του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των μηνιαίων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου με 35 χρόνια υπηρεσίας όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά. Στον περιορισμό του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται και οι συντάξεις που διέπονται από τις διατάξεις των π.δ.167/2007 (ΦΕΚ 208Α΄) και 168/2007 (Α΄ 209).»

10. Οι διατάξεις της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται ως εξής:
«γ. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης το έτος 2011, η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη με τη συμπλήρωση τριάντα έξι (36) ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του πεντηκοστού ογδόου (58ου) έτους της ηλικίας τους. Ο ανωτέρω χρόνος υπηρεσίας των τριάντα έξι (36) ετών, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από το έτος 2012 και μετά, αυξάνεται κατά 1 έτος για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.
Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης αυτής, αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα (1) έτος ετησίως και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας.»

11. **α.** Οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της υποπερίπτωσης αα) της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται ως εξής:
«Το ίδιο ισχύει και όταν ο υπάλληλος, ενώ έχει θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης και αποχωρήσει πριν από την ηλικία συνταξιοδότησης, καταστεί στο μεταξύ

ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος, κατά ποσοστό τουλάχιστον 67%.»

β. Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης εε) της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, καταργούνται από 1.1.2013.

γ. Από 1.1.2013 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπονται, κατά περίπτωση, για τους τακτικούς υπαλλήλους του Δημοσίου, έχουν εφαρμογή και για τα το φυλακτικό προσωπικό των γενικών, ειδικών και θεραπευτικών καταστημάτων κράτησης της παρ. 3 του άρθρου 97 του ν.1851/1989, καθώς και για τους παιδονόμους των ιδρυμάτων αγωγής ανηλίκων.

12. Οι διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 58 του π.δ. 169/2007 καταργούνται.

13. Στο τέλος του άρθρου 66 του π.δ.169/2007, προστίθεται παράγραφος 12 ως εξής:
«12. α. Δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση η ανάκληση πράξης με την οποία περιορίζεται χρόνος που έχει ήδη αναγνωρισθεί ως συντάξιμος με καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς εξαγοράς ή εισφοράς εξαγοράς, μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 2β του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007. Κατ' εξαίρεση, αναγνωριστική πράξη που έχει εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.1405/1983 μπορεί να ανακληθεί στο σύνολό της, μετά από αίτηση του υπαλλήλου οποτεδήποτε, εφόσον ο χρόνος που έχει αναγνωρισθεί μ' αυτήν μπορεί να χρησιμεύσει για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από το Δημόσιο ή από άλλον ασφαλιστικό φορέα.
Επίσης, κατ' εξαίρεση και μετά από αίτηση του υπαλλήλου είναι επιτρεπτή η έκδοση τροποποιητικής πράξης, με την οποία περιορίζεται ο χρόνος που έχει ήδη αναγνωρισθεί ως συντάξιμος με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.1405/1983 εφόσον το αρμόδιο συνταξιοδοτικό όργανο διαπιστώσει ότι σ' αυτόν έχει συνυπολογισθεί και χρόνος που απετέλεσε απαραίτητο προσόν κατά την πρόσληψη του υπαλλήλου στη δημόσια υπηρεσία και η αναγνώρισή του ως συντάξιμου δεν απαιτούσε την καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς εξαγοράς.
Ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί από τον υπάλληλο για την αναγνώριση του χρόνου που αναφέρεται στις παραπάνω περιπτώσεις δεν επιστρέφονται μετά την παρέλευση πενταετίας από την έκδοση των πράξεων που ανακαλούνται ή τροποποιούνται».
β. Αιτήσεις για ανάκληση αναγνωριστικών πράξεων ή για περιορισμό χρόνου που έχει ήδη αναγνωρισθεί, οι οποίες έχουν υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και εκκρεμούν για εξέταση στις διευθύνσεις συντάξεων, καθώς και οι σχετικές πράξεις που έχουν ήδη εκδοθεί μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία και εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο στις διευθύνσεις συντάξεων, τίθενται στο αρχείο.»

14. Το δωδέκατο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 12 και της παρ. 8 του άρθρου 37 του π.δ 169/2007 καθώς και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 14 του άρθρου 5 του ν.2703/1999 (Α΄72) αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν η αναγνώριση γίνει μετά τη συνταξιοδότηση του υπαλλήλου το ποσό των μηνιαίων κρατήσεων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τα ¾ της κατά τα ανωτέρω υπολογιζόμενης μηνιαίας δόσης.».

Άρθρο 9
Λοιπές συνταξιοδοτικές διατάξεις

1. **α.** Μετά το πρώτο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.2084/1992, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:
«Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2013 και μετά, η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη με τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του εξηκοστού (60ού) έτους της ηλικίας τους.»

β. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν.2084/1992, αντικαθίστανται, από 1.1.2008, ως εξής :
«4. α. Οι διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παρ.1 του άρθρου 1 του ΠΔ 169/2007,όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσα από τα πρόσωπα αυτά υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού.
β. Ειδικά για τον υπολογισμό της σύνταξης των ανωτέρω προσώπων που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31-12-2014, λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό αναπλήρωσης που αντιστοιχεί στα 35 έτη ασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.»

γ. Οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 9 του ν.2084/1992, αντικαθίστανται, από 1.1.2008, ως εξής:
«7. α. Οι διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παρ.1 του άρθρου 26 του ΠΔ 169/2007,όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσα από τα πρόσωπα αυτά υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού.
β. Ειδικά για τον υπολογισμό της σύνταξης των ανωτέρω προσώπων που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31-12-2014, λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό αναπλήρωσης που αντιστοιχεί στα 35 έτη ασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.»

δ. Οι διατάξεις των περ. β’ και γ’ έχουν εφαρμογή και για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα έχουν αποχωρήσει από την Υπηρεσία πριν την ισχύ των διατάξεων αυτών.

2. **α.** Στο τέλος της περ. α’ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.3865/2010, προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Σε περίπτωση που για τα ανωτέρω πρόσωπα προκύπτει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία υποχρεωτική ασφάλιση στο Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (Ε.Τ.Α.Α.), έχουν εφαρμογή οι καταστατικές διατάξεις των τομέων αυτού. Ειδικά για όσους από τους ανωτέρω έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση από 1.1.1993 και μετά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2084/1992.».

β. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 3865/2010, αντικαθίστανται, από την ημερομηνία ισχύος τους, ως εξής:

«3.α. Ειδικά τα πρόσωπα του άρθρου 7 του ν.2084/1992, για τα οποία προκύπτει βάσει γενικών ή καταστατικών διατάξεων υποχρεωτική ασφάλιση στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), και στον Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.), του Ε.Τ.Α.Α., ασφαλίζονται υποχρεωτικά στους ανωτέρω Τομείς, κατά περίπτωση.

Τα ανωτέρω πρόσωπα υπάγονται στην Ειδική Προσαύξηση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και στον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων του Τ.Σ.Α.Υ. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.3518/2006 (Α΄ 272) και της παρ. 8 του άρθρου 7 του ν.982/1979 (Α΄ 239), αντίστοιχα.

Για τους λοιπούς κλάδους ασφάλισης υπάγονται υποχρεωτικά στους αντίστοιχους Τομείς των κλάδων επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και ασθένειας του Ε.Τ.Α.Α.

Για τους ελλείποντες κλάδους έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2084/1992.

β. Τα πρόσωπα της προηγούμενης περίπτωσης, εφόσον το επιθυμούν, μπορούν να ασφαλιστούν προαιρετικά στο Δημόσιο, καταβάλλοντας την εισφορά ασφαλισμένου που προβλέπεται για όσους έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο μέχρι 31/12/1992.

γ. Εφόσον τα ανωτέρω πρόσωπα επιλέξουν την ασφάλισή τους προαιρετικά στο Δημόσιο, υπάγονται επίσης προαιρετικά για επικουρική ασφάλιση και πρόνοια στην ασφάλιση των αντίστοιχων Μετοχικών Ταμείων ή των αντίστοιχων τομέων του ΤΕΑΠΑΣΑ, καταβάλλοντας τις προβλεπόμενες για τους ασφαλισμένους από 1/1/1993 και εφεξής ασφαλιστικές εισφορές.

δ. Τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις α και β έχουν εφαρμογή και για όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν καταταγεί μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.

ε. Εφόσον τα ανωτέρω πρόσωπα, από την κατάταξή τους μέχρι και την ισχύ της παρούσας ρύθμισης, έχουν ασφαλιστεί στο Δημόσιο υποχρεωτικά αντί του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή του Τ.Σ.Α.Υ. και επιθυμούν να συνεχίσουν την ασφάλισή τους στο Δημόσιο προαιρετικά, οι εισφορές που παρακρατήθηκαν υπέρ του Δημοσίου θεωρούνται εισφορές υπέρ της προαιρετικής ασφάλισης.

στ. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα δεν επιθυμούν να υπαχθούν προαιρετικά στο Δημόσιο καθώς και στους φορείς – τομείς επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας, τότε οι εισφορές που έχουν καταβληθεί για την ασφάλισή τους στο Δημόσιο και στους αντίστοιχους φορείς – τομείς επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας, αποδίδονται στους Τομείς Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων και Υγειονομικών των κλάδων κύριας ασφάλισης, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας του Ε.Τ.Α.Α. για την τακτοποίηση της ασφάλισής τους, με εξαίρεση τις εισφορές για τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου ασθένειας του Ε.Τ.Α.Α.

ζ. Σε περίπτωση που επιθυμούν να συνεχίσουν την προαιρετική ασφάλισή τους στο Δημόσιο και δεν έχουν ασφαλιστεί στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή το Τ.Σ.Α.Υ. καθώς και στους φορείς – τομείς επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας, τότε η τακτοποίηση της ασφάλισής τους στους εν λόγω Τομείς για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα γίνεται με τη καταβολή της προβλεπόμενης εισφοράς για

τους από 1.1.1993 και εφεξής ελεύθερους επαγγελματίες, όπως αυτή διαμορφώνεται κατά τη δημοσίευση του παρόντος, για κάθε μήνα ασφάλισης, χωρίς την επιβολή προσθέτων τελών και λοιπών επιβαρύνσεων. Ασφαλιστικές εισφορές προς τους Τομείς του κάδου ασθένειας του Ε.Τ.Α.Α. δεν αναζητούνται.
Η ως άνω καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών γίνεται εφάπαξ εντός τριμήνου από την πρώτη του επομένου της δημοσίευσης μήνα, ή σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις ίσες με το ήμισυ του αριθμού των μηνών για τους οποίους καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές. Η πρώτη δόση καταβάλλεται εντός του τρίτου από τη δημοσίευση του παρόντος μήνα, και σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής δόσης, αυτή επιβαρύνεται με τα προβλεπόμενα για τις ασφαλιστικές εισφορές πρόσθετα τέλη και λοιπές επιβαρύνσεις. Το ποσό κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 100,00€.
Για χρόνο ασφάλισης από την ισχύ του νόμου αυτού και εφεξής, καταβάλλονται οι προβλεπόμενες εισφορές για τους από 1/1/1993 και εφεξής εμμίσθους ασφαλισμένους των Τομέων Μηχανικών και Υγειονομικών του Ε.Τ.Α.Α.

η. Σε περίπτωση συνταξιοδότησης πριν την εξόφληση της οφειλής έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 61 του ν.3863/2010 (Α 115), όπως ισχύουν.

θ. Ασφαλιστικές εισφορές προς τους Τομείς του κλάδου ασθένειας του Ε.Τ.Α.Α., που δεν έχουν καταβληθεί από τα ως άνω πρόσωπα που είχαν ασφαλιστεί στο Δημόσιο αντί του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε ή του Τ.Σ.Α.Υ., δεν αναζητούνται.

ι. Για όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου αυτής έχουν καταταγεί για πρώτη φορά από 1-1-2011 και μετά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3865/2010, όπως ισχύουν κάθε φορά.»

3. **α.** Οι διατάξεις της περ. β’ της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010 αντικαθίστανται ως εξής:
«της παρ. 15 του άρθρου 9, της παρ. 7 του άρθρου 18, της παρ. 4 του άρθρου 20, της παρ. 17 του άρθρου 34, καθώς και της παρ. 7 του άρθρου 46 του π.δ. 169/2007 και»

β. Από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν.3865/2010 διαγράφονται οι λέξεις «του άρθρου 11 του νόμου αυτού και» και το πρώτο εδάφιο της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, αντικαθίσταται ως εξής:
«α. Τα πρόσωπα της παρ. 3 του άρθρου 1, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής τους στην ασφάλιση, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2015 και εφεξής».

γ. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.3865/2010, αντικαθίστανται, ως εξής:
«1. Μετά τη δημιουργία του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), από 1.1.2011 και την κατάργηση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν.3863/2010 (Α΄ 115), όλων των άλλων Επιτροπών Πιστοποίησης Αναπηρίας, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου που προβλέπουν δικαιοδοσία των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού

(Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), καθώς και της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής της Ελληνικής Αστυνομίας.»

δ. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:
«5. Οι διατάξεις της περ. ε' της παρ. 2 και της περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 καταργούνται από 1.1.2011.»

ε. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Από την ανωτέρω ημερομηνία καταργούνται οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007.»

4. **α.** Στο τέλος της παρ. 11 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν έχουν εφαρμογή για όσους θεμελιώνουν, κατά παρέκκλιση, συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν. 2084/1992, με εξαίρεση όσους έχουν αποχωρήσει μέχρι την 31.12.2010.»

β. Οι διατάξεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν.2084/1992, αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:
«7. Υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου καθώς και στρατιωτικοί που έχουν ασφαλισθεί, για κύρια σύνταξη, σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό Οργανισμό πριν την 1.1.1993, δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 1 και 26 του π.δ.169/2007, εφόσον συμπληρώνουν 15ετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 65ο έτος της ηλικίας τους.»

5. **α.** Οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3865/2010 αντικαθίστανται ως εξής:
«2. α. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 2676/1999 (Α΄ 1), όπως ισχύουν, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους επιζώντες συζύγους με εξαίρεση όσους έχουν αναπηρία κατά ποσοστό 67% και άνω, που λαμβάνουν κατά μεταβίβαση ή εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη από το Δημόσιο. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα λαμβάνουν πολεμική σύνταξη, γενικά, ή σύνταξη με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (Α΄ 120) και 1977/1991 (Α΄ 185), καθώς και για όσα από αυτά υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998. Η σύνταξη που καταβάλλεται μειωμένη κατά 75% σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 4 του ν. 3620/2007 δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.»

β. Οι επιζώντες των συζύγων που κατ' εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 4 του ν.3620/2007, έχουν δικαιωθεί σύνταξη λόγω θανάτου από το Δημόσιο ή από φορέα κύριας ασφάλισης με καθεστώς εξομοιούμενο με αυτό του Δημοσίου, δικαιούνται την αντίστοιχη για την αυτή αιτία σύνταξη και από τον επικουρικό τους φορέα, ανεξάρτητα από την ημερομηνία που έχει επέλθει ο θάνατος, κατά τα οριζόμενα και με τους περιορισμούς που προβλέπονται

στην παρ.1 του άρθρου 13 του ν.3863/2010. Αιτήσεις που έχουν ήδη υποβληθεί και είναι σε εκκρεμότητα κρίνονται οίκοθεν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων και τα οικονομικά αποτελέσματα επέρχονται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου.

γ. Η σύνταξη που χορηγείται στον επιζώντα σύζυγο με βάση τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, κατά περίπτωση, περιορίζεται ως ακολούθως:
Αν η διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποβιώσαντος και της συζύγου του, αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου τους, είναι μεγαλύτερη από δέκα έτη, η σύνταξη του επιζώντος συζύγου, υφίσταται, για κάθε πλήρες έτος διαφοράς, μείωση που καθορίζεται σε:
1% για τα έτη που συμπεριλαμβάνονται μεταξύ του 10ου και του 20ού έτους.
2% για τα έτη από το 21ο έως το 25ο έτος.
3% για τα έτη από το 26ο έως το 30ο έτος.
4% για τα έτη από το 31ο έως το 35ο έτος.
5% για τα έτη από το 36ο και άνω.
Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα των οποίων το δικαίωμα γεννήθηκε πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού.

6. **α.** Οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 22 του ν.3865/2010, αντικαθίστανται ως εξής:
«Για τον υπολογισμό του χρόνου θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 20 του παρόντος νόμου προσμετράται και ο ανωτέρω χρόνος σπουδών.»

β. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν.3865/2010, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:
«Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα έχουν ασφαλισθεί για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά.»

7. Οι διατάξεις του ν.δ. 164/1973 (Α΄ 223) κατά το μέρος που αυτές αφορούν την αναγνώριση προϋπηρεσιών υπαλλήλων ν.π.δ.δ. σε άλλα ν.π.δ.δ. καταργούνται και οι προϋπηρεσίες αυτές λογίζονται συντάξιμες με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 12 του π.δ. 169/2007.

8. Οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν.1976/1991 (Α΄ 184) καταργούνται.

9. Οι άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες των οποίων η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 ή της παρ. 6 του άρθρου 31, του π.δ. 169/2007, κατά περίπτωση, υπάγονται στο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης των ασφαλισμένων του Δημοσίου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από άλλο φορέα. Στην περίπτωση αυτή οι αναλογούσες κρατήσεις για υγειονομική περίθαλψη υπολογίζονται επί του ποσού της σύνταξης που θα τους καταβάλλονταν, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά και καταβάλλονται στον οικείο φορέα από τις ίδιες, μετά από αίτησή τους, που υποβάλλεται κατά το μήνα

Ιανουάριο κάθε έτους. Κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων αυτών, η εν λόγω αίτηση υποβάλλεται εντός δύο μηνών από την ημερομηνία ισχύος του νόμου αυτού και οι αναλογούσες εισφορές υπολογίζονται από την ημερομηνία υποβολής της και μετά.

10. **α.** Ο χρόνος υπηρεσίας των προσώπων του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007 όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου του ν. 3839/2010, στη θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, λογίζεται συντάξιμος και προσμετράται στο χρόνο υπηρεσίας που έχει διανύσει στην οργανική του θέση.

β. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 9 του Π.Δ/τος 169/2007 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόσωπα της προηγούμενης περίπτωσης

γ. Τα πιο πάνω ισχύουν και για όσους έχουν ήδη επιλεγεί σε θέσεις Γενικών Διευθυντών σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 86 Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ.

11. Οι διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (Α΄ 265) έχουν ανάλογη εφαρμογή και για:

ι. τους υπαλλήλους κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και για τους υπαλλήλους των λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. που μετατάσσονται, μεταφέρονται ή εντάσσονται σε φορείς που διέπονται από διαφορετικό ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς από αυτό στο οποίο υπάγονταν μέχρι τη μετάταξη ή τη μεταφορά τους.

ιι. τους υπαλλήλους του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. ή των ανεξάρτητων αρχών ή των Ο.Τ.Α α' και β' βαθμού ή των Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α α' και β' βαθμού που εντάσσονται σε θέσεις Υπηρεσιών ή Φορέων που διέπονται από διαφορετικό ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς από αυτό στο οποίο υπάγονταν μέχρι την ένταξή τους.

12. Ειδικά για τους συνταξιούχους του Δημοσίου που λαμβάνουν με τη σύνταξή τους το επίδομα ανικανότητας των παραγράφων 4, 5 ή 6 του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007 καθώς και των άρθρων 101 ή 103 του π.δ. 168/2007 (Α΄ 209), τα ποσά της παρ. 1 του άρθρου Μόνου του ν.3847/2010 (Α΄67), προσαυξάνονται, το μεν δώρο Χριστουγέννων με ολόκληρο το ποσό του ανωτέρω επιδόματος ανικανότητας, το δε δώρο Πάσχα και το επίδομα αδείας με το ήμισυ του ποσού αυτού, κατά περίπτωση.
Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 6 του άρθρου Μόνου του ν. 3847/2010.

13. Από 1.8.2011, τα ποσοστά των περιπτώσεων (β) έως και (η) της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.3865/2010 (Α΄120) αναπροσαρμόζονται σε 6%, 7%, 9%, 10%, 12%, 13% και 14%, αντίστοιχα.

14. α. Από 1.8.2011, από τους συνταξιούχους του Δημοσίου, που δεν έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας, παρακρατείται επιπλέον μηνιαία εισφορά ως εξής:

i. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 6%,
ii. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 8% και
iii. Για συντάξεις από 2.900,01 € και άνω, ποσοστό 10%.

β. Για τον προσδιορισμό του συνολικού ποσού της σύνταξης της προηγούμενης περίπτωσης, λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας βασικής σύνταξης καθώς και τα συγκαταβαλλόμενα με αυτή ποσά του επιδόματος εξομάλυνσης του άρθρου 1 του ν. 3670/2008 (ΦΕΚ 117Α') και της τυχόν προσωπικής και αμεταβίβαστης διαφοράς, αφαιρουμένου του ποσού της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων της προηγούμενης παραγράφου.

γ. Εξαιρούνται της ανωτέρω εισφοράς όσοι αποστρατεύθηκαν με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας καθώς και όσοι λαμβάνουν με την σύνταξή τους το επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 του π.δ.169/2007 ή συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α') και 1977/1991 (Α΄185).

δ. Η παραπάνω παρακράτηση διακόπτεται τον επόμενο μήνα από τη συμπλήρωση του 60ου έτους ηλικίας.

ε. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της επί πλέον εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων επτακοσίων ευρώ (1700 €).

στ. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν.3865/2010.

Άρθρο 10
Σύνταξη διαζευγμένων

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3232/2004 (Α' 48), τροποποιείται ως εξής:
«1. Ο/η διαζευγμένος/η, σε περίπτωση θανάτου του/της πρώην συζύγου δικαιούται σύνταξη λόγω θανάτου του/της πρώην συζύγου από το Δημόσιο, τους φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και το ΝΑΤ εφόσον πληρεί αθροιστικά τις εξής προϋποθέσεις:»

2. Το στοιχείο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3232/2004 (Α' 48), τροποποιείται ως εξής:
«γ. Δέκα (10) έτη εγγάμου βίου μέχρι τη λύση του γάμου με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.»

3. Το στοιχείο ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3232/2004 (Α' 48), τροποποιείται ως εξής:
«ε. Συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημα το οποίο να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού των εκάστοτε καταβαλλόμενων από τον Ο.Γ.Α. ετήσιων συντάξεων στους ανασφάλιστους υπερήλικες.»

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν. 3232/2004 (Α' 48), τροποποιείται ως εξής:

«2. Το ποσό κύριας και επικουρικής σύνταξης που δικαιούται ο/η διαζευγμένος/-η καθορίζεται ως εξής:

α. Σε περίπτωση θανάτου του/της πρώην συζύγου, εφόσον ο γάμος είχε διαρκέσει δέκα (10) έτη έως τη λύση του με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος ή η χήρα επιμερίζεται κατά 75% στο χήρο ή χήρα και 25% στο/στη διαζευγμένο/-η. Για κάθε έτος εγγάμου βίου πέραν του δεκάτου (10ου) και μέχρι το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος διάρκειας του γάμου, το ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος ή η χήρα μειώνεται κατά 1% στο χήρο ή χήρα και αυξάνεται αντίστοιχα κατά 1% στο/στη διαζευγμένο/-η. Προκειμένου περί εγγάμου βίου που διήρκησε πλέον των τριανταπέντε (35) ετών έως τη λύση του κατά τα ανωτέρω, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος ή η χήρα επιμερίζεται κατά 50% στο χήρο ή χήρα και 50% στο/στη διαζευγμένο/-η.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις εάν ο θανών ή η θανούσα δεν καταλείπει χήρο ή χήρα, ο/η διαζευγμένος/-η δικαιούται το αυτό ποσοστό του/της διαζευγμένου/-ης κατά τα ως άνω, της σύνταξης που θα εδικαιούτο ο χήρος ή η χήρα.

β. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός δικαιούχων διαζευγμένων το αναλογούν για τον/την διαζευγμένο/η κατά τα ως άνω ποσοστά ποσό σύνταξης κύριας και επικουρικής επιμερίζεται εξίσου μεταξύ αυτών.»

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επέρχεται μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 11
Συνταξιοδοτικά θέματα υπαλλήλων ΝΠΔΔ

1. Οι προβλεπόμενες εισφορές για την κύρια ασφάλιση του τακτικού προσωπικού του πρώην Ταμείου Υγείας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΥΔΚΥ), που υπηρετούσε σε αυτό κατά την 1.8.2008, το οποίο συνταξιοδοτείτο από το φορέα αυτόν με διατάξεις ανάλογες του Δημοσίου και του Ειδικού Συνταξιοδοτικού Καθεστώτος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επέλεξε μετά την ισχύ του ν. 3655/2008 (Α΄58), το προηγούμενο καθεστώς ασφάλισης με βάση τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, καταβάλλονται στον τομέα στον οποίο εντάχθηκε ο φορέας ο οποίος βαρύνετο με την καταβολή της κύριας σύνταξης κατά την έναρξη ισχύος του ν. 3655/2008. Ο ίδιος τομέας βαρύνεται και με την καταβολή των συντάξεων του προσωπικού που υπηρετεί, καθώς και αυτού που έχει ήδη συνταξιοδοτηθεί.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και για το προσωπικό του πρώην ταμείου, το οποίο είχε μεταταχθεί ή μεταφερθεί σε θέσεις άλλων υπηρεσιών πριν την ένταξη του Ταμείου ως τομέα στον Οργανισμό Περίθαλψης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΟΠΑΔ) και είχε επιλέξει τη διατήρηση του προηγούμενου της μετάταξης ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού καθεστώτος.

2. Οι προβλεπόμενες εισφορές για την κύρια ασφάλιση του τακτικού προσωπικού του πρώην Ταμείου Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΑΔΚΥ), που υπηρετούσε σ' αυτό κατά την 1.8.2008, το οποίο συνταξιοδοτείτο από τον φορέα αυτό με διατάξεις ανάλογες του Δημοσίου και

του Ειδικού Συνταξιοδοτικού Καθεστώτος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επέλεξε μετά την ισχύ του ν. 3655/2008, το προηγούμενο καθεστώς ασφάλισης με βάση τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, καταβάλλονται στους τομείς των φορέων στους οποίους εντάχθηκαν οι επιμέρους κλάδοι του πρώην ταμείου και στους οποίους μεταφέρθηκε το προσωπικό. Οι ίδιοι τομείς βαρύνονται και με την καταβολή των συντάξεων του προσωπικού που υπηρετεί , καθώς και αυτού που έχει ήδη συνταξιοδοτηθεί.
Ειδικά για το προσωπικό που μετατάχθηκε ή μεταφέρθηκε από το πρώην ΤΑΔΚΥ σε θέσεις άλλων υπηρεσιών πριν την 1.8.2008 και διατήρησε το προηγούμενο της μετάταξης ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό καθεστώς, οι προβλεπόμενες εισφορές κύριας ασφάλισης καταβάλλονται στον Τομέα Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων, ο οποίος βαρύνεται και με την καταβολή της σύνταξής τους.

3. Το τακτικό προσωπικό του πρώην Ταμείου Πρόνοιας Εργαζομένων στα Λιμάνια (ΤΑΠΕΛ) οι κλάδοι του οποίου εντάχθηκαν ως Τομείς στο Ταμείο Προνοίας Ιδιωτικού Τομέα (ΤΑΠΙΤ), που υπηρετούσε κατά την 1.8.2008, συνταξιοδοτείτο από τους φορείς αυτούς με διατάξεις ανάλογες του Δημοσίου και του Ειδικού Συνταξιοδοτικού του ΙΚΑ ΕΤΑΜ και επέλεξε μετά την ισχύ του ν. 3655/2008 το προηγούμενο καθεστώς ασφάλισης με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ ΕΤΑΜ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν.δ 4277/1962 (Α΄ 191).
Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και για το προσωπικό του φορέα αυτού, το οποίο έχει μεταταχθεί ή μεταφερθεί σε θέσεις άλλων υπηρεσιών και έχει επιλέξει τη διατήρηση του προηγούμενου της μετατάξεως ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος.
Οι εισφορές εργαζομένου - εργοδότη που αντιστοιχούν στο χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε στον προηγούμενο φορέα μέχρι το τέλος του μήνα έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, μεταφέρονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μετά από οικονομική μελέτη της Διεύθυνσης Αναλογιστικών Μελετών και Στατιστικής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.
Ο χρόνος ασφάλισης των υπαλλήλων της παραγράφου αυτής στο πρώην ΤΑΠΕΛ και στους τομείς του ΤΑΠΙΤ θεωρείται ότι διανύθηκε στην ασφάλιση του Ειδικού Συνταξιοδοτικού Καθεστώτος του ΙΚΑ ΕΤΑΜ.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 παρ. 3 του ν. 3232/2004 χορηγείται νέα αποκλειστική προθεσμία υποβολής της σχετικής αίτησης για αναγνώριση, διάρκειας έξι (6)μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

5. Το προσλαμβανόμενο από 1.10.2008 τακτικό προσωπικό των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, με τις επωνυμίες «Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων» (ΕΤΑΑ), «Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης» (ΕΤΑΠ ΜΜΕ), «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιωτικού Τομέα» (ΤΕΑΙΤ), «Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας» (ΤΑΥΤΕΚΩ), «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας» (ΤΕΑΠΑΣΑ), «Ταμείο Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα» (ΤΑΠΙΤ), το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών

Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (ν. 3528/2007, Α΄ 26) και το οποίο ασφαλίζεται στον κλάδο συντάξεων και στον κλάδο παροχών ασθένειας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), υπάγεται στις διατάξεις του αρ. 11 του ν.δ. 4277/1962.

6. **α.** Το προσλαμβανόμενο από 1.1.2007 τακτικό προσωπικό του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, με την επωνυμία «Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών – ΟΑΕΕ», το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3528/2007 και το οποίο ασφαλίζεται στον κλάδο συντάξεων και στον κλάδο παροχών ασθένειας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), υπάγεται στις διατάξεις του αρ. 11 του ν.δ. 4277/1962.

β. Η ασφαλιστική τακτοποίηση του προσωπικού του προηγούμενου εδαφίου για το χρονικό διάστημα από το διορισμό του στον ΟΑΕΕ έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3163/1955 (Α΄ 71).

7. Ο χρόνος υπηρεσίας των τακτικών υπαλλήλων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι οποίοι προέρχονται από την Εταιρεία Διαχείρισης Ειδών Μονοπωλίου Ελληνικού Δημοσίου «ΕΔΕΜΕΔ», κατά τον οποίο ελάμβαναν σύνταξη και αποδοχές συγχρόνως, θεωρείται ως χρόνος πραγματικής και συντάξιμης υπηρεσίας στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι επιστρέψουν τις συντάξεις που έλαβαν κατά το χρόνο αυτό και καταβάλλουν τυχόν μη καταβληθείσες κατά το ως άνω χρονικό διάστημα εισφορές για την κύρια και την επικουρική ασφάλιση.
Ο εν λόγω χρόνος θεωρείται χρόνος ασφάλισης και στον Ειδικό Λογαριασμό Προνοίας Προσωπικού ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στον οποίο έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες εισφορές για την καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος.
Ο ανωτέρω χρόνος υπηρεσίας λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης μετά την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής.
Ο ως άνω χρόνος θεωρείται χρόνος ασφάλισης και στο ΕΤΕΑΜ για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης από τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης του ΤΕΑΔΥ με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης.
Οι καταβληθείσες συντάξεις επιστρέφονται άτοκα σε τριάντα έξι (36) δόσεις μετά από αίτηση των ανωτέρω υπαλλήλων, η οποία υποβάλλεται εντός ενός έτους από την ισχύ του παρόντος στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ.
Τυχόν οφειλόμενες εισφορές, σύμφωνα με τα παραπάνω, εξοφλούνται εφάπαξ.
Σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου πριν από την ολοσχερή εξόφληση των δόσεων, οι υπόλοιπες δόσεις καταβάλλονται εφάπαξ.
Οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμογή και για όσους έχουν εξέλθει ήδη της υπηρεσίας.

8. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη της περίπτωσης 2α της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 προθεσμία υποβολής δήλωσης διατήρησης του προηγούμενου της μετάταξης ή μεταφοράς ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού

καθεστώτος από τους υπαλλήλους των ασφαλιστικών φορέων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφάλισης, παρατείνεται για τρείς μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

9. Το τακτικό προσωπικό του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ)», το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ (ν.3528/2007), όπως αυτές εφαρμόζονται στους υπαλλήλους των Ν.Π.Δ.Δ και το οποίο ασφαλίζεται στον κλάδο συντάξεων του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ – ΕΤΑΜ), υπάγεται -από το διορισμό του στον ΔΟΑΤΑΠ- στις διατάξεις του αρ. 11 του ν.δ. 4277/1962, όπως ισχύουν κάθε φορά.

10. α. Το προσωπικό του Ο.Σ.Ε και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ που μεταφέρεται σε φορείς υποδοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 3891/2010 (Α΄188) εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπαγόταν πριν τη μεταφορά του στους φορείς αυτούς.

β. Η εφεξής υπηρεσία που παρέχει το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου στους φορείς υποδοχής θεωρείται ως πραγματική συντάξιμη υπηρεσία που διανύθηκε στην υπηρεσία από την οποία μεταφέρεται.

γ. Οι ασφαλιστικές εισφορές που προβλέπονται από τη νομοθεσία των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας, για την ασφάλιση του παραπάνω προσωπικού, καταβάλλονται του μεν εργοδότη από τους φορείς υποδοχής, του δε ασφαλισμένου από τους ίδιους.

δ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 3891/2010.

11. α. Το προσωπικό των φορέων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 3920/2011 (Α΄ 33) που μετατάσσεται ή μεταφέρεται σε φορείς υποδοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπαγόταν πριν τη μετάταξη ή τη μεταφορά του στους φορείς αυτούς, εκτός εάν με δήλωσή του επιλέξει, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την έκδοση της αναφερόμενης στην παρ. 5 του ανωτέρω άρθρου Κοινής Υπουργικής Απόφασης, να μεταφερθεί στα αντίστοιχα ταμεία που υπάγεται το προσωπικό των φορέων υποδοχής.

β. Η εφεξής υπηρεσία που παρέχει το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου στους φορείς υποδοχής θεωρείται ως πραγματική συντάξιμη υπηρεσία που διανύθηκε στην υπηρεσία από την οποία μεταφέρεται.

γ. Οι ασφαλιστικές εισφορές που προβλέπονται από τη νομοθεσία των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας, για την ασφάλιση

του παραπάνω προσωπικού, καταβάλλονται του μεν εργοδότη από τους φορείς υποδοχής, του δε ασφαλισμένου από τους ίδιους.

δ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 3920/2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12
Διευθύνσεις Συντάξεων

1. Οι διατάξεις του άρθρου 7 του π.δ 79/1990 (Α΄ 37) αντικαθίστανται ως εξής : «Οι Υπηρεσίες που συγκροτούν τη Γενική Διεύθυνση Συντάξεων της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 3763/2009 (Α΄ 80) αναδιαρθρώνονται ως εξής:

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
α) Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων.
β) Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Μελών Α.Ε.Ι και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., Υπαλλήλων Ο.Τ.Α, ΝΠΔΔ και Ειδικών Κατηγοριών.
γ) Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων.
δ) Διεύθυνση Μεταβολών και Δειγματοληπτικών Ελέγχων επί των Πολιτικών, Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων.
ε) Διεύθυνση Συνταξιοδοτικής Νομοπαρασκευαστικής Εργασίας, Άσκησης Ενδίκων Μέσων και Διεθνών Σχέσεων.

Β΄ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
α) Ανεξάρτητο Τμήμα Διεκπεραίωσης και Αρχείου.
β) Ανεξάρτητο Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών.

Γ΄ ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ
Αυτοτελές Γραφείο Δελτίου Ατομικής και Υπηρεσιακής Κατάστασης (Δ.Α.Υ.Κ.)

2. Οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής είναι οι ακόλουθες:
α) Κανονισμός και εντολή πληρωμής συντάξεων
β) Έκδοση πράξεων αναγνώρισης (ή περιορισμού) συντάξιμης υπηρεσίας.
γ) Έκδοση ανακλητικών πράξεων.
δ) Έκδοση πράξεων διαδοχικής ασφάλισης.
ε) Κοινοποίηση αρμοδίως των ανωτέρω πράξεων.
στ) Έκδοση πράξεων μεταφοράς ασφαλιστικών δικαιωμάτων από το εθνικό στο ειδικό συνταξιοδοτικό σύστημα υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή άλλο αναγνωρισμένο συνταξιοδοτικό σύστημα (αναλογιστικό ισοδύναμο).
ζ) Καθορισμός της συντάξιμης υπηρεσίας σε περιπτώσεις που προβλέπεται αυτός από την κείμενη νομοθεσία.
η) Καθορισμός αν υπηρεσία/προϋπηρεσία εν ενεργεία υπαλλήλου λογίζεται ως συντάξιμη .

θ) Αναπροσαρμογή των συντάξεων όλων των ανωτέρω υπαλλήλων - λειτουργών, με βάση τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
ι) Εκτέλεση, εντολή πληρωμής και κοινοποίηση των ανωτέρω πράξεων καθώς και των πράξεων της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (ΕΕΠΚΣ).
ια) Εκτέλεση αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τις οποίες κανονίζεται ή μεταβάλλεται ήδη καταβαλλόμενη σύνταξη.
ιβ) Έκδοση καταλογιστικών πράξεων.
ιγ) Απαντήσεις στη Βουλή ,σε δημόσιες Αρχές, σε φορείς και σε μεμονωμένους πολίτες επί Ερωτήσεων, Αναφορών, ερωτημάτων και αιτημάτων συνταξιοδοτικής φύσεως.

3. Η Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων, διαρθρώνεται στα πιο κάτω Τμήματα :

α. Τμήμα Α` Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες, κατά το μέρος που αφορούν :
αα) υπαλλήλους των Υπουργείων:
- Εξωτερικών (συμπεριλαμβανομένων και των διπλωματικών υπαλλήλων),
- Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, (συμπεριλαμβανομένων των υπαλλήλων και του εκπαιδευτικού προσωπικού των Ακαδημιών του Εμπορικού Ναυτικού),
- Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- Δικαιοσύνης (συμπεριλαμβανομένων και των δικαστικών λειτουργών),
-Πολιτισμού και Τουρισμού (συμπεριλαμβανομένων των υπαλλήλων της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και των μουσικών της Ορχήστρας της που υπάγονται στην ασφαλιστική – συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου, καθώς και των υπαλλήλων και μουσικών της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών και της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης),
αβ) υπαλλήλους :
- της Βουλής,
- του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,
- της Γενικής Γραμματείας Τύπου & Πληροφοριών
- της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης (ΕΡΤ) που υπάγονται στην ασφαλιστική – συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου,
αγ) υπαλλήλους και ερευνητές του ΕΚΕΦΕ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ και του ΕΘΙΑΓΕ και
αδ) το πολιτικό προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ).

β. Τμήμα Β΄ Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες, κατά το μέρος που αφορούν:
αα) υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς
- όλων των κατηγοριών και βαθμίδων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
ββ) υπαλλήλους :
- της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων,

γ. Τμήμα Γ΄ Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής

Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες, κατά το μέρος που αφορούν:

αα) υπαλλήλους των Υπουργείων:

- Οικονομικών (συμπεριλαμβανομένων και των διοικητικών υπαλλήλων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους),
- Εθνικής Άμυνας (εξαιρουμένων των στρατιωτικών),
- Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης,

ββ) υπαλλήλους :

- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤ.Α)
- Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ)
- Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) και

γγ) πολιτικό και εκπαιδευτικό προσωπικό όλων των κατηγοριών και βαθμίδων των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ).

δ. Τμήμα Δ΄ Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής

Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες, κατά το μέρος που αφορούν:

αα) υπαλλήλους των Υπουργείων:

- Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
- Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
- Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- Προστασίας του Πολίτη (εξαιρουμένου του ένστολου προσωπικού των σωμάτων ασφαλείας και συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της Ελληνικής Αγροφυλακής),

ββ) υπαλλήλους :

- του Εθνικού Τυπογραφείου,
- του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ/ΝΠΔΔ),
- της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ),
- της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη,
- του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ),
- του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου που υπάγονται στην ασφαλιστική-συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου
- του Οργανισμού Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (ΟΠΑΔ) που υπάγονται στην ασφαλιστική-συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου

γγ) υπαλλήλους και εκπαιδευτικό προσωπικό της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ).

4. Η Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Μελών Α.Ε.Ι. και Ε.Π των Τ.Ε.Ι., Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ειδικών Κατηγοριών διαρθρώνεται στα πιο κάτω Τμήματα:

α. Τμήμα Α` Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής

Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν υπαλλήλους Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων συμπεριλαμβανομένων των ιατρών.

β. Τμήμα Β΄ Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν Δημοτικούς και Κοινοτικούς υπαλλήλους, Βουλευτές, Νομάρχες, Δημάρχους και Προέδρους Κοινοτήτων.

γ. Τμήμα Γ΄ Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν
αα) υπαλλήλους :
- Δημοτικών Παιδικών Σταθμών
- των ΝΠΔΔ του άρθρου 1 του ν. 541/1977 (ΦΕΚ 42Α),
- Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης,
- Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ),
- Ελληνικών Ταχυδρομείων (ΕΛ-ΤΑ)
- Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ)
- ΝΠΔΔ που η καταβολή των συντάξεών τους δεν βαρύνει το Δημόσιο
ββ) ασφαλισμένους πρώην ΤΑΚΕ
γγ) αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης που είναι συνταξιούχοι ΟΓΑ
δδ) ανασφάλιστους Αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης

δ. Τμήμα Δ΄ Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν:
αα) υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς
- όλων των κατηγοριών και βαθμίδων των ΑΕΙ και των ΤΕΙ,
- της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.ΤΕ),
- της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας ,
- των Εκκλησιαστικών Σχολών
ββ) υπαλλήλους και συμβούλους του Ινστιτούτου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΙΤΕ) .
γγ) υπαλλήλους και ερευνητές της Ακαδημίας Αθηνών,
δδ) υπαλλήλους και μέλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι) .
εε) εκπαιδευτικούς αναγνωρισμένων σχολείων της αλλοδαπής καθώς και υπαλλήλους:
- του Ταμείου Διοίκησης και Διαχείρισης Πανεπιστημιακών Δασών (ΝΠΔΔ),
- του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ),
- της Εθνικής Βιβλιοθήκης και των λοιπών δημοσίων βιβλιοθηκών.

5. Η Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων, διαρθρώνεται στα πιο κάτω Τμήματα:

α. Τμήμα Α' Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν Αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Τμήμα Β' Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν :
- Αξιωματικούς των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος

- Πολεμικές Συντάξεις και
- Συντάξεις Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και Αμάχου Πληθυσμού.

γ. Τμήμα Γ' Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 2 αρμοδιότητες κατά το μέρος που αφορούν Ανθυπασπιστές, Υπαξιωματικούς και Οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος.

6. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών και Δειγματοληπτικών Ελέγχων επί των Πολιτικών, Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων, είναι οι ακόλουθες:
α) Διαγραφή αποβιωσάντων συνταξιούχων.
β) Χορήγηση τριμήνου σύνταξης.
γ) Αλλαγή διεύθυνσης κατοικίας ή αριθμού τραπεζικού λογαριασμού.
δ) Χορήγηση ή διακοπή ΕΚΑΣ.
ε) Χορήγηση ή διακοπή οικογενειακών επιδομάτων.
στ) Εξυπηρέτηση δανείων.
ζ) Χορήγηση βεβαιώσεων ή πιστοποιητικών.
η) Εκκαθάριση και ενέργειες για την πληρωμή πράξεων κανονισμού, μετά την συμπλήρωση της προβλεπόμενης ηλικίας συνταξιοδότησης.
θ) Ενέργειες, λόγω αλλαγής της προσωπικής κατάστασης, ενηλικίωσης ορφανών και λήξη της προβλεπόμενης ημερομηνίας φοίτησης συνταξιούχων.
ι) Αναστολή, περιορισμός, επαναχορήγηση και χωρισμός σύνταξης.
ια) Καταλογισμός αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σύνταξης και επιδομάτων που διαπιστώνονται κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης.
ιβ) Έλεγχος ύψους εισοδήματος, όπου αυτό επηρεάζει το ύψος της καταβαλλόμενης σύνταξης ή επιδομάτων.
ιγ) Ενέργειες σε περίπτωση μεταβολής των ποσών σύνταξης ή των παρακολουθούντων τη σύνταξη επιδομάτων λόγω μεταβολών των μισθών ενέργειας ή άλλης αναπροσαρμογής , όταν δεν εκδίδεται συνταξιοδοτική πράξη.
ιδ) Συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν στη Διεύθυνση και αφορούν μηχανογραφικές εφαρμογές των συντάξεων.
ιε) Εκκαθάριση και ενέργειες για την πληρωμή σύνταξης οφειλόμενης στους κληρονόμους αποβιωσάντων συνταξιούχων που προκύπτουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης.
ιστ) Επανέκδοση εντολής πληρωμής λόγω απώλειας ή καταστροφής.
ιζ) Ενέργειες για την καταβολή Δώρου Χριστουγέννων, Δώρου Πάσχα και Επιδόματος Αδείας στους συνταξιούχους.
ιη) Ενέργειες για την επιστροφή σύνταξης προκειμένου ο χρόνος υπηρεσίας να είναι συντάξιμος.
ιθ) Απαντήσεις στη Βουλή ,σε δημόσιες Αρχές , σε φορείς και σε μεμονωμένους πολίτες επί Ερωτήσεων, Αναφορών, ερωτημάτων και αιτημάτων συνταξιοδοτικής φύσεως, αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.
κ) Διαβίβαση στο Ελεγκτικό Συνέδριο των, μέσω της Δ/νσης, ασκουμένων ενώπιον των αρμοδίων Κλιμακίων του, ενστάσεων για θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών επί των Πολιτικών, Στρατιωτικών και

Πολεμικών Συντάξεων και διατύπωση απόψεων επί των ισχυρισμών των ενισταμένων.
κα) Ενέργειες επί οικονομικών υποθέσεων δικαιωθέντων στρατιωτικών συνταξιούχων.
κβ) Έλεγχος καταβαλλομένων συντάξεων ως προς την ορθή εφαρμογή των συνταξιοδοτικών διατάξεων.
κγ) Συλλογή στοιχείων τεκμηρίωσης του ελέγχου.
κδ) Επεξεργασία στοιχείων ελέγχου.
κε) Καταλογισμός αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σύνταξης και επιδομάτων που διαπιστώνονται κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης.
κστ) Άσκηση ένστασης κατά των πράξεων κανονισμού καθώς και κατά των πράξεων κατά την εκτέλεση αυτών, ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων στις περιπτώσεις διαφωνίας μεταξύ του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης και του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων.
κζ) Σύνταξη της ετήσιας έκθεσης για τα αποτελέσματα των ελέγχων η οποία υποβάλλεται στον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων.
κη) Λογιστική παρακολούθηση των οικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων του Δημοσίου που απορρέουν από τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.

7. Η Διεύθυνση Διενέργειας Μεταβολών και Δειγματοληπτικών Ελέγχων επί των Πολιτικών, Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων διαρθρώνεται στα πιο κάτω τμήματα:

α. Τμήμα Α` Διενέργειας Μεταβολών
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 7 υπό στοιχεία α' μέχρι και κα', αρμοδιότητες επί των συντάξεων αρμοδιότητας των Διευθύνσεων Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων και Συντάξεων των υπαλλήλων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

β. Τμήμα Β΄ Διενέργειας Μεταβολών
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 7 υπό στοιχεία α' μέχρι και κα',αρμοδιότητες επί των συντάξεων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α, ΝΠΔΔ και Ειδικών Κατηγοριών καθώς και επί των συντάξεων Λογοτεχνών-Καλλιτεχνών.

γ. Τμήμα Γ΄ Διενέργειας Μεταβολών
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 7 υπό στοιχεία α' μέχρι και κα', αρμοδιότητες επί των συντάξεων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων.

δ. Τμήμα Δ' Δειγματοληπτικών Ελέγχων

Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 7 υπό στοιχεία κβ' μέχρι και κζ', αρμοδιότητες επί των συντάξεων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης αυτής.

8. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Νομοπαρασκευαστικής Εργασίας, Άσκησης Ενδίκων Μέσων και Διεθνών Σχέσεων είναι οι ακόλουθες:

α) Μελέτη και εισήγηση προτάσεων τροποποίησης των διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου ή των συντάξεων Ν.Π.Δ.Δ.
β) Κατάρτιση η επεξεργασία νομοσχεδίων συνταξιοδοτικού περιεχομένου που αφορούν τις συντάξεις του Δημοσίου ή τις συντάξεις Ν.Π.Δ.Δ.
γ) Συγκέντρωση και ταξινόμηση της ισχύουσας συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ως και η διαρκής η περιοδική κωδικοποίηση αυτής.
δ) Παροχή πληροφοριών σε ερωτήματα σχετικά με τις κρατήσεις επί των αποδοχών των ασφαλισμένων του Δημοσίου, για κύρια σύνταξη.
ε) Συγκέντρωση των πάσης φύσεως οικονομικών και στατιστικών στοιχείων και πληροφοριών που αναφέρονται στις συντάξεις, ως και μεθοδική κατάταξη και επεξεργασία αυτών για την υποβοήθηση της χάραξης της πολιτικής που αναφέρονται γενικά στις συντάξεις.
στ) Έκδοση σχετικού στατιστικού δελτίου.
ζ) Απαντήσεις στη Βουλή, σε δημόσιες Αρχές, σε φορείς και σε μεμονωμένους πολίτες επί Ερωτήσεων, Αναφορών, ερωτημάτων και αιτημάτων συνταξιοδοτικής φύσεως, αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.
η) Παρακολούθηση της εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Κανονισμών για την ασφάλιση των εργασιακά μετακινουμένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και συμπλήρωση και αποστολή των σχετικών εντύπων.
θ) Διενέργεια των οριζομένων στην παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2592/98.
ι) Παρακολούθηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας της αλλοδαπής και συγκέντρωση διεθνών στατιστικών στοιχείων του τομέα των συντάξεων.
ια) Άσκηση ενδίκων μέσων κατά των πράξεων του αρμοδίου κλιμακίου καθώς και των αποφάσεων των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
ιβ) Επιμέλεια της εκδίκασης ενστάσεων, κατά εκδιδομένων πράξεων από τις Διευθύνσεις Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων.
ιγ) Επιμέλεια της εκδίκασης προσφυγών κατά πράξεων κανονισμού συντάξεων του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) και λοιπών Ασφαλιστικών Οργανισμών, στους οποίους, σύμφωνα με το νόμο, υφίσταται τέτοια αρμοδιότητα.
ιδ) Κοινοποίηση στους ενδιαφερομένους των αποφάσεων, που εκδίδονται από την επιτροπή του άρθρου 1 του Α.Ν. 599/1968 (Α`258).
ιε) Επιμέλεια για την αναγνώριση της διάρκειας συντάξιμης υπηρεσίας, από την Επιτροπή του άρθρου 4 του Α.Ν. 599/1968, σε περίπτωση αδυναμίας απόδειξης τμήματος αυτής από επίσημα στοιχεία.
ιστ) Επιμέλεια εκδίκασης των αιτήσεων αναθεώρησης κατά πράξεων της ανωτέρω Επιτροπής και κοινοποίηση των εκδιδομένων από αυτήν αποφάσεων.
ιζ) Βοηθητικές εργασίες για τη λειτουργία των ανωτέρω Επιτροπών, των άρθρων 1 και 4 του Α.Ν. 599/1968.

9. Η Διεύθυνση Νομοπαρασκευαστικής Εργασίας, Άσκησης Ενδίκων Μέσων και Διεθνών Σχέσεων διαρθρώνεται στα πιο κάτω τμήματα:

α. Τμήμα Α΄ Συνταξιοδοτικής Νομοπαρασκευαστικής Εργασίας.
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 9, υπό στοιχεία α’ μέχρι και ζ’ αρμοδιότητες.

β. Τμήμα Β` Διεθνών Σχέσεων
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 9, υπό στοιχεία η' μέχρι και ι' αρμοδιότητες.

γ. Τμήμα Γ΄ Άσκησης Ενδίκων Μέσων
Το Τμήμα αυτό έχει τις αναφερόμενες στην παρ. 9, υπό στοιχεία ια' μέχρι και ιζ' αρμοδιότητες.

10. Οι αρμοδιότητες του Ανεξάρτητου Τμήματος Διεκπεραίωσης - Αρχείου και Πληροφόρησης Πολιτών είναι οι ακόλουθες:

α) Τήρηση πρωτοκόλλου εισερχομένων στις Διευθύνσεις Συντάξεων εγγράφων και συνταξιοδοτικών υποθέσεων.
β) Διεκπεραίωση των Εγγράφων.
γ) Καταχώρηση στα βιβλία πρωτοκόλλου των σχεδίων εξερχομένων εγγράφων.
δ) Επιμέλεια εκτύπωσης και διανομής εγκυκλίων, καθώς και των κάθε φύσης εντύπων, των σχετικών με τις Διευθύνσεις Συντάξεων.
ε) Χορήγηση αντιγράφων, από έγγραφα των συνταξιοδοτικών φακέλων.
στ) Ταξινόμηση, και φύλαξη των συνταξιοδοτικών φακέλων.
ζ) Τοποθέτηση των επιστρεπτέων Εγγράφων στους οικείους συνταξιοδοτικούς φακέλους.
η) Τήρηση και φύλαξη του πρωτοτύπου των εκδιδομένων πράξεων ή αποφάσεων κατ` έτος βιβλιοδετούμενων σε τόμους.
θ) Ταξινόμηση των εγγράφων, που παραμένουν ή περιέρχονται για φύλαξη στο Αρχείο.
ι) Επιμέλεια δακτυλογράφησης και παραβολής των εγγράφων, πράξεων και αποφάσεων των Διευθύνσεων Συντάξεων.

11. Οι αρμοδιότητες του Ανεξάρτητου Τμήματος Εξυπηρέτησης Πολιτών ορίζονται ως εξής:

α) Υποδοχή και πληροφόρηση των πολιτών για διάφορα θέματα συνταξιοδότησης από το Δημόσιο, όπως για τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος σύνταξης, τον υπολογισμό αυτής και τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν.
β). Επιμέλεια άμεσης διαβίβασης των αιτήσεων παροχής πληροφοριών ή των αναφορών παραπόνων των πολιτών στις καθ΄ ύλην αρμόδιες οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης και αποστολή αιτιολογημένων απαντήσεων προς τους πολίτες, εντός των τασσόμενων από το νόμο προθεσμιών.
γ). Μέριμνα για την εύρυθμη λειτουργία του Τηλεφωνικού Κέντρου Ενημέρωσης Πολιτών και της Αίθουσας Εξυπηρέτησης του Πολίτη.
δ). Συνεργασία με τις Διευθύνσεις Συντάξεων και με το Τμήμα Διεκπεραίωσης και Αρχείου, για την άμεση και αποτελεσματική πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων σχετικά με την έκβαση της υπόθεσής τους στα διάφορα στάδια επεξεργασίας της.
ε). Παραλαβή και πρωτοκόλληση αιτήσεων και λοιπών εγγράφων, επικύρωση αντιγράφων και βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής καθώς και χορήγηση βεβαιώσεων και πιστοποιητικών.
στ). Εκτύπωση και χορήγηση αντιγράφων συνταξιοδοτικών πράξεων νέων συνταξιούχων και ενημέρωσή τους για τα συνταξιοδοτικά δεδομένα που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό της σύνταξής τους.

ζ). Ενέργειες για αντιμετώπιση μεταβολών της συνταξιοδοτικής κατάστασης των συνταξιούχων, όπως διαγραφή, αλλαγή διεύθυνσης και αλλαγή τραπεζικού λογαριασμού.
η). Έκδοση και διάθεση ενημερωτικών φυλλαδίων, εντύπων και οδηγιών σχετικά με
θέματα των Διευθύνσεων Συντάξεων.
θ). Μέριμνα για την αποτελεσματικότερη συνεργασία με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).
ι). Καταγραφή υποδείξεων των πολιτών και προώθησή τους στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες για την αξιοποίησή τους.

12. Συνιστάται Αυτοτελές Γραφείο Δ.Α.Υ.Κ. με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
α) Επιχειρησιακή, λειτουργική και τεχνική υποστήριξη, της Διαδικτυακής Εφαρμογής Δ.Α.Υ.Κ. και
β) Παροχή τεχνικής υποστήριξης και πληροφοριών προς τις Διευθύνσεις Προσωπικού-Οικονομικού των Υπουργείων, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α α΄ και β΄ βαθμού σχετικά με την καταχώρηση των στοιχείων στο Δ.Α.Υ.Κ.

Άρθρο 13
Τροποποίηση διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας περί ενδίκων μέσων

1. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:
«1. Ο κανονισμός και η εντολή πληρωμής των συντάξεων, των βοηθημάτων και των επιδομάτων που βαρύνουν το Δημόσιο και πληρώνονται από αυτό, με εξαίρεση τις προσωπικές συντάξεις, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κώδικα από τις Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με πράξη που εκδίδεται από το Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται, ως εξής:
«2. Η ένσταση ασκείται:
α) Από το Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών, Δειγματοληπτικών Ελέγχων και Άσκησης Ενδίκων Μέσων εφόσον, κατά το διενεργούμενο έλεγχο διαπιστωθεί εσφαλμένη εφαρμογή συνταξιοδοτικών διατάξεων.
β) Από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον και μόνο κατά το μέρος του κανονισμού σύνταξης, μέσα σε έξι μήνες από τον κοινοποίηση της πράξης.»

3. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:
«4. Η διόρθωση οιουδήποτε στοιχείου που εκ παραδρομής ενεφιλοχώρησε στις πράξεις οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους μπορεί να γίνει από το όργανο που τις έχει εκδώσει μετά την υποβολή αίτησης θεραπείας από τον ενδιαφερόμενο, εντός έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της πράξης.

Το ίδιο όργανο μπορεί να διορθώσει αυτεπάγγελτα την πράξη που εξέδωσε χωρίς περιορισμό από προθεσμία αν συντρέχουν οι λόγοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις α, β, γ της παρ. 3 του άρθρου αυτού.»

4. Οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 66 του π.δ 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:
«Οι πράξεις κανονισμού σύνταξης και οι αποφάσεις της παραπάνω Επιτροπής κοινοποιούνται στο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει κατ΄ αυτών τα ένδικα μέσα που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο μέσα σε έξι μήνες από τότε που θα περιέλθουν σ΄ αυτόν.»

5. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:
«Η πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών εντός έξι μηνών από την έκδοσή τους, καθώς και από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον εντός έξι μηνών από την κοινοποίησή τους.»

6. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 67 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται ως εξής:
«4. Κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων που είναι σχετικές με την εκτέλεση των πράξεων ή των αποφάσεων κανονισμού συντάξεων σε βάρος του Δημοσίου καθώς και κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών των σχετικών με την πληρωμή των συντάξεων γενικά, χωρίς να εξαιρούνται και εκείνες που αφορούν καταλογισμό για σύνταξη που εισπράχθηκε χωρίς να οφείλεται, μπορεί να ασκηθεί ένσταση στο Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τότε που ο ενιστάμενος έλαβε γνώση της πράξεως ή σε περίπτωση παράλειψης από τότε που παρήλθε δίμηνο από την ημέρα που δημιουργήθηκε η υποχρέωση για έκδοση της πράξης που παραλείφθηκε.»

7. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 67 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 66 του Κώδικα αυτού, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την προθεσμία άσκησης της ένστασης της παραγράφου αυτής.»

8. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 105 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων π.δ. 168/2007 (Α΄ 209), αντικαθίστανται ως εξής:
«1. Ο κανονισμός και η εντολή πληρωμής των συντάξεων, των βοηθημάτων και των επιδομάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, γίνεται από τις Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με πράξη που εκδίδεται από το Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων.»

9. Οι διατάξεις των περ. α' και β' της παρ. 4 του άρθρου 105 του π.δ. 168/2007, αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Η πράξη κανονισμού σύνταξης υπόκεινται σε ένσταση που ασκείται για οποιονδήποτε λόγο στην Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, η οποία αποτελείται από τον Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ως Πρόεδρο, που αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο Προϊστάμενο Διεύθυνσης των Διευθύνσεων Συντάξεων της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης, και από δύο Προϊσταμένους Διευθύνσεων των Διευθύνσεων Συντάξεων ως μέλη, οι οποίοι δεν μετείχαν άμεσα ή έμμεσα στην έκδοση και τον έλεγχο της πράξης που προσβάλλεται και οι οποίοι αναπληρώνονται από ισάριθμους Προϊσταμένους Διευθύνσεων ή Τμημάτων των Διευθύνσεων Συντάξεων της παραπάνω Γενικής Διεύθυνσης.»

10. Οι διατάξεις των περ. α΄ και β' της παρ. 4 του άρθρου 105 του π.δ. 168/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Η ένσταση ασκείται:

α) Από το Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών, Δειγματοληπτικών Ελέγχων και Άσκησης Ενδίκων Μέσων εφόσον, κατά το διενεργούμενο έλεγχο διαπιστωθεί εσφαλμένη εφαρμογή συνταξιοδοτικών διατάξεων και

β) Από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρων εντός έξι μηνών από την κοινοποίηση της πράξης.»

11. Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 105 του π.δ. 168/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«6. Η διόρθωση οιουδήποτε στοιχείου που εκ παραδρομής ενεφιλοχώρησε στις πράξεις οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους μπορεί να γίνει από το όργανο που τις έχει εκδώσει μετά την υποβολή αίτησης θεραπείας από τον ενδιαφερόμενο, εντός έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της πράξης.

Το ίδιο όργανο μπορεί να διορθώσει αυτεπάγγελτα την πράξη που εξέδωσε χωρίς περιορισμό από προθεσμία αν συντρέχουν οι λόγοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις α, β, γ της παρ. 5 του άρθρου αυτού.»

12. Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 105 του π.δ. 168/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«8. Οι πράξεις κανονισμού σύνταξης και οι αποφάσεις της Επιτροπής, που αναφέρεται στην παρ. 3, κοινοποιούνται στο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει κατ΄ αυτών τα ένδικα μέσα που αναφέρονται στο επόμενο άρθρο μέσα σε έξι μήνες από τότε που θα περιέλθει σ΄ αυτόν η πράξη ή η απόφαση.»

.

13. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 106 του π.δ. 168/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του οικείου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Οικονομικών εντός έξι μηνών από την έκδοσή τους, καθώς και από κάθε ένα που έχει έννομο συμφέρον εντός έξι μηνών από την κοινοποίησή τους.»

14. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 107 του π.δ. 168/2007 αντικαθίστανται ως εξής:
«4. Κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων που είναι σχετικές με την εκτέλεση των πράξεων ή των αποφάσεων κανονισμού συντάξεων σε βάρος του Δημοσίου καθώς και κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών των σχετικών με την πληρωμή των συντάξεων γενικά, χωρίς να εξαιρούνται και εκείνες που αφορούν καταλογισμό για σύνταξη που εισπράχθηκε χωρίς να οφείλεται, μπορεί να ασκηθεί ένσταση στο Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τότε που ο ενιστάμενος έλαβε γνώση της πράξεως ή σε περίπτωση παράλειψης από τότε που παρήλθε δίμηνο από την ημέρα που δημιουργήθηκε η υποχρέωση για έκδοση της πράξης που παραλείφθηκε.»

15. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 107 του π.δ. 168/2007, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:
«Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 66 του π.δ. 169 /2007, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την προθεσμία άσκησης της ένστασης της παραγράφου αυτής καθώς και της παρ. 8 του άρθρου 105 του Κώδικα αυτού.»

16. **α.** Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του προηγουμένου άρθρου και αυτού καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων αυτών.

β. Από την καθοριζόμενη, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου αυτού καταργούνται τα άρθρα 8-14 του π.δ 79/1990 καθώς και η παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ 509/1991 (Α΄ 190).

γ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών προσδιορίζεται ετησίως το μέγεθος και τα κριτήρια του δείγματος των ελέγχων που διενεργεί το Τμήμα Γ' της Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών και Δειγματοληπτικών Ελέγχων επί των Πολιτικών, Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων.

Άρθρο 14
Έκταση εφαρμογής

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, καθώς και για το προσωπικό του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των υπαλλήλων των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού των Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του ν.δ. 3395/1955 (Α' 276).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3862/2010 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν.3867/2010

Άρθρο 15
Τροποποίηση και συμπλήρωση του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος – Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3862/2010

1. Κυρώνεται η από 18 Απριλίου 2011 απόφαση της 78ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος, περί τροποποίησης και προσθήκης άρθρων του Καταστατικού της ίδιας Τράπεζας, το κείμενο της οποίας έχει ως εξής:

α) Το στοιχείο δ΄) του άρθρου 2 αναδιατυπώνεται, ως εξής:
«Ασκεί την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας, καθώς και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 55Α΄ του παρόντος».
β) Στο τέλος της πρώτης παραγράφου του άρθρου 5Β΄ προστίθεται εδάφιο, ως εξής:
«Η Τράπεζα της Ελλάδος υποβάλλει κάθε έτος Έκθεση στη Βουλή των Ελλήνων για την άσκηση της εποπτικής της αρμοδιότητας κατά το προηγούμενο έτος.».
γ) Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 13 οι λέξεις: «τρεις μήνας» αντικαθίστανται με τις λέξεις: «κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας».
δ) Στο τέλος του στοιχείου α΄) του άρθρου 14 προστίθενται οι λέξεις:
«ή την υπηκοότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου».
ε) Στο άρθρο 17 η λέξη: «επτά» αντικαθίσταται με τη λέξη: «τρεις».
στ) Μετά το άρθρο 37 προστίθεται άρθρο 37Α, ως εξής:

«Άρθρο 37Α

Για την άσκηση, από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το νόμο και το προτελευταίο εδάφιο του άρθρου 38 του παρόντος, του έργου της κοινωνικής ασφάλισης του προσωπικού της, συνιστάται «Συμβούλιο Ασφάλισης της Τράπεζας της Ελλάδος», το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, έχει τριετή θητεία και αποτελείται από: (α) τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως Πρόεδρο, αναπληρούμενο από έναν Υποδιοικητή ή ένα μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας που υποδεικνύει το Συμβούλιο αυτό, (β) τρεις (3) ανώτατους ή ανώτερους υπαλλήλους της Τράπεζας της Ελλάδος που υποδεικνύονται, με

τους αναπληρωτές τους, από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος,(γ) δύο (2) εκπροσώπους των ασφαλισμένων, μέλη του προσωπικού της Τράπεζας της Ελλάδος, που υποδεικνύονται, με τους αναπληρωτές τους, από το Σύλλογο Υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος και (δ) έναν (1) εκπρόσωπο των συνταξιούχων, που υποδεικνύεται, με τον αναπληρωτή του, από το Σύλλογο Συνταξιούχων της Τράπεζας της Ελλάδος. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ασφάλισης μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου Κυβερνητικός Επίτροπος, ο οποίος διορίζεται, με τον αναπληρωτή του, σύμφωνα με τις ισχύουσες για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς διατάξεις της νομοθεσίας, καλείται δε πάντοτε, επί ποινή ακυρότητας της συνεδρίασης, σε όλες τις συνεδριάσεις. Αρμοδιότητες του Κυβερνητικού Επιτρόπου είναι εκείνες που ορίζονται για τους κυβερνητικούς επιτρόπους στα Διοικητικά Συμβούλια των Ασφαλιστικών Οργανισμών από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις νόμων για θέματα του κλάδου κύριας σύνταξης. Η απουσία του Κυβερνητικού Επιτρόπου ή του αναπληρωτή του, εφόσον αυτοί έχουν προσκληθεί κανονικά και δεν προσήλθαν, δεν επηρεάζει το κύρος των συνεδριάσεων του Συμβουλίου. Χρέη γραμματέα του Συμβουλίου Ασφάλισης εκτελεί υπάλληλος της Τράπεζας της Ελλάδος, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του με Πράξη του Προέδρου. Το Συμβούλιο Ασφάλισης της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζει Κανονισμό Λειτουργίας, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος.

Το Συμβούλιο Ασφάλισης χαράσσει εξ ονόματος του Γενικού Συμβουλίου τις γενικές κατευθύνσεις της πολιτικής της Τράπεζας ως φορέα ασφάλισης του προσωπικού της και αποφαίνεται επί γενικών ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας. Αποφαίνεται, επίσης, επί ενστάσεων κατά πάσης φύσεως αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος ως φορέα ασφάλισης του προσωπικού της, εν όλω ή εν μέρει απορριπτικών και εγκρίνει την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων της Τράπεζας της Ελλάδος ως φορέα ασφάλισης του προσωπικού της σε κάθε δικαστήριο ανεξαρτήτως βαθμού και δικαιοδοσίας.».

ζ) Το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 55Α΄ αναδιατυπώνεται, ως εξής:

«Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα, στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, καθώς και στις ακόλουθες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας», προστιθέμενου, στην ακολουθούσα απαρίθμηση, στοιχείου ζ) ως εξής «ιδρυμάτων πληρωμών».

η) Μετά το άρθρο 55Δ΄ προστίθεται άρθρο 55Ε΄, ως εξής:

«Άρθρο 55Ε

Όταν εποπτευόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικό πρόσωπο έχει τεθεί σε εκκαθάριση κατόπιν ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του, η Τράπεζα δύναται κατά περίπτωση να καταβάλει στον εκκαθαριστή την αμοιβή του και έξοδα εκκαθάρισης. Στην περίπτωση αυτή, η Τράπεζα έχει κατά του υπό εκκαθάριση νομικού προσώπου αξίωση απόδοσης όσων κατέβαλε στον εκκαθαριστή, η οποία ικανοποιείται προ πάσης άλλης αξιώσεως από το προϊόν της εκκαθάρισης.».

2. Οι διατάξεις του εδαφίου τελευταίου της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3867/2010 (Α΄ 128) και των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 64 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115) καταργούνται.

Άρθρο 16
Τροποποίηση των διατάξεων του ν.3862/2010

1. Στο άρθρο 17 του ν.3862/2010 προστίθεται νέα παράγραφος 6α, ως εξής: «6.α. Στην περίπτωση που η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερωθεί από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής σχετικά με την πρόθεση ενός ιδρύματος πληρωμών με έδρα σε κράτος μέλος της Ε.Ε. να παρέχει υπηρεσίες πληρωμών μέσω αντιπροσώπου ή μέσω υποκαταστήματος στην Ελλάδα και εφόσον η Τράπεζα της Ελλάδος έχει βάσιμες υπόνοιες ότι, σε συνδυασμό με την προτιθέμενη πρόσληψη του αντιπροσώπου ή τη δημιουργία του υποκαταστήματος, διαπράττεται ή έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας κατά την έννοια του ν. 3691/2008 ή ότι η πρόσληψη του αντιπροσώπου ή η δημιουργία του υποκαταστήματος ενδέχεται να αυξήσουν τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής.».

2. Στα άρθρα 32 παράγραφος 2, 33 παράγραφοι 3 και 4, 43 και 44 του ν.3862/2010 η λέξη «μεμονωμένη» αντικαθίσταται από τη λέξη «επιμέρους».

3. Στο άρθρο 78 του ν.3862/2010, οι παραπομπές στο άρθρο 69 παράγραφος 1 και στο άρθρο 70 αντικαθίστανται με παραπομπές στο άρθρο 76 παράγραφος 1 και στο άρθρο 77.

Άρθρο 17
Τροποποίηση των διατάξεων του ν.3867/2010

1. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 2 του νόμου 3867/2010 (Α. 128) παρατείνεται έως την 31η Νοεμβρίου 2011 και, αντίστοιχα, η προθεσμία του τετάρτου εδαφίου της παρ. 5 του ίδιου άρθρου παρατείνεται έως την 31η Μαρτίου 2012.

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης (η) της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν.. 3867/2010 αντικαθίσταται, ως εξής:

« Το χαρτοφυλάκιο ζωής μεταβιβάζεται κατά τα λοιπά στον ανάδοχο με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Οι απαιτήσεις των φερόμενων ως ασφαλισμένων, των οποίων δεν έγιναν δεκτά τα νομιμοποιητικά έγγραφα από τον επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής, ακολουθούν τη διαδικασία της ασφαλιστικής εκκαθάρισης και τυχόν δικαστικές διεκδικήσεις ασκούνται κατά του εκκαθαριστή. Στην περίπτωση αυτή παρακρατείται υπέρ της ασφαλιστικής εκκαθάρισης μέχρι την οριστική διευθέτηση της διαφοράς και δεν μεταβιβάζεται στον ανάδοχο το ανάλογο μέρος, όπως θα καθοριστεί από την

Τράπεζα της Ελλάδος, των περιουσιακών στοιχείων που έχουν τεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση ζωής.»

3. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης (θ) της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Ν. 3867/2010 (ΦΕΚ Α' 128) αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) Το μέρος της απαίτησης από ασφάλιση ζωής που δεν αναλαμβάνεται από τον ανάδοχο σύμφωνα με την περίπτωση (β) της παραγράφου αυτής, ικανοποιείται από το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής κατά το χρόνο λήξης του αρχικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ατόκως, κατά ποσοστό 70%. Όσα ασφαλιστήρια συμβόλαια έχουν ημερομηνία λήξης μετά το έτος 2024 θεωρείται ότι λήγουν στις 31/12/2024.
Η απαίτηση υπολογίζεται όπως είχε διαμορφωθεί κατά την ημέρα ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της εταιρείας. Το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής δύναται να ικανοποιεί αιτήσεις πρόωρης εξόφλησης, μετά από συμβιβαστική μείωση της απαίτησης του ενδιαφερόμενου.»

4. Στο τέλος της περ.θ της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3867/2010 προστίθενται εδάφια, ως εξής:
«Για την εκπλήρωση του παραπάνω ειδικού σκοπού, το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να χορηγεί δάνεια προς το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής μέχρι του συνολικού ποσού των διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000,00) ευρώ με την έκδοση και παράδοση, αντί μετρητών, ομολόγων αντίστοιχης αξίας. Η εξόφληση του δανείου θα γίνεται σε δέκα άτοκες ετήσιες δόσεις με περίοδο χάριτος οχτώ ετών. Από την ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης, το δημόσιο αποκτά αυτοδίκαια ενέχυρο επί των 2/3 των συνολικών εσόδων του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής, που προέρχονται από τις εισφορές του άρθρου 10 αυτού του νόμου. Οι ειδικότεροι όροι του δανείου καθορίζονται με σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
Το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής καταβάλλει στους καταναλωτές τα χρηματικά ποσά, που προβλέπουν οι διατάξεις αυτού του άρθρου, με τον όρο της νομότυπης παραίτησής τους από κάθε σχετική αξίωσή τους, εκκρεμούς ή μη ενώπιον των δικαστηρίων, κατά του Ελληνικού Δημοσίου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Άρθρο 18
Ρυθμίσεις φορολογικών θεμάτων

1. **α)** Υπόχρεοι φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων οι οποίοι δεν έχουν υποβάλει δήλωση ή έχουν υποβάλει ανακριβή δήλωση για την καταβολή ή μη φόρων, τελών ή εισφορών υπέρ του Δημοσίου μπορούν μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος να υποβάλλουν αρχικές ή συμπληρωματικές δηλώσεις για εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2010, χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου ή προστίμου.

β) Κατά την υποβολή των ανωτέρω δηλώσεων δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 2523/1997, προκειμένου για τις αιτήσεις που υποβάλλονται για την έκδοση των οικείων πιστοποιητικών κατά το χρόνο ισχύος των διατάξεων αυτού του άρθρου.

γ) Επίσης, μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος παρέχεται η δυνατότητα υποβολής δηλώσεων, με τους ευνοϊκούς όρους που αναφέρονται στις παρακάτω παραγράφους, των οποίων η προθεσμία υποβολής έχει λήξει μέχρι την κατάθεση του παρόντος νόμου, για τις κάτωθι φορολογίες:

αα) Φόρου προστιθέμενης αξίας (ν. 2859/2000, Α’ 248), όσον αφορά:
- αρχικές ή τροποποιητικές, περιοδικές, έκτακτες ή εκκαθαριστικές δηλώσεις Φ.Π.Α. και δηλώσεις αποθεμάτων, ανεξαρτήτως εάν προκύπτει ή όχι ποσό φόρου για καταβολή,
- έκτακτες δηλώσεις για επιστροφή στο Δημόσιο ποσών Φ.Π.Α. που έχουν επιστραφεί αδικαιολόγητα σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, για τις οποίες ο πρόσθετος φόρος υπολογίζεται από την επομένη της επιστροφής που διενεργήθηκε από τη Δ.Ο.Υ.,
- ανακεφαλαιωτικούς πίνακες ενδοκοινοτικών αποκτήσεων ή λήψεων υπηρεσιών και παραδόσεων αγαθών ή παροχών υπηρεσιών,
- δηλώσεις Intrastat.

ββ) Αυτοτελούς φορολογίας εισοδημάτων των άρθρων 11, 12, 13 και 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

γγ) Φόρου υπεραξίας από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων με βάση τις διατάξεις των άρθρων 20 έως και 27 του ν. 2065/1992 (Α’ 113).

δδ) Φόρου κύκλου εργασιών, φόρου ασφαλίστρων του άρθρου 29 του ν. 3492/2006 (Α΄210), τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και τέλος καρτοκινητής τηλεφωνίας του άρθρου 12 του ν. 2579/1998 (Α’ 31).

εε) Τελών χαρτοσήμου, εκτός από τις συναλλαγματικές και γραμμάτια σε διαταγή.

στστ) Φόρων που παρακρατούνται ή προκαταβάλλονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από τις κάθε είδους αμοιβές, αποδοχές και αποζημιώσεις.

ζζ) Εισφοράς υπέρ ΕΛ.Γ.Α. του άρθρου 31 του ν. 2040/1992 (ΦΕΚ 70 Α'), εισφοράς υπέρ δακοκτονίας του α.ν.112/1967 (Α΄147') και του ν. 1402/1983 (Α΄ 167).
ηη) Φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων και ειδικού φόρου τραπεζικών εργασιών του ν. 1676/1986 (Α' 204).
θθ) Φόρου μεταβίβασης ακινήτων, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος, τέλους συναλλαγής ακινήτων, φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών ή προικών, ειδικού φόρου επί των ακινήτων, ενιαίου τέλους ακινήτων νομικών προσώπων και φόρου ακίνητης περιουσίας νομικών προσώπων, όσον αφορά αρχικές ή συμπληρωματικές δηλώσεις. Αν οι δηλώσεις αφορούν ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές εντός ή εκτός σχεδίου, στις οποίες εφαρμόζεται κατά την πιο πάνω ημερομηνία το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας τους, κατά τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν.1249/1982, οι υπόχρεοι δηλώνουν υποχρεωτικά ως φορολογητέα αξία εκείνη που προκύπτει αντικειμενικά με την πρώτη εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων στην περιοχή, εφόσον η φορολογική ενοχή γεννήθηκε πριν από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας υποβάλλεται από τον υπόχρεο στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), η οικεία φορολογική δήλωση, στην οποία επισυνάπτονται και τα αντίστοιχα φύλλα υπολογισμού της αξίας των ακινήτων. Με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης κατά τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν. 1249/1982 επέρχεται εξώδικη λύση της διαφοράς, υπό τον όρο ότι όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία στο φύλλο υπολογισμού της αξίας του ακινήτου είναι ειλικρινή. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών, για τον προσδιορισμό της αξίας του ακινήτου διενεργείται έλεγχος και επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.
ιι) Οποιουδήποτε άλλου φόρου, τέλους, εισφοράς ή κράτησης υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων που δεν περιλαμβάνεται στις περιπτώσεις α' έως και θ', με εξαίρεση τα τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.

δ) Για τις δηλώσεις της προηγούμενης περίπτωσης υπολογίζεται πρόσθετος φόρος δέκα τοις εκατό (10%), για τις περιπτώσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2009 και τρία τοις εκατό (3%) για τις περιπτώσεις που η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από 1ης Ιανουαρίου 2010 και η προθεσμία υποβολής της δήλωσης έχει λήξει μέχρι την κατάθεση του παρόντος νόμου, εφόσον ο φόρος καταβληθεί σε δόσεις. Στην περίπτωση που ο φόρος καταβληθεί εφάπαξ δεν υπολογίζεται πρόσθετος φόρος. Στην περίπτωση που με τις ανωτέρω δηλώσεις δεν προκύπτει φόρος για καταβολή δεν επιβάλλεται πρόστιμο.

ε) Η καταβολή του φόρου γίνεται ως εξής:
αα) Ο φόρος εισοδήματος καταβάλλεται ολόκληρος, με την υποβολή της δήλωσης προκειμένου για τα νομικά πρόσωπα και μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση, προκειμένου για τα φυσικά πρόσωπα.
ββ) Ο συνολικός φόρος που οφείλεται με βάση τις υποβαλλόμενες δηλώσεις της περίπτωσης γ' της παρούσας παραγράφου, καταβάλλεται είτε εφάπαξ με την υποβολή των δηλώσεων είτε σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται ταυτόχρονα με την υποβολή των δηλώσεων

και καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των αντίστοιχων επόμενων μηνών. Το ποσό της κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τριακοσίων (300) ευρώ, εκτός της τελευταίας.

στ) Οι διατάξεις των προηγούμενων υποπαραγράφων της παρούσας παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή:
αα) Στις περιπτώσεις όπου μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν εκδοθεί και καταχωρηθεί στα οικεία βιβλία μεταγραφής οι σχετικές καταλογιστικές πράξεις.
ββ) Στις υποθέσεις φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας και δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9)
γγ) Στις φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλονται με επιφύλαξη.
δδ) Στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος με τις οποίες δηλώνεται ζημία.
εε) Στις υποθέσεις για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία έκδοσης και κοινοποίησης καταλογιστικών πράξεων μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, εφόσον για αυτές τα βιβλία και στοιχεία των επιτηδευματιών που προβλέπονται από τον Κ.Β.Σ. έχουν κριθεί ανεπαρκή ή ανακριβή από τις επιτροπές της παραγράφου 5 του άρθρου 30 του π.δ. 186/1992 ή εφόσον παρήλθε άπρακτη η προβλεπόμενη από τις ίδιες διατάξεις προθεσμία προσφυγής ενώπιον των Επιτροπών αυτών. Στις υποθέσεις της περίπτωσης αυτής εμπίπτουν και εκείνες που εκκρεμούν ενώπιον των ανωτέρω Επιτροπών.

ζ) Κατ' εξαίρεση, οι υπόχρεοι οι οποίοι κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού έχουν ήδη επιλεγεί για προσωρινό ή τακτικό έλεγχο και στους οποίους επιδίδεται επί αποδείξει σχετική έγγραφη πρόσκληση της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής, μπορούν να υποβάλουν τις δηλώσεις των περιπτώσεων α. και γ' της παραγράφου αυτής εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την επίδοση της ως άνω πρόσκλησης και όχι αργότερα από το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.»

2. Η προθεσμία παραγραφής που λήγει στις 31.12.2011, ημερομηνία μετά την οποία παραγράφεται το δικαίωμα του Δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου ή πράξεων επιβολής φόρων, τελών και εισφορών, παρατείνεται μέχρι 31.12.2012.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν.3610/2007 (Α΄ 258) καταργούνται από 1 Σεπτεμβρίου 2011.

4. Σε περίπτωση που ύστερα από τον έλεγχο από το γραφείο του φακέλου της υπόθεσης του επιτηδευματία προκύπτει ότι δεν εμπίπτει στις εξαιρέσεις των διατάξεων του άρθρου 4 του ν.3888/2010 (Α΄175), χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εξαιρέσεις των περιπτώσεων δ', στ΄ και θ' του ίδιου άρθρου και με την προϋπόθεση ότι πρόκειται για διαχειριστικές περιόδους που έκλεισαν μέχρι και 31.12.2009, η επίλυση των φορολογικών διαφορών μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή των άρθρων 1 έως 13 του ν. 3888/2010. Δεν υπάγεται στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου κάθε υπόθεση ή ανέλεγκτη χρήση με ακαθάριστα έσοδα μεγαλύτερα του ποσού των σαράντα εκατομμυρίων ευρώ ή του αντίστοιχου ποσού σε δραχμές και όλες οι

επόμενες αυτής χρήσεις. Η κατά τα προηγούμενα εδάφια επίλυση των διαφορών ενεργείται πριν από την έναρξη του ελέγχου με την αποδοχή από τον υπόχρεο του Εκκαθαριστικού Σημειώματος του άρθρου 9 του ως άνω νόμου και τις Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1137/11-10-2010 (ΦΕΚ. 1631/Β'/2010) και ΠΟΛ. 1156/15-11-2010 (ΦΕΚ. 1795/Β'/2010) εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την κοινοποίησή του.
Το ίδιο εκκαθαριστικό σημείωμα μπορεί να υποβάλει και μόνος του ο φορολογούμενος μέχρι 31 Οκτωβρίου 2011. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 του ν. 3888/2010 μπορεί να ρυθμίζεται η διαδικασία βεβαίωσης οφειλών, ο τρόπος καταβολής καθώς και κάθε θέμα που αφορά τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

5. **α)** Χρέη προς το Δημόσιο των πρωτοβάθμιων και των δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α, των νομικών προσώπων και των επιχειρήσεων που ανήκουν σε Ο.Τ.Α., καθώς και των συνδέσμων Ο.Τ.Α. βεβαιωμένα μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010**,** στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ), ή στα Τελωνεία του Κράτους, καθώς και χρέη που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και ανάγονται σε χρόνο μέχρι και 31 Δεκεμβρίου ρυθμίζονται ως ακολούθως:

i) με την εφάπαξ καταβολή όλου του ρυθμιζόμενου ποσού στα πλαίσια ισχύος της πρώτης δόσης παρέχεται το ευεργέτημα έκπτωσης κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) από τους πάσης φύσεως πρόσθετους φόρους, προσαυξήσεις φόρου και φορολογικά πρόστιμα που έχουν συμβεβαιωθεί με την κύρια οφειλή ή έχουν βεβαιωθεί αυτοτελώς και αφορούν στην κύρια οφειλή, καθώς και απαλλαγής σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) από τις κατά Κ.Ε.Δ.Ε. προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής,

ii) με την καταβολή του ρυθμιζόμενου ποσού σε συνεχείς μηνιαίες δόσεις, μέχρι σαράντα οκτώ (48), παρέχεται το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) από τις κατά Κ.Ε.Δ.Ε. προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.

Η αίτηση του οφειλέτη για την υπαγωγή στη ρύθμιση πρέπει να κατατεθεί μέχρι και τις 31.10.2011 στην αρμόδια Δ.Ο.Υ ή Τελωνείο, όπου είναι βεβαιωμένα τα χρέη.

Η καταβολή της πρώτης δόσης γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από τον μήνα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών, χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.

Το συνολικό ποσό κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των χιλίων (1.000) ευρώ.

β) Στις ρυθμίσεις της υποπαραγράφου α) υπάγονται όλες οι ανωτέρω οφειλές που είναι βεβαιωμένες, στην υπηρεσία όπου υποβάλλεται η αίτηση για υπαγωγή στη ρύθμιση, χωρίς δικαίωμα του οφειλέτη να ζητήσει την εξαίρεση μέρους αυτών.

Στις ίδιες ρυθμίσεις υπάγονται, μόνο αν ζητηθεί από τον οφειλέτη:

αα) οι οφειλές που τελούν σε αναστολή είσπραξης,
ββ) οι οφειλές που έχουν υπαχθεί σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής κατά τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 21 ν. 2648/1998 (Α΄238) όπως ισχύουν, καθώς και οι οφειλές που έχουν υπαχθεί σε άλλη νομοθετική ρύθμιση, των οποίων οι όροι τηρούνται κατά την υποβολή του αιτήματος.

Στη ρύθμιση της υποπαραγράφου α) και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις μπορούν να υπάγονται και τα χρέη προς το Δημόσιο της παραπάνω κατηγορίας οφειλετών που θα βεβαιώνονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθώς και μετά από φορολογικούς ελέγχους ή αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων και θα αφορούν οφειλές που ανάγονται σε χρόνο ή φορολογική περίοδο μέχρι και 31.12.2010, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους, καθώς και οφειλές της ως άνω περιόδου των οποίων έληξε η αναστολή είσπραξης. Για την υπαγωγή των χρεών αυτών στις ρυθμίσεις της προηγούμενης υποπαραγράφου απαιτείται αίτηση του οφειλέτη στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή Τελωνείο μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη βεβαίωση των οφειλών αυτών, ή της λήξης της αναστολής αυτών. Η καταβολή της πρώτης δόσης γίνεται την ημέρα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση. Η δεύτερη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και οι επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών, χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.

γ) Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης στους οφειλέτες που είναι συνεπείς σ' αυτή:
αα) Χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας, στους υπόχρεους, μηνιαίας διάρκειας, εφόσον συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 26 του ν. 1882/1990 (Α΄ 43),όπως ισχύει.
ββ) Αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος των υπευθύνων κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α΄43) όπως ισχύει σήμερα και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε ή εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της διακόπτεται.
γγ) Αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων με την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση αφορά μόνο χρέη που ρυθμίζονται με τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.

δ) Οι διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 2648/1998 (Α΄ 238), όπως ισχύουν, πλην της παραγράφου 2 εφαρμόζονται και για τα χρέη που υπάγονται στις ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου.

ε) Η παραγραφή των χρεών, για τα οποία υποβάλλεται σχετική αίτηση υπαγωγής τους στις ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου, αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αυτής και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα (1) έτος από τη λήξη της τελευταίας δόσης αυτής.

στ) Μέτρα που έχουν επιβληθεί για τη διασφάλιση του Ελληνικού Δημοσίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν.2523/1997 ή παρεπόμενες ποινές ή άλλες δυσμενείς συνέπειες, που συνεπάγονται οι παραπάνω οφειλές ή η ταμειακή βεβαίωσή τους, αίρονται ή η ισχύς τους αναστέλλεται αυτοδικαίως και δεν επιβάλλονται νέα, εφόσον ο οφειλέτης τηρεί την υποχρέωση καταβολής των ως άνω δόσεων.

ζ) Πρόσωπα που ευθύνονται, μαζί με τους πρωτοβάθμιους και τους δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α, τα νομικά πρόσωπα, και τις επιχειρήσεις αυτών, καθώς και τους συνδέσμους ΟΤΑ για την καταβολή μέρους της οφειλής τους δεν δικαιούνται να ρυθμίσουν μόνο το μέρος αυτό της οφειλής, αλλά το σύνολο αυτής, με τις παρούσες διατάξεις.

η) Τα νέα πρόσωπα (νέοι δήμοι-νέες περιφέρειες), που συνιστώνται με τις διατάξεις του άρθρου 283 ν.3852/2010 (Α΄87), όπως ισχύει, από 01.01.2011, ως καθολικοί διάδοχοι των παλαιών δήμων, νομαρχιών, περιφερειών ευθύνονται για την καταβολή των οφειλών τους και δύνανται να ρυθμίσουν τα χρέη αυτών με τις ως άνω διατάξεις.

θ) Οι οφειλές που θα υπαχθούν στη ρύθμιση δεν επιβαρύνονται περαιτέρω με προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής μέχρι την εξόφλησή τους. Η καθυστέρηση πληρωμής μιας δόσης επιβαρύνεται με τις κατά μήνα προβλεπόμενες, σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ, προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.

ι) Η μη καταβολή τριών (3) συνεχών μηνιαίων δόσεων της ρύθμισης, καθώς και η μη καταβολή της προτελευταίας ή της τελευταίας δόσης της ρύθμισης, εφόσον παρέλθει αντίστοιχο χρονικό διάστημα έχει ως συνέπεια για το υπόλοιπο της οφειλής: αα) την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης, ββ) την καταβολή του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία της βεβαίωσης και γγ) την επιδίωξη της είσπραξής του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα.»

6. Όταν από τα στοιχεία που διαθέτει το Υπουργείο Οικονομικών, προκύπτει το ακριβές ποσό της φορολογητέας ύλης, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών να βεβαιώνεται οίκοθεν, μέσω της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, ο αναλογών φόρος και οι πρόσθετοι φόροι και να καθορίζεται ο τρόπος καταβολής, η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια η οποία απαιτείται για την βεβαίωση και είσπραξη αυτών. Για τον υπολογισμό του φόρου και των πρόσθετων φόρων, εκδίδεται εκκαθαριστικό σημείωμα, το οποίο αποστέλλεται στον υπόχρεο. Κατά του εκκαθαριστικού σημειώματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της οικείας φορολογίας, ο φορολογούμενος μπορεί να προτείνει διοικητική επίλυση της διαφοράς σε περίπτωση αποδεδειγμένης ολικής ή μερικής ανυπαρξίας της φορολογικής οφειλής, ή να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Τα ποσά που βεβαιώνονται καταβάλλονται σε τρεις (3) ίσες μηνιαίες δόσεις, οι οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερες των τριακοσίων (300) ευρώ, εκτός της τελευταίας, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του δεύτερου και τρίτου μήνα από τη βεβαίωση. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής οι πρόσθετοι φόροι μειώνονται κατά σαράντα τοις εκατό (40%).

7. **α)** Η παράγραφος 4 του άρθρου 34 του ν. 3842/2010 (Α΄ 58) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο υπόχρεος λαμβάνει γνώση της περιουσιακής του κατάστασης και της φορολογητέας αξίας της με το εκκαθαριστικό σημείωμα του φόρου ακίνητης περιουσίας, το οποίο επέχει και θέση δήλωσης φόρου ακίνητης περιουσίας του οικείου έτους.

Ο υπόχρεος για τον οποίο δεν προκύπτει φόρος για καταβολή, λαμβάνει γνώση της περιουσιακής του κατάστασης και της φορολογητέας αξίας της ακίνητης περιουσίας του μόνο ηλεκτρονικά, μέσω ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών το μήνα Σεπτέμβριο του οικείου έτους και τα εκκαθαριστικά σημειώματα της εφαρμογής αυτής, τα οποία επέχουν και θέση δήλωσης φόρου ακίνητης περιουσίας του οικείου έτους, τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Τα εκκαθαριστικά σημειώματα της περίπτωσης αυτής εκτυπώνονται αποκλειστικά και μόνο από τον υπόχρεο, από την ειδική διαδικτυακή εφαρμογή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα για τη διαδικασία και τη λειτουργία της ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής, την ημερομηνία ανάρτησης αυτής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.»

β) Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 1.1.2010.

8. **α)** Στην παρ. 5 του άρθρου 85 του ΚΦΕ προστίθενται περιπτώσεις ιγ) και ιδ) ως εξής:

«ιγ) η χορήγηση στοιχείων σε δημόσιες υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων για επαλήθευση του περιεχομένου δικαιολογητικών που προσκομίζουν οι φορολογούμενοι.

ιδ) η χορήγηση στοιχείων σε αναδόχους του Υπουργείου Οικονομικών ή όσους εκτελούν βάσει συμβάσεως συγκεκριμένο έργο προς όφελος του Δημοσίου.»

β) Στην παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 3842/2010 (Α΄58) προστίθεται περίπτωση στ΄ ως εξής:

«στ) Η χορήγηση στοιχείων σε αναδόχους του Υπουργείου Οικονομικών ή όσους εκτελούν βάσει συμβάσεως συγκεκριμένο έργο προς όφελος του Δημοσίου.»

γ) Μετά την περίπτωση ε΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 51 του ν. 3842/2010 (Α΄58) προστίθεται περίπτωση στ΄ ως εξής:

«στ) Η χορήγηση στοιχείων σε αναδόχους του Υπουργείου Οικονομικών ή όσους εκτελούν βάσει συμβάσεως συγκεκριμένο έργο προς όφελος του Δημοσίου.»

9. Στο τέλος του άρθρου 9 του Ν. Δ. 356/74 (Α΄ 90, ΚΕΔΕ) προστίθενται εδάφια ως εξής:
«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί, προκειμένου να εντοπιστούν περιουσιακά στοιχεία των υπόχρεων ή συνυπόχρεων προσώπων και να διασφαλιστεί η είσπραξη των δημοσίων εσόδων, να ανατίθεται η έρευνα σε ελεγκτικές εταιρείες ή δικηγόρους ή δικηγορικά γραφεία ή κοινοπραξίες αυτών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία της ανάθεσης, ο τρόπος της αμοιβής, που μπορεί να συνδέεται με το τελικό αποτέλεσμα της έρευνας ή της είσπραξης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»

Άρθρο 19
Ειδικές ρυθμίσεις για την καταβολή φορολογικών επιβαρύνσεων λόγω παύσης ισχύος της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής

1. Για επαγγελματικά πλοία αναψυχής του ν. 2743/1999 (Α΄ 211), τα οποία έχουν εισαχθεί ή αποκτηθεί με απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας πριν τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και για τα οποία η χορηγηθείσα κατά τις κείμενες διατάξεις άδεια επαγγελματικού πλοίου έπαυσε ή παύει με οποιονδήποτε τρόπο να ισχύει, δεν οφείλονται τέλη εκπροθέσμου καταβολής, πρόστιμα και προσαυξήσεις και δεν επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από την κείμενη τελωνειακή νομοθεσία λόγω της χρησιμοποίησης των πλοίων αυτών για ιδιωτικούς σκοπούς εφόσον:
α) υποβάλει ο ενδιαφερόμενος έως τις 30.9.2011 αίτηση για την υπαγωγή του στην παρούσα ρύθμιση και
β) καταβάλλει εφάπαξ, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της ως άνω αίτησης τον αναλογούντα φόρο προστιθέμενης αξίας του σκάφους και τους φόρους που αναλογούν στα καύσιμα, λιπαντικά και λοιπά εφόδια για τους οποίους το σκάφος έτυχε απαλλαγής.

Στην παρούσα ρύθμιση υπάγονται και υποθέσεις που εκκρεμούν και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί ενώπιον των ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων εφόσον υποβάλει ο ενδιαφερόμενος υπεύθυνη δήλωση, ότι παραιτείται των προβλεπόμενων από το νόμο ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων.

2. Για σκάφη για τα οποία κατά την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή στην παρούσα ρύθμιση έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν.2743/1999 απόφαση παύσης ισχύος της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, καταβάλλονται ταυτόχρονα με τον αναλογούντα φόρο προστιθέμενης αξίας του σκάφους και δασμοί και οι φόροι που αναλογούν στα καύσιμα, λιπαντικά και λοιπά εφόδια για τους οποίους το σκάφος έτυχε απαλλαγής από το χρόνο που έπαυσε να ισχύει η άδεια έως το χρόνο υποβολής αίτησης υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση.

Για σκάφη για τα οποία δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν.2743/1999 απόφαση παύσης ισχύος της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, προκειμένου να υπαχθούν στη ρύθμιση του παρόντος, εκδίδεται κατόπιν αίτησής τους προς την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 παράγραφος 5 εδάφιο β΄ του ν.2743/1999, διαπιστωτική πράξη ανάκλησης της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής εντός ενός μηνός από την υποβολή της αίτησης χωρίς περαιτέρω έλεγχο.

Μετά την έκδοση της διαπιστωτικής αυτής πράξης και την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή στην παρούσα ρύθμιση, καταβάλλονται ταυτόχρονα με τον αναλογούντα φόρο προστιθέμενης αξίας του σκάφους και οι φόροι που αναλογούν στα καύσιμα, λιπαντικά και λοιπά εφόδια για τους οποίους το σκάφος έτυχε απαλλαγής από 1.7.2010 έως το χρόνο υποβολής αίτησης υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση.

Μαζί με την αίτηση υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση υποβάλλονται κατά περίπτωση η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν.2743/1999 απόφαση παύσης ισχύος της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής ή η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου διαπιστωτική πράξη ανάκληση της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής.

Εφόσον πρόκειται για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των ποινικών ή διοικητικών δικαστηρίων, μαζί με την αίτηση προσκομίζεται και βεβαίωση από το αρμόδιο δικαστήριο ότι η υπόθεση δεν έχει ακόμη συζητηθεί σε πρώτο ή δεύτερο βαθμό.

3. Για τον υπολογισμό του οφειλόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας του σκάφους, εφαρμόζεται ο συντελεστής του φόρου που ισχύει κατά την ημέρα της υποβολής της αίτησης για την υπαγωγή στην παρούσα ρύθμιση. Η φορολογητέα αξία διαμορφώνεται ως ακολούθως:
α) όταν πρόκειται για την εισαγωγή ή την ενδοκοινοτική απόκτηση καινούριου σκάφους με βάση την αξία που αναγράφεται στο σχετικό παραστατικό τελωνισμού και
β) όταν πρόκειται για την εισαγωγή ή την ενδοκοινοτική απόκτηση μεταχειρισμένου σκάφους και για την αγορά από το εσωτερικό της χώρας καινούργιου ή μεταχειρισμένου σκάφους με βάση την αρχική τιμή πώλησης του σκάφους κατά την κατασκευή του.
Οι προκύπτουσες κατά τα ανωτέρω αξίες μειώνονται λόγω παλαιότητας κατά το πρώτο έτος κατά ποσοστό 20%, το δεύτερο έτος κατά ποσοστό 10%, τα επόμενα έτη μέχρι και το όγδοο κατά ποσοστό 5% και με ανώτατο όριο 60%.
Μετά το πέρας εικοσαετίας από την κατασκευή του σκάφους, η φορολογητέα αξία μειώνεται κατά 90%.

4. Η αίτηση υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση για τα σκάφη που έτυχαν της απαλλαγής του Φ.Π.Α με την κατάθεση του προβλεπόμενου τελωνειακού παραστατικού, υποβάλλεται στην τελωνειακή αρχή του τελωνισμού του σκάφους. Σε κάθε άλλη περίπτωση η αίτηση αυτή υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

5. Εφόσον πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν ασκείται ποινική δίωξη και η τυχόν ασκηθείσα παύει οριστικά, αίρεται η τυχόν επιβληθείσα δέσμευση ή κατάσχεση του σκάφους και οι σχετικές δίκες στα διοικητικά δικαστήρια καταργούνται.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις που κατά το στάδιο του τελωνισμού προσκομίσθηκαν πλαστά τιμολόγια, για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις σκαφών για τα οποία πριν τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν.2743/1999 Απόφαση παύσης ισχύος της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής και έχουν βεβαιωθεί οι οφειλόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις.

8. Κατά την παύση ισχύος της άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, η φορολογική υποχρέωση για την καταβολή του φόρου πολυτελείας γεννάται και ο φόρος καθίσταται απαιτητός εφόσον το πλοίο αυτό έτυχε απαλλαγής από το φόρο προστιθέμενης αξίας λόγω χαρακτηρισμού του ως επαγγελματικό σε χρόνο μεταγενέστερο της θέσης σε ισχύ των διατάξεων του άρθρου 17 του ν.3833/2010 (Α΄ 40).

9. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να παρατείνεται η προθεσμία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 20
Ρυθμίσεις τελωνειακών θεμάτων

1. Αυτοκίνητα της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν.3899/2010 (Α΄ 212) και της παραγράφου 5 του άρθρου 30 του ν.3943/2011 (Α΄ 66) που τελωνίζονται μετά την ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας διάταξης, με καταβολή ολόκληρου του προβλεπόμενου από τις διατάξεις των άρθρων 121 και 123 του ν.2960/2001 (Α΄ 265), τέλους ταξινόμησης από επίσημους διανομείς ή εμπόρους αυτοκινήτων, εφόσον μεταβιβάζονται για ταξινόμηση από ιδιώτες σε αντικατάσταση αποσυρομένου της κυκλοφορίας επιβατικού ή φορτηγού αυτοκινήτου, επιστρέφεται η διαφορά του τέλους ταξινόμησης που προκύπτει κατ' εφαρμογή των οριζομένων των προαναφερομένων διατάξεων. Η διαφορά του τέλους ταξινόμησης επιστρέφεται κατά τα οριζόμενα από το άρθρο 32 του ν.2960/2001 μετά από αίτηση στην αρμόδια τελωνειακή αρχή καταβολής του τέλους ταξινόμησης.
Στην αίτηση επιστροφής επισυνάπτονται τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από την Κ.Υ.Α. της περίπτωσης δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν.3899/2010. Η κατά τα προηγούμενα αίτηση επιστροφής κατατίθεται μέσα σε διάστημα τριών μηνών από την ταξινόμηση του οχήματος.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν.3899/2010 και της παραγράφου 5 του άρθρου 30 του ν. 3943/2011, εφαρμόζονται για

αυτοκίνητα που θα τελωνισθούν και θα καταβάλουν τις οφειλόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις μέχρι και 31.12.2011.

3. Η προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 30 του ν.3943/2011(Α' 66) παρατείνεται μέχρι και την 30.12.2011. Στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται και επιβατικά οχήματα και αυτοκίνητα τύπου jeep, που πληρούν τις προδιαγραφές της Οδηγίας 98/69/ΕΚ Φάσης Β ή μεταγενέστερης, για τα οποία από 30.6.2011 και μέχρι την έναρξη εφαρμογής του παρόντος νόμου έχει καταβληθεί το τέλος ταξινόμησης και έχουν εκδοθεί τα αποδεικτικά είσπραξης. Στις περιπτώσεις αυτές επανυπολογίζεται το τέλος ταξινόμησης, συμψηφίζεται με αυτό που έχει καταβληθεί και επιστρέφεται η προκύπτουσα διαφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 21
Μισθώσεις Ελληνικού Δημοσίου

1. Η μισθωτική αξία των ακινήτων που έχουν μισθωθεί από το Ελληνικό Δημόσιο και τους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1Β του ν.2362/1995 (Α΄ 247), όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν.3871/2010 (Α΄ 141), και πριν την συμπλήρωσή του με την παράγραφο 1 α του άρθρου 50 του ν.3943/2011 (Α΄66), τεκμαίρεται ότι κατά το έτος 2010 έχει μειωθεί κατά 20%. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου τα μισθώματα που καταβάλλουν το Ελληνικό Δημόσιο και οι ανωτέρω φορείς, για τη μίσθωση ακινήτων στα οποία στεγάζονται υπηρεσίες τους, μειώνονται κατά ποσοστό 20%, το οποίο υπολογίζεται στο ύψος των μισθωμάτων της χρήσης Ιουλίου 1010 και μέχρι 30-6-2013 απαγορεύεται οποιαδήποτε αναπροσαρμογή τους. Σε περίπτωση κατά την οποία τα μισθώματα αυτά έχουν αναπροσαρμοσθεί (αυξηθεί) μετά την 1-7-2010, η αναπροσαρμογή αυτή καταργείται και η καταβληθείσα συμψηφίζεται με τα οφειλόμενα μισθώματα Οι εκμισθωτές δικαιούνται να προσφύγουν στα αρμόδια δικαστήρια και να αμφισβητήσουν το ύψος του παραπάνω τεκμηρίου και τη μείωση του μισθώματος. Το Ελληνικό Δημόσιο και οι ανωτέρω φορείς δικαιούνται να προσφύγουν στα αρμόδια δικαστήρια και να αποδείξουν ότι η μείωση της μισθωτικής αξίας και αντιστοίχως του μισθώματος είναι μεγαλύτερη από το παραπάνω ποσοστό.

2. Η μείωση του μισθώματος της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζεται στις μισθώσεις που οι εκμισθωτές συμφώνησαν με το Ελληνικό Δημόσιο ή τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου στη μείωση του καταβαλλόμενου από 1-7-2010 και εφεξής μισθώματος κατά ποσοστό τουλάχιστον 20%. Σε περίπτωση που είχαν συμφωνήσει μείωση σε ποσοστό μικρότερο του 20% τότε το καταβαλλόμενο μίσθωμα μειώνεται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου κατά το υπόλοιπο ποσοστό μέχρι τη συμπλήρωση του ποσοστού 20%.

3. Στις περιπτώσεις που το ετήσιο μίσθωμα που προκύπτει, μετά την κατά τις προηγούμενες παραγράφους μείωσή του, είναι κατώτερο του μισθώματος που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 41 και 41 α του ν. 1249/1982 (Α΄ 43) με την επιβολή συντελεστή απόδοσης 5%, δικαιούται ο εκμισθωτής με αίτησή του στην αρμόδια υπηρεσία για την καταβολή του μισθώματος, στην οποία επισυνάπτεται φύλλο υπολογισμού της αντικειμενικής αξίας του μισθίου θεωρημένου από την αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του εκμισθωτή Δ.Ο.Υ., να ζητήσει τη μείωση του μισθώματος μέχρι το ύψος του μισθώματος, όπως προσδιορίζεται ανωτέρω ή την μηδενική μείωση αυτού στην περίπτωση που το μίσθωμα, πριν από οποιαδήποτε μείωση, είναι ίσο ή κατώτερο αυτού. Η αρμόδια για την καταβολή του μισθώματος υπηρεσία ενημερώνει εγγράφως σχετικά την αρμόδια για τη σύναψη της μισθωτικής σύμβασης αρχή.

Άρθρο 22
Ανάκτηση παράνομων κρατικών ενισχύσεων

1. Κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες έχει κριθεί ότι σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 ΣΛΕΕ είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, δυνάμει απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή απόφασης του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρέπει να ανακτηθούν, ανακτώνται από την αρμόδια υπηρεσία, ως εξής:

α. με πρωτοβουλία της αρμόδιας υπηρεσίας, αποστέλλεται στον αποδέκτη της ενίσχυσης και ειδικότερα, στον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου, αντίγραφο της απόφασης με πρόσκληση για καταβολή του εκεί οριζόμενου ποσού εντός ορισμένης προθεσμίας, στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος του νομικού προσώπου.

β. μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, η αρμόδια υπηρεσία συντάσσει χρηματικό κατάλογο, στον οποίο αναγράφεται το όνομα του υπόχρεου νομικού προσώπου, ο Α.Φ.Μ. του, οι Α.Φ.Μ. των φυσικών προσώπων, που είναι υπόχρεα για την καταβολή του ποσού που θα βεβαιωθεί στον Α.Φ.Μ. του νομικού προσώπου, το προς ανάκτηση ποσό, ο κωδικός αριθμός του εσόδου καθώς και ο τρόπος καταβολής (εφάπαξ ή δόσεις, ημερομηνία καταβολής κ.λ.π.) τον αποστέλλει στην οικεία ΔΟΥ, προκειμένου να γίνει η βεβαίωση και η είσπραξη του ποσού με τη διαδικασία του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

2. Νόμιμο τίτλο για την είσπραξη του ποσού αποτελεί η απόφαση της παραγράφου 1.

3. Αρμόδια υπηρεσία για τη σύνταξη και αποστολή του χρηματικού καταλόγου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι η υπηρεσία που τηρεί τον φάκελο της υπόθεσης.

4. Αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη βεβαίωση και είσπραξη των ποσών που ανακτώνται κατά το παρόν άρθρο ορίζεται η Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος του νομικού προσώπου.

5. Όπου στο παρόν άρθρο αναφέρεται νομικό πρόσωπο νοείται και επιχείρηση κάθε μορφής που μπορεί σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να είναι αποδέκτης κρατικής ενίσχυσης.

6. Από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου δεν θίγονται ειδικότερες διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία ανάκτησης κρατικών ενισχύσεων ως αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Άρθρο 23
Σύσταση Υπηρεσίας Σχεδιασμού και Παρακολούθησης της εφαρμογής των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής στο Υπουργείο Οικονομικών

1. Στο Υπουργείο Οικονομικών συνιστάται οργανική μονάδα, επιπέδου Διεύθυνσης, με τίτλο «Υπηρεσία Σχεδιασμού και Παρακολούθησης της εφαρμογής των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής», υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών.
2. Η Υπηρεσία Σχεδιασμού και Εφαρμογής των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής διαρθρώνεται σε τέσσερα Τμήματα, μεταξύ των οποίων κατανέμονται οι αρμοδιότητές της, ως ακολούθως:

α) Τμήμα Α΄- Σχεδιασμού, Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής:

αα) Συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την ανεύρεση ορθών και αποτελεσματικών ενεργειών με στόχο την υλοποίηση των Προγραμμάτων.
ββ) Αξιολόγηση των προτεινόμενων μέτρων/δράσεων που ενσωματώνονται σε κάθε Πρόγραμμα, υποβολή προτάσεων για εναλλακτικές επιλογές μέτρων προς τον Υπουργό Οικονομικών, τα οποία επεξεργάζεται σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς, με στόχο τη διευκόλυνση των ευρύτερων στόχων κάθε Προγράμματος.
γγ) Υποστήριξη του Υπουργού Οικονομικών και εισήγηση των Προγραμμάτων και των επιμέρους επικαιροποιήσεών τους.
δδ) Διαμόρφωση θέσεων, απόψεων και παροχή διευκρινίσεων προς το Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνωμόνων (Σ.Ο.Ε.) και προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, που είναι αρμόδιοι για τη διαπραγμάτευση και εκπροσώπηση της χώρας στα κοινοτικά και διεθνή όργανα και οργανισμούς.

β) Τμήμα Β΄ - Παρακολούθησης της Εφαρμογής των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής:

αα) Παρακολούθηση, συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων και των πληροφοριών από τους αρμόδιους φορείς, καθώς και τα κοινοτικά και διεθνή όργανα και οργανισμούς, σχετικά με την πορεία της έγκαιρης εφαρμογής των μέτρων/δράσεων των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής, με εξαίρεση τα Μέτρα και τις Δράσεις που υλοποιούνται από Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.
ββ) Διαβίβαση των πληροφοριών και ενημέρωση των αρμόδιων φορέων αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους και τις προθεσμίες εκπλήρωσης αυτών, όπως απορρέουν από κάθε Πρόγραμμα.
γγ) Ενημέρωση του Υπουργού Οικονομικών και του Σ.Ο.Ε. και υποβολή εκθέσεων σε τακτική βάση προς τον Υπουργό Οικονομικών και το Σ.Ο.Ε. για την πορεία εφαρμογής κάθε Προγράμματος. Εντοπισμός τυχόν καθυστερήσεων, δυσκολιών και προβλημάτων στην υλοποίηση του Προγράμματος και εισήγηση τρόπων αντιμετώπισης των παραπάνω.
δδ) Συλλογή και τυποποίηση των δεδομένων για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης από το Σ.Ο.Ε. και τη Διεύθυνση Μακροοικονομικής Πολιτικής των μετρήσιμων ποιοτικών και ποσοτικών αποτελεσμάτων των μέτρων που εφαρμόζονται με βάση κάθε Πρόγραμμα.
εε) Τήρηση των προβλεπόμενων, στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν.1682/1987 (Α΄14) πληροφοριών ή στοιχείων που υποχρεούνται να παρέχουν οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα στο Σ.Ο.Ε, για την υποβοήθηση του έργου του.

γ) Τμήμα Γ' – Παρακολούθησης της Εφαρμογής των Μέτρων/Δράσεων των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής που υλοποιούνται από Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών:

αα) έχει όλες τις αρμοδιότητες του Τμήματος Β' όσον αφορά τα Μέτρα και τις Δράσεις των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής για τα οποία αρμόδιος φορέας εφαρμογής τους είναι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών

δ) Τμήμα Δ΄- Γραμματειακής και Διοικητικής Υποστήριξης:
αα) Προετοιμασία και οργάνωση των επισκέψεων των κλιμακίων εκπροσώπων διεθνών και κοινοτικών οργάνων και οργανισμών.
ββ) Παροχή γραμματειακής υποστήριξης σε όλα τα Τμήματα της Διεύθυνσης.
γγ) Διεκπεραίωση των μεταφράσεων των κειμένων και τήρηση του αρχείου της Διεύθυνσης.

3. α) Η ανωτέρω Υπηρεσία στελεχώνεται από υπαλλήλους όλων των κλάδων του Υπουργείου Οικονομικών, κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ.
β) Της Διεύθυνσης και των Τμημάτων Α΄-Σχεδιασμού, Διαχείρισης και Ελέγχου, Β΄- Παρακολούθησης της Εφαρμογής αυτής, και Γ' Παρακολούθησης της Εφαρμογής των Μέτρων/Δράσεων των Προγραμμάτων Οικονομικής Πολιτικής που υλοποιούνται από Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών προΐστανται υπάλληλοι, κατηγορίας ΠΕ, των κλάδων Εφοριακών ή Δημοσιονομικών ή Τελωνειακών ή Διοικητικών ΓΧΚ ή των αντίστοιχων προσωρινών ή των προσωρινών κλάδων Διοικητικού Προσωπικού. Του Τμήματος Δ΄- Γραμματειακής και Διοικητικής Υποστήριξης προΐσταται υπάλληλος των ίδιων κλάδων, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ.
γ) Ο αριθμός των υπαλλήλων, που απαιτούνται για τις ανάγκες στελέχωσης της Διεύθυνσης και των Τμημάτων αυτής, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, καθώς και τα ειδικότερα ή πρόσθετα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα αυτών προσδιορίζονται με σχετική ανακοίνωση – πρόσκληση για την πλήρωση αντίστοιχου αριθμού θέσεων, ανάλογα με τις εκάστοτε υπηρεσιακές ανάγκες.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο χρόνος έναρξης λειτουργίας της Διεύθυνσης και των Τμημάτων αυτής.

Άρθρο 24
Δημοσιονομικές διατάξεις και ρυθμίσεις θεμάτων Ν.Σ.Κ.

1. Στο τέλος της περίπτωσης ι) της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.3812/2009 προστίθενται οι λέξεις «ειδικοί ερευνητές και επιστήμονες συνεργάτες της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν.1682/1987.»

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται η παράγραφος 4 του άρθρου 64 του ν.1943/1991 (Α΄ 50), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 του ν.2085/1992 (Α΄170) και το άρθρο 10 του ν.3320/2005 (Α΄ 48) και παύει η χορήγηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις αυτές επιδότησης αγοράς ή ανέγερσης κατοικίας, ανεξάρτητα από το χρόνο τοποθέτησης, μετάθεσης ή μετάταξης του υπαλλήλου σε υπηρεσία προβληματικής περιοχής.

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 38 του ν.3986/2011 (Α΄ 152) προστίθεται περίπτωση γ), ως εξής:

«γ) Οι ειδικές εισφορές των προηγούμενων περιπτώσεων που αναλογούν στο χρονικό διάστημα από 1.1.2011 έως 31.7.2011 κατανέμονται ισόποσα και συνεισπράττονται με τις εισφορές των επομένων μηνών του έτους 2011 σύμφωνα και με όσα ορίζονται στην κοινή υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της προηγούμενης περίπτωσης.»

4. Το άρθρο 18 του π.δ. 238/2003 (Α΄ 214), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 13 του ν. 3790/2009 (Α΄ 143), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Υποψήφιοι

Λειτουργοί του Ν.Σ.Κ. διορίζονται, κατόπιν διαγωνισμού, όσοι είναι δικηγόροι ή δικαστικοί λειτουργοί που έχουν συμπληρώσει το 26ο έτος και δεν έχουν υπερβεί το 35ο έτος της ηλικίας τους. Για τους δικηγόρους απαιτείται διετής άσκηση δικηγορίας και στην περίπτωση που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος νομικού τμήματος αρκεί ετήσια άσκηση δικηγορίας. Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό απαιτείται άριστη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας, που αποδεικνύεται σύμφωνα με το άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α΄ 39).»

5. **α.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 24 του ν. 3200/2003 (Α΄ 281), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 13 του ν. 3790/2009 (Α΄143), αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους τακτικούς υπαλλήλους του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ανεξάρτητων Αρχών, των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, κατά των οποίων ασκείται ποινική δίωξη για αδικήματα που τους αποδίδονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, παρέχεται η δυνατότητα υπεράσπισής τους ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., μετά από προηγούμενη έγκριση του αρμόδιου Υπουργού, εφόσον: α) με την έκθεση επί της ένορκης διοικητικής εξέτασης, δεν διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος σχετικού με την πράξη, για την οποία διώκονται και β) δεν θα εκπροσωπηθούν από δικηγόρο, κατά την ενώπιον του δικαστηρίου διαδικασία.»

β. Όπου, σε εφαρμογή της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 2993/2002 (Α΄ 58), προβλέπεται η συμμετοχή λειτουργού του Ν.Σ.Κ. σε συμβούλια, επιτροπές ή ομάδες εργασίας, ο λειτουργός του Ν.Σ.Κ. μπορεί να αντικαθίσταται, ύστερα από αρνητική για την υπόδειξή του γνώμη του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, από δημόσιο υπάλληλο, κατηγορίας ΠΕ Α΄ βαθμού ή αντίστοιχης κατηγορίας και βαθμού, με εικοσαετή συνολική υπηρεσία, που ορίζεται από το όργανο που είναι αρμόδιο για την έκδοση της πράξης συγκρότησης ή από δικηγόρο με δεκαετή τουλάχιστον δικηγορική υπηρεσία, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

6. **α)** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 15 του άρθρου 28 του ν. 2579/1998 (Α΄ 31), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 13 του ν. 3790/2009 (Α΄ 143), αντικαθίσταται ως εξής:
«Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, επιτρέπεται η μετάταξη διοικητικών υπαλλήλων του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Η μετάταξη γίνεται ύστερα από δημόσια προκήρυξη, με αίτηση του ενδιαφερομένου και σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του Ν.Σ.Κ., σε κενές οργανικές θέσεις του διοικητικού προσωπικού, κατηγορίας και κλάδου αντίστοιχου των προσόντων του μετατασσόμενου. Με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., που τοιχοκολλάται στο κατάστημα της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ν.Σ.Κ. και αναρτάται στην ιστοσελίδα του, καθορίζονται ο τρόπος δημοσίευσης, το περιεχόμενο της προκήρυξης, τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

β) Διοικητικές πράξεις διαδικασίας μετατάξεων που έχουν εκδοθεί, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 15 του άρθρου 28 του ν.2579/1998, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με τις διατάξεις της προηγούμενης υποπαραγράφου α) της παρούσας παραγράφου, ανακαλούνται αυτοδικαίως και η σχετική διαδικασία ματαιώνεται, εφόσον μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η πράξη μετάταξης.»

7. Με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., σε ειδικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που προβλέπονται στο άρθρο 2 του ν. 3086/2002 (Α΄ 324), επιτρέπεται η ανάθεση συλλογής ή επεξεργασίας στοιχείων, καθώς και η σύνταξη τεχνικών ή άλλων εκθέσεων, σε τρίτους. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι τρίτοι οφείλουν να τηρούν εχεμύθεια για όσα γεγονότα ή πληροφορίες περιήλθαν σε γνώση τους, στο πλαίσιο της ανάθεσης αυτής.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, η διαδικασία ανάθεσης των υπηρεσιών που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 82 έως και 85 του ν. 2362/1995 (Α΄ 247) και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

8. Το δεύτερο από το τέλος εδάφιο της περίπτωσης δ. του άρθρου 5 του ν.3049/2002 (Α΄ 212), αντικαθίσταται ως εξής:
«Αρμόδια υπηρεσία για τη διαχείριση του λογαριασμού είναι η Διεύθυνση 25η (Δ25) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.»

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΙΓΝΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΙΓΝΙΩΝ

Άρθρο 25
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ορίζονται ως:

α) «Τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια»: Παίγνια των οποίων το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη και διενεργούνται σε δημόσιο χώρο αποκλειστικά για ψυχαγωγικούς σκοπούς χωρίς να επιτρέπεται για το αποτέλεσμα αυτών να συνομολογηθεί στοίχημα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή να αποδοθεί οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και όλα όσα έχουν χαρακτηριστεί ως «τεχνικά παίγνια» σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 29/1971 (Α' 21), μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια, απαγορεύεται να διαθέτουν σύστημα υπολογισμού, καταγραφής και απόδοσης οικονομικού οφέλους στον παίκτη.
Τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια, ανάλογα με τα μέσα διενέργειάς τους διακρίνονται σε :
αα) «Μηχανικά παίγνια»: όταν για τη διεξαγωγή τους απαιτούνται μόνο μηχανικά μέσα καθώς και η συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη.
ββ) «Ηλεκτρομηχανικά παίγνια»: όταν για τη διεξαγωγή τους απαιτούνται ηλεκτρικοί ή ηλεκτρονικοί υποστηρικτικοί μηχανισμοί.
γγ) «Ηλεκτρονικά παίγνια»: όταν για τη διεξαγωγή τους, εκτός των υποστηρικτικών ηλεκτρονικών και άλλων μηχανισμών, απαιτούνται ηλεκτρονικές υποστηρικτικές διατάξεις (hardware), καθώς και η ύπαρξη και η εκτέλεση λογισμικού – προγράμματος (software) παιγνίων, το οποίο ενσωματώνεται ή εγκαθίσταται σε αυτά και περιέχει το σύνολο των πληροφοριών, οδηγιών και λοιπών στοιχείων που αφορούν στη χρήση και στη διεξαγωγή του παιγνίου.

β) «Τυχερά παίγνια»: Παίγνια των οποίων το αποτέλεσμα εξαρτάται τουλάχιστον εν μέρει από την τύχη και αποδίδουν στον παίκτη οικονομικό όφελος. Ως τυχερά παίγνια θεωρούνται και τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια που παραλλάσσονται σε τυχερά ή για το αποτέλεσμα των οποίων συνομολογείται στοίχημα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή το αποτέλεσμά τους μπορεί να αποδώσει στον παίκτη οικονομικό όφελος οποιασδήποτε μορφής. Στην κατηγορία των τυχερών παιγνίων εντάσσονται και όλα όσα έχουν χαρακτηριστεί ως «μικτά παίγνια» ή «τυχερά παίγνια», σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 29/1971, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.
Τυχερό παίγνιο είναι και το στοίχημα.

γ) «Στοίχημα»: το τυχερό παίγνιο που συνίσταται σε πρόβλεψη επί γεγονότων πάσης φύσεως, από αριθμό φυσικών προσώπων, υπό τον όρο ότι τα κέρδη κάθε παίκτη καθορίζονται από το διοργανωτή του στοιχήματος, πριν ή κατά το χρόνο διενέργειάς του, με αναφορά, τόσο στο ποσό που κάθε παίκτης κατέβαλε για τη συμμετοχή του στο στοίχημα, όσο και στην καθορισμένη τιμή απόδοσης του στοιχήματος.

δ) «Μέσο ή υλικό διεξαγωγής παιγνίου ή παιγνιομηχάνημα»: οποιοδήποτε μηχάνημα, υλικό ή μέσο ηλεκτρονικό, μηχανικό ή ηλεκτρομηχανικό που χρησιμοποιείται άμεσα ή έμμεσα για τη διεξαγωγή παιχνιδιού και επηρεάζει ή καθορίζει την έκβασή του.

ε) «Πληροφορικό Σύστημα Εποπτείας και Ελέγχου» (Π.Σ.Ε.Ε.): το σύνολο του υλικού και του λογισμικού που εγκαθίσταται και λειτουργεί στην Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων για την άσκηση της συνεχούς εποπτείας και του ελέγχου των τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου.

στ) «Κεντρικό Πληροφορικό Σύστημα» (Κ.Π.Σ.): το σύνολο του αναγκαίου υλικού και του λογισμικού για την οργάνωση, τη λειτουργία, τη διεξαγωγή, την παρακολούθηση, την καταγραφή, τον έλεγχο και τη διαχείριση σε κεντρικό επίπεδο των τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου από τους κατόχους των αντίστοιχων αδειών.

ζ) «Δίκτυο Επικοινωνιών»: το σύνολο του αναγκαίου υλικού, του λογισμικού και των δικτυακών διασυνδέσεων για την επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο (on line) των παιγνιομηχανημάτων με το Κ.Π.Σ.

η) «Μονάδα Πίστωσης» είναι η λογιστική μονάδα που αντιπροσωπεύει το ελάχιστο χρηματικό ποσό συμμετοχής του παίκτη σε κάθε παίγνιο.

θ) «Συνολικές μονάδες πίστωσης» (credits played): το σύνολο των μονάδων πίστωσης που οι παίκτες έχουν παίξει σε συγκεκριμένο παίγνιο ή παιγνιομηχάνημα.

ι) «Συνολικές μονάδες κέρδους» (credits won): το σύνολο των μονάδων πίστωσης που οι παίκτες έχουν κερδίσει σε συγκεκριμένο παίγνιο ή παιγνιομηχάνημα

ια) «Αποδιδόμενο ποσοστό κέρδους» (payout): ο λόγος των συνολικών μονάδων κέρδους προς τις συνολικές μονάδες πίστωσης που έχουν παιχθεί στο ίδιο παίγνιο ή παιγνιομηχάνημα, εκφραζόμενος ως ποσοστό επί τοις εκατό (%).

ιβ) «Μικτό Κέρδος» (gross gaming revenue): το χρηματικό ποσό που απομένει εάν από το συνολικό χρηματικό ποσό συμμετοχής των παικτών αφαιρεθούν τα αποδιδόμενα σε αυτούς ποσά.

ιγ) «Συνδεδεμένες εταιρείες»: Κατάσταση στην οποία δύο ή περισσότερες εταιρείες συνδέονται με α) 'σχέση συμμετοχής', δηλαδή κατοχή άμεσα ή

έμμεσα του ελέγχου τουλάχιστον του 10% των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου της εταιρείας, β) 'σχέση ελέγχου' δηλαδή σχέση μεταξύ μητρικής και θυγατρικής εταιρείας κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 42ε του ν. 2190/1920 (Α' 37) ή παρόμοια σχέση μεταξύ οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου και μίας εταιρείας. Μια εταιρεία θεωρείται ότι ελέγχει άλλη όταν συντρέχει μία τουλάχιστον από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα 42 ε ή 106 του ν. 2190/1920.

ιδ) «Εμπορική επικοινωνία» αποτελεί κάθε μορφή επικοινωνίας για την έμμεση ή άμεση προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή της εικόνας επιχειρήσεων, οργανισμών ή προσώπων που ασκούν δραστηριότητα σχετική με παίγνια, οι πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση σε δραστηριότητα σχετικά με τα παίγνια, οι επικοινωνίες σχετικά με προϊόντα ή με υπηρεσίες της επιχείρησης, που δραστηριοποιείται στον τομέα των παιγνίων.

ιε) «Διαδικτυακός λογαριασμός παίκτη» είναι ο λογαριασμός που αποδίδεται σε κάθε παίκτη από τον κάτοχο της άδειας για ένα ή περισσότερα παίγνια. Ο λογαριασμός αυτός καταγράφει τα ποσά συμμετοχής και τα κέρδη από παίγνια, τις οικονομικές κινήσεις που συνδέονται με αυτά, καθώς και το υπόλοιπο των διαθεσίμων ποσών του παίκτη. Ο κάτοχος της άδειας συμμορφώνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις τήρησης λογαριασμών παικτών, όπως ορίζονται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.

ιστ) «Αυτοαποκλειόμενος παίκτης» είναι όσοι με δική τους πρωτοβουλία, κατόπιν αιτήσεως του ασκούντως την κηδεμονία τους, κατόπιν δικαστικής αποφάσεως και με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο δεν μπορούν να συμμετέχουν σε τυχερά παίγνια.

Άρθρο 26
Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στα τεχνικά-ψυχαγωγικά της υποπερίπτωσης γγ' της περ. α' του άρθρου 25 και στα τυχερά παίγνια, που διενεργούνται με παιγιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εκτός από τις διατάξεις που αναφέρονται στην Ε.Ε.Ε.Π. και το άρθρο 35, δεν εφαρμόζονται για τα τυχερά παίγνια που διεξάγονται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στα καζίνο και από τις εταιρίες Ο.Π.Α.Π. Α.Ε. και Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε., για τα οποία εφαρμόζονται οι ειδικές για αυτά διατάξεις.

Άρθρο 27
Άδειες

Για τη διεξαγωγή και εκμετάλλευση παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου απαιτείται η προηγούμενη έκδοση διοικητικής άδειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Τρίτοι μη κάτοχοι άδειας μπορούν κατ' εξαίρεση να λειτουργούν και να εκμεταλλεύονται παίγνια με παιγνιομηχανήματα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 39.

Τα παίγνια και τα παιγνιομηχανήματα πρέπει να είναι πιστοποιημένα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 28
Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων

1. Αρμόδια Αρχή για την έκδοση των αδειών, τις πιστοποιήσεις, την εποπτεία και τον έλεγχο διεξαγωγής και εκμετάλλευσης παιγνίων είναι η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών του άρθρου 16 του ν. 3229/2004 (Α' 38), η οποία μετονομάζεται σε «Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων» (Ε.Ε.Ε.Π.).

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συνιστάται στην Ε.Ε.Ε.Π. «Συμβουλευτική Επιτροπή Παιγνίων». Αυτή εισηγείται προς την Ε.Ε.Ε.Π. μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς και διατυπώνει απόψεις προς την Ε.Ε.Ε.Π. για τις κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του παρόντος νόμου και του ν. 3229/2004.
Ως μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής ορίζονται εκπρόσωποι των κυρίων φορέων της ελληνικής αγοράς παιγνίων, φορέων που προωθούν το υπεύθυνο παιχνίδι και την ασφάλεια των διαδικτυακών συναλλαγών καθώς και προσωπικότητες εγνωσμένου κύρους και υψηλής επιστημονικής κατάρτισης με ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση στο αντικείμενο, που εκπροσωπούν τους φορείς από τους οποίους προέρχονται μετά από εσωτερικές διαδικασίες επιλογής, ή που πληρούν κριτήρια αντιπροσωπευτικότητας, που θέτει η απόφαση σύστασης. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα με τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Συμβουλευτικής Επιτροπής Παιγνίων.

3. Η Ε.Ε.Ε.Π. ασκεί, τις ακόλουθες αρμοδιότητες πέραν αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 17 του ν. 3229/2004 :
α) Την εποπτεία και τον έλεγχο της αγοράς :
αα) τεχνικών – ψυχαγωγικών παιγνίων, με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου
ββ) τυχερών παιγνίων, με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου
γγ) των μορφών παιγνίων για τα οποία δεν ορίζεται από άλλες διατάξεις αρμόδια εποπτική αρχή, ανεξάρτητα από τα μέσα διεξαγωγής τους.
Ο έλεγχος συνίσταται στον έλεγχο νομιμότητας διεξαγωγής του παιγνίου, στον έλεγχο οικονομικής διαχείρισης, στον έλεγχο τήρησης των κανόνων διεξαγωγής του παιγνίου, στον έλεγχο απόδοσης των κερδών στους παίκτες και το Δημόσιο, στη χρηστή λειτουργία του παιγνίου και στον έλεγχο εφαρμογής των όρων της άδειας λειτουργίας τυχερών παιγνίων, όπως ορίζεται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων του άρθρου 5.
β) Την παρακολούθηση και τη διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων στους συμμετέχοντες στους αδειοδοτικούς διαγωνισμούς, στους κατόχους των αδειών και σε όσους εκμεταλλεύονται παίγνια για τη διαπίστωση της τήρησης των όρων του νόμου αυτού και της αδειοδότησής τους. Οι έλεγχοι διενεργούνται είτε από κλιμάκια της Ε.Ε.Ε.Π. είτε από μικτά κλιμάκια με άλλες υπηρεσίες ή φορείς του Δημοσίου, όπως ενδεικτικά το Σ.Δ.Ο.Ε., το Σ.Δ.Η.Ε., με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του συναρμόδιου υπουργού. Η Ε.Ε.Ε.Π., ύστερα από την προκήρυξη δημοσίου διαγωνισμού, μπορεί να

αναθέτει μέρος ή και το σύνολο του ελέγχου σε εταιρείες με ειδική εμπειρία σε θέματα ελέγχου. Η Ε.Ε.Ε.Π. μπορεί να προβαίνει σε συμφωνία με φορείς κρατικούς ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, για την ανάθεση μέρους ή συνόλου του ελέγχου των παιγνίων.
γ) Τον έλεγχο, το χαρακτηρισμό, την ταξινόμηση και την πιστοποίηση κάθε τύπου παιγνίου ή λογισμικού αυτών και τη λήψη ή ανάκληση των σχετικών αποφάσεων, μετά από αίτηση που υποβάλλεται από κατασκευαστή, προμηθευτή, διανομέα, κάτοχο άδειας ή επιτηδευματία στο κατάστημα του οποίου θα εγκατασταθούν και θα διενεργούνται τα παίγνια.
δ) Την τεχνική πραγματογνωμοσύνη κατόπιν αιτήματος από δικαστική αρχή.
ε) Την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων με σκοπό την προστασία ανηλίκων και γενικά ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων πρόληψης και καταστολής, την απαγόρευση παιγνίων με περιεχόμενο ρατσιστικό, ξενοφοβικό, πορνογραφικό ή αντίθετο σε κανόνες δημόσιας τάξης.
στ) Την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απευθύνονται στους κατόχους των αδειών για την εφαρμογή μέτρων πρόληψης και παρεμπόδισης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
ζ) Τη συνεργασία και το συντονισμό με όλες τις συναφείς κρατικές και διεθνείς υπηρεσίες (όπως, ιδίως, το Σ.Δ.Ο.Ε., η Υ.Δ.Η.Ε., η ΙΝΤΕΡΠΟΛ, οι αντίστοιχες αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα), καθώς και την εκπροσώπηση σε αυτές.
η) Την επιβολή των προβλεπομένων από το νόμο αυτό διοικητικών κυρώσεων μεταξύ των οποίων και η προσωρινή ή οριστική αφαίρεση των αδειών διενέργειας παιγνίων, χωρίς αυτό να αποτελεί εμπόδιο για την επιβολή άλλων κυρώσεων που ορίζονται από τη λοιπή νομοθεσία.
θ) Την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με το παράνομο παίγνιο και την υποβολή εισηγήσεων σε κάθε αρμόδιο όργανο για την αποτελεσματικότερη πάταξή του.
ι) Την κατάρτιση του Οργανισμού της Ε.Ε.Ε.Π., του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων και του Κώδικα Δεοντολογίας Παιγνίων.
ια) Την ανάθεση διαδικαστικών ενεργειών αναφορικά με τα καθήκοντα που ασκεί σχετικά με τα παίγνια σε άλλους φορείς του Δημοσίου και των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού, η οποία θα γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθώς και του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού.

4. Οι θέσεις μόνιμου διοικητικού προσωπικού της Ε.Ε.Ε.Π. που προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 3229/2004 αυξάνονται κατά τριάντα (30) και οι θέσεις επιστημονικού προσωπικού με εξειδίκευση στα τυχερά παίγνια που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο αυξάνονται κατά δέκα (10). Οι θέσεις αυτές κατανέμονται ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα με τον Οργανισμό της Ε.Ε.Ε.Π.
Οι τακτικές και οι πρόσθετες αποδοχές του προσωπικού της Ε.Ε.Ε.Π., καθορίζονται με απόφαση του Υπουργό Οικονομικών. Η μισθοδοσία, πρόσθετα επιδόματα ή αποζημιώσεις των αποσπασμένων υπαλλήλων βαρύνουν την Ε.Ε.Ε.Π.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται τυχόν πρόσθετη ειδική αμοιβή για το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση στην Ε.Ε.Ε.Π.

5. Το προσωπικό της Ε.Ε.Ε.Π. υποχρεούται για το χρονικό διάστημα της υπηρεσίας του στην Ε.Ε.Ε.Π. και πέντε (5) χρόνια μετά την απομάκρυνσή του καθ' οποιονδήποτε τρόπο από αυτήν, να μην παρέχει, υπηρεσία με έννομη σχέση, σε νομικό ή φυσικό πρόσωπο ελεγχόμενο από την Ε.Ε.Ε.Π.

6. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 3229/2004 αντικαθίσταται ως εξής: «Η θητεία του προέδρου και των υπολοίπων μελών της Ε.Ε.Ε.Π. είναι τετραετής και μπορεί να ανανεώνεται για μία μόνο φορά. Ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Ε.Π. διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Η σύνθεση των μελών της Ε.Ε.Ε.Π. πλην του Προέδρου, ανανεώνεται κατά το ήμισυ ανά διετία. Με την απόφαση διορισμού της Ε.Ε.Ε.Π. που εκδίδεται για πρώτη φορά καθορίζονται τα μέλη για τα οποία η θητεία είναι διετής. Τα μέλη της Ε.Ε.Ε.Π., οι σύζυγοί τους και οι συγγενείς τους α' και β' βαθμού, απαγορεύεται να είναι εταίροι, μέτοχοι, μέλη διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστές, υπάλληλοι, τεχνικοί ή άλλοι σύμβουλοι ή μελετητές σε επιχείρηση που αναπτύσσει δραστηριότητα στον τομέα των τεχνικών-ψυχαγωγικών και τυχερών παιγνίων. Τα ανωτέρω αποτελούν κώλυμα διορισμού ή λόγο παύσης μέλους της Ε.Ε.Ε.Π. Επίσης, τα μέλη της Ε.Ε.Ε.Π. απαγορεύεται για το χρονικό διάστημα της θητείας τους και πέντε (5) έτη μετά τη λήξη της να παρέχουν, με οποιονδήποτε τρόπο, υπηρεσία με έμμισθη εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση, σε ελεγχόμενο από την Ε.Ε.Ε.Π. φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, παύει η θητεία των μελών της Ε.Ε.Ε.Π. που παραβαίνουν τις διατάξεις των προηγουμένων εδαφίων και τους επιβάλλεται πρόστιμο, ίσο με το δεκαπλάσιο των συνολικών αποδοχών που έλαβαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους.».

7. Πόροι της Ε.Ε.Ε.Π. είναι:
α) ποσοστό επί της συμμετοχής του Δημοσίου, της παραγράφου 5 του άρθρου 50, του οποίου το ύψος καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
β) τα διοικητικά τέλη που ορίζονται στις παρ. 1 έως και 4 του άρθρου 50.
γ) επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό για το πρώτο έτος λειτουργίας της.

8. Η Ε.Ε.Ε.Π. υποχρεούται να συντάσσει και να δημοσιεύει ετήσιους ισολογισμούς που έχουν ελεγχθεί από ορκωτό ελεγκτή. Υποχρεούται επίσης να συντάσσει εγκαίρως ετήσιο προϋπολογισμό που υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και προσαρτάται στο γενικό προϋπολογισμό του κράτους. Σε περίπτωση ελλείμματος του προϋπολογισμού της Ε.Ε.Ε.Π., χορηγούνται σ' αυτήν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών έσοδα και πιστώσεις, που εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό. Αν εμφανιστεί πλεόνασμα, τούτο αποδίδεται εν όλω ή εν μέρει στο Δημόσιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Τον Μάρτιο κάθε τρέχοντος έτους η Ε.Ε.Ε.Π. υποβάλλει απολογιστική έκθεση πεπραγμένων στον Υπουργό Οικονομικών.

Άρθρο 29
Κανονισμοί της Ε.Ε.Ε.Π.

1. Με προεδρικά διατάγματα, κατόπιν προτάσεως της Ε.Ε.Ε.Π., θεσπίζονται ο Οργανισμός της Ε.Ε.Ε.Π., ο Κανονισμός Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων και ο Κώδικας Δεοντολογίας Παιγνίων.

2. Με τον Οργανισμό της Ε.Ε.Ε.Π. καθορίζονται ειδικότερα θέματα άσκησης των αρμοδιοτήτων της, κατανομής του προσωπικού και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την διάρθρωση και την οργάνωσή της.
Ο Κανονισμός Εσωτερικής Διάρθρωσης και ο Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΕΤΠ που προβλέπονται αντιστοίχως στα άρθρα 16 παρ. 6 και 17 περ. ιβ) του ν. 3229/2004 απορροφώνται από τον Οργανισμό της Ε.Ε.Ε.Π.

3. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται θέματα σχετικά με τα παίγνια, ιδίως δε :
α) Οι προϋποθέσεις πιστοποίησης και εγγραφής στα οικεία μητρώα των κατασκευαστών, των εισαγωγέων και των τεχνικών παιγνίων και παιγνιομηχανημάτων, καθώς και ο τρόπος τήρησης των μητρώων αυτών.
β) Η ειδικότερη διαδικασία χορήγησης των αδειών και οι διαδικασίες παρακολούθησης, εποπτείας, ελέγχου, τήρησης των όρων των αδειών και των υποχρεώσεων του νόμου αυτού από τους κατόχους των αδειών.
γ) Η διαδικασία πιστοποίησης, η διάρκειά της, και η εγγραφή στα οικεία μητρώα των καταστημάτων, των παιγνιομηχανημάτων, των παιγνίων ή των ιστοτόπων διεξαγωγής παιγνίων, καθώς και ο τρόπος τήρησης των μητρώων αυτών.
δ) Το περιεχόμενο και η μορφή της υποχρεωτικής σήμανσης της πιστοποίησης αναφορικά με τα παίγνια, τα καταστήματα, τα παιγνιομηχανήματα και τους ιστοτόπους, καθώς και το περιεχόμενο και η μορφή της υποχρεωτικής σήμανσης της απαγόρευσης εισόδου στα άτομα της παρ. 1 του άρθρου 33 σε καταστήματα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή σε ιστοτόπους διεξαγωγής τυχερών παιγνίων.
ε) Ο τρόπος επικύρωσης μέσω του Π.Σ.Ε.Ε. της συμμετοχής σε τυχερά παίγνια σύμφωνα με το άρθρο 32.
στ) Ο τρόπος έκδοσης και παραλαβής της ατομικής κάρτας παίκτη, τα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτής καθώς και πρόσθετοι περιορισμοί που μπορούν να ενσωματωθούν σε αυτήν από τον ίδιο τον παίκτη.
ζ) Οι κανόνες υπεύθυνου παιχνιδιού που αφορούν τους κατόχους αδείας, όσους εκμεταλλεύονται παίγνια, τους παρόχους, τους παίκτες, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων, τους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs), τους διαφημιστές και κάθε εμπλεκόμενο στη σχετική διαδικασία.
η) Οι υποχρεώσεις του κατόχου ή των εκμεταλλευτών της άδειας προκειμένου να διασφαλίζεται η μη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια ατόμων της παρ. 1 του άρθρου 33.
θ) Ο έλεγχος των συμβάσεων προσχώρησης στο παίγνιο που συνάπτουν οι παίκτες με τους κατόχους των αδειών ή όσους εκμεταλλεύονται, διεξάγουν και λειτουργούν τυχερά παίγνια, με στόχο την προστασία των παικτών από καταχρηστικές ή παρακωλυτικές πρακτικές, όπως δέσμευση ποσού για επόμενο στοίχημα, καταβολή ποσού κερδών εφόσον υπερβαίνει ορισμένο ύψος κερδών.

ι) Ο τρόπος ενημέρωσης των παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) από την Ε.Ε.Ε.Π., προκειμένου να διασφαλίζεται η φραγή μη αδειοδοτημένων ιστοτόπων διεξαγωγής τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου από τους χρήστες.
ια) Οι απαιτούμενες προϋποθέσεις λειτουργίας και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των εξυπηρετητών (servers) και του λογισμικού των παιγνίων για τους κατόχους της άδειας και όσους εκμεταλλεύονται παίγνια, είτε με παιγνιομηχανήματα είτε μέσω του διαδικτύου, καθώς και η περιοδικότητα και το ακριβές περιεχόμενο των δεδομένων που αποστέλλονται στην Ε.Ε.Ε.Π.
ιβ) Ο προσδιορισμός πανελλαδικά των ωρών λειτουργίας των καταστημάτων, των ελαχίστων αποστάσεων μεταξύ των πιστοποιημένων καταστημάτων, η ελάχιστη επιφάνεια των αμιγών ή μικτών χώρων, η αναλογία επιφάνειας μεταξύ των παιγνιομηχανημάτων και της κυρίας χρήσεως για τους μικτούς χώρους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
ιγ) Οι διαδικασίες επιβολής κυρώσεων, ο τρόπος καταλογισμού και κλιμάκωσης των κυρώσεων κατά το άρθρο 51.

4. Με τον Κώδικα Δεοντολογίας Παιγνίων ρυθμίζονται η εμπορική επικοινωνία των παιγνίων, τα της διαφημίσεως των παιγνίων, ιδιαίτερα των τυχερών, και οι κανόνες δεοντολογίας που πρέπει να διέπουν τις σχετικές δραστηριότητες.

Άρθρο 30
Πληροφορικό Σύστημα Εποπτείας και Ελέγχου (Π.Σ.Ε.Ε.)

1. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων του άρθρου 29 καθορίζονται οι τεχνικές απαιτήσεις και εξασφαλίσεις για τη λειτουργία του Πληροφορικού Συστήματος Εποπτείας και Ελέγχου (Π.Σ.Ε.Ε.), ώστε να επιτυγχάνεται:
α. Η λογισμική παρακολούθηση όλων των μορφών παιγνίων και όλων των πιστοποιημένων παιγνιομηχανημάτων και ιστοτόπων.
β. Η παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο (on line) και ο έλεγχος των παιγνιομηχανημάτων διεξαγωγής τυχερών παιγνίων, που είναι εγκατεστημένα στα πιστοποιημένα καταστήματα, καθώς και η παρακολούθηση και ο έλεγχος των τυχερών παιγνίων που διεξάγονται μέσω αδειοδοτημένων ιστοτόπων.
γ. Ο άμεσος εντοπισμός τεχνικών και λειτουργικών προβλημάτων παιγνιομηχανημάτων και κεντρικών πληροφοριακών συστημάτων.
δ. Η συλλογή από τα παιγνιομηχανήματα και τα Κ.Π.Σ., η αποθήκευση, ανάλυση, επεξεργασία και παρουσίαση των αναγκαίων δεδομένων, για όλες τις μορφές τυχερών παιγνίων και για όλα τα παιγνιομηχανήματα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων και ιστοτόπους.
ε. Η διασφάλιση της ομαλής και αξιόπιστης διεξαγωγής όλων των μορφών παιγνίων.

2. Η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα γίνεται αποκλειστικά μέσω τερματικών συνδεδεμένων δικτυακά με Κεντρικά Πληροφορικά Συστήματα, τα οποίο συνδέονται με το Π.Σ.Ε.Ε.

3. Η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου γίνεται αποκλειστικά μέσω ιστοτόπων συνδεδεμένων με το Π.Σ.Ε.Ε.

4. Οι κάτοχοι της άδειας οφείλουν να διασφαλίζουν ανά πάσα στιγμή ότι κάθε παιγνιομηχάνημα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το Π.Σ.Ε.Ε., ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος και η εποπτεία του σε πραγματικό χρόνο.

Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων της Ε.Ε.Ε.Π. καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτούμενες λειτουργικές και επιχειρησιακές δυνατότητες των Κ.Π.Σ. και του δικτύου επικοινωνιών, οι διαδικασίες εγκατάστασης, παραμετροποίησης, λειτουργίας και αναβάθμισής τους.
Κάθε σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου παιγνιομηχανημάτων πρέπει να διαθέτει πλήρη λογισμική και φυσική ασφάλεια, ώστε να εξασφαλίζονται πλήρως (α) η πρόσβαση από την Ε.Ε.Ε.Π. σε όλα τα πληροφορικά προγράμματα, στα αποθηκευμένα αρχεία και στοιχεία και γενικότερα σε όλες τις λειτουργικότητες (functionalities) του συστήματος αυτού, και (β) η ακεραιότητα, αξιοπιστία, ακρίβεια και πιστότητα των αποθηκευμένων στα αρχεία στοιχείων και όλων των αντλούμενων στοιχείων που αποστέλλονται στο Π.Σ.Ε.Ε.
Η τεχνική υποδομή διεξαγωγής τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου, που συνδέονται μέσω Κεντρικών Πληροφορικών Συστημάτων με το Π.Σ.Ε.Ε., υλοποιείται από τους κατόχους της άδειας, τιμωρείται με καταβολή προστίμου ή ανάκληση από την Ε.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με το άρθρο 51.

5. Ο κάτοχος της άδειας οφείλει να διατηρεί τα στοιχεία που λαμβάνει από τα παιγνιομηχανήματα ή το διαδικτυακό παίγνιο για τουλάχιστον δέκα (10) χρόνια σε ασφαλές μέσο (ή μέσα) τα οποία επιτρέπουν την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων στοιχείων εποπτείας από την Ε.Ε.Ε.Π.

6. Η Ε.Ε.Ε.Π. οφείλει να διατηρεί τα στοιχεία που λαμβάνει από κατόχους της άδειας για τουλάχιστον δέκα (10) χρόνια σε ασφαλές μέσο (ή μέσα) τα οποία επιτρέπουν την ακριβή αναπαραγωγή όλων των αποθηκευμένων στοιχείων εποπτείας.

Άρθρο 31
Ελάχιστο αποδιδόμενο ποσοστό κέρδους

1. Το ελάχιστο αποδιδόμενο ποσοστό κέρδους (payout) στα τυχερά παίγνια ορίζεται σε ογδόντα τοις εκατό (80%) ανεξαρτήτως αν διεξάγονται με παιγνιομηχάνημα ή μέσω του διαδικτύου.

2. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων της Ε.Ε.Ε.Π. καθορίζονται το μέγιστο ποσό κέρδους που αποδίδει κάθε μορφή τυχερού παιγνίου, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής των κερδών, οι όροι μεγιστοποίησης κατά τυχαία περιοδικότητα (τζάκποτ) των κερδών που προκύπτουν στο διαδίκτυο, ή από κάθε παιγνιομηχάνημα ή από όλα τα παιγνιομηχανήματα που λειτουργούν στο ίδιο πιστοποιημένο κατάστημα και οι όροι και οι τεχνικές προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της απόδοσης του ελάχιστου αποδιδόμενου ποσοστού κέρδους της παραγράφου 1, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ορθή, στατιστικά αμερόληπτη και ακριβής επίτευξή του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου και της παραγράφου 1.

3. Τζάκποτ με παιγνιομηχανήματα μεταξύ περισσοτέρων του ενός πιστοποιημένων καταστημάτων του κατόχου της άδειας, επιτρέπονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση της Ε.Ε.Ε.Π.

4. Τα κέρδη από τυχερά παίγνια μέσω παιγνιομηχανημάτων αποδίδονται άμεσα στον παίκτη.

5. Τα κέρδη από τυχερά παίγνια μέσω διαδικτύου κατατίθενται σε λογαριασμό που τηρεί ο παίκτης σε πιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα πληρωμών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων. Με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π. καθορίζεται το ύψος του ποσού που οφείλουν να έχουν οι κάτοχοι της άδειας σε πιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα πληρωμών που είναι εγκατεστημένο και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Για το ύψος του ποσού λαμβάνονται υπόψη το είδος και το εύρος της άδειας.

Άρθρο 32
Όροι συμμετοχής των παικτών

1. Η συμμετοχή στα τυχερά παίγνια, επιτρέπεται μόνο σε φυσικά πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους, εφόσον προηγουμένως επικυρωθεί με ενημέρωση του Π.Σ.Ε.Ε., με κάθε πρόσφορο ηλεκτρονικό ή άλλο μέσο, όπως ορίζεται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.

2. Το ελάχιστο ποσό συμμετοχής στα τυχερά παίγνια μέσω παιγνιομηχανημάτων είναι δέκα λεπτά (0,10) του ευρώ και το μέγιστο δύο (2) ευρώ. Τα ποσά αυτά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π. Η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα γίνεται μόνο με την τοποθέτηση κέρματος ή χαρτονομίσματος, με επανεπένδυση μονάδων κέρδους ή με χρήση προπληρωμένης κάρτας, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η ταυτοποίηση του παίκτη.

3. Απαγορεύεται η διεξαγωγή πάσης φύσεως τυχερών παιγνίων με πίστωση, καθώς και η παροχή έκπτωσης στο κόστος συμμετοχής.

4. Απαγορεύονται τυχερά παίγνια στα οποία το μέγιστο ποσό που μπορεί για μία συμμετοχή να χάσει ο παίκτης είναι ανώτερο από το χρηματικό ποσό συμμετοχής του στο κάθε παίγνιο.

5. Ο κάτοχος άδειας τυχερών παιγνίων, το πάσης φύσεως προσωπικό του, τα μέλη του οργάνου διοίκησης του, όποιος εκμεταλλεύεται και λειτουργεί παιγνιομηχανήματα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων και το προσωπικό του απαγορεύεται να μετέχουν σε τυχερά παίγνια που διεξάγουν οι ίδιοι. Τα μέλη και το προσωπικό της Ε.Ε.Ε.Π. απαγορεύεται να συμμετέχουν σε τυχερά παίγνια.

6. Απαγορεύεται σε οποιονδήποτε παίκτη να συμμετέχει σε τυχερά παίγνια μέσω παρένθετων φυσικών ή νομικών προσώπων.

Άρθρο 33

Προστασία παικτών και Ατομική Κάρτα Παίκτη

1. Οι ανήλικοι, όσοι είναι ηλικίας 18-21 ετών και οι αυτοαποκλειόμενοι απαγορεύεται να έχουν πρόσβαση σε χώρους όπου διεξάγονται τυχερά παίγνια.

2. Οι ανήλικοι επιτρέπεται να παίζουν τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια, κατάλληλα για την ηλικία τους, σύμφωνα με πιστοποίηση από την Ε.Ε.Ε.Π.
Τα παιγνιομηχανήματα στα οποία επιτρέπεται να παίζουν ανήλικοι πρέπει να είναι τοποθετημένα σε διακριτούς χώρους και να υπάρχει εποπτεία από υπεύθυνο εκμετάλλευσης, που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 42.

3. Οι κάτοχοι των αδειών, οι φορείς εκμετάλλευσης και διεξαγωγής τυχερών παιγνίων, οι υπεύθυνοι λειτουργίας και οι υπάλληλοι των καταστημάτων, καθώς και όσοι ασκούν μόνιμα ή προσωρινά εποπτεία στους χώρους όπου λειτουργούν παιγνιομηχανήματα τυχερών παιγνίων, υποχρεούνται να απαγορεύουν στα άτομα που αναφέρονται στην παρ. 1 την είσοδο και την παραμονή στους χώρους αυτούς. Υποχρεούνται επίσης να αναρτούν στο εσωτερικό και στο εξωτερικό των καταστημάτων, σήμανση απαγόρευσης για την είσοδο στα άτομα αυτά.

4. Για τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια που διεξάγονται με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου απαιτείται η έκδοση ατομικής κάρτας παίκτη, ώστε να διαπιστώνονται στοιχεία όπως η ηλικία, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), καθώς και να διασφαλίζονται πρόσθετοι περιορισμοί που θέτει ο ίδιος ο παίκτης.

5. Η ατομική κάρτα παίκτη μπορεί να εκδίδεται από τους κατόχους των αδειών, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους που καθορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.

Άρθρο 34
Γνωστοποίηση στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα – Απόρρητο – Υποχρέωση Εχεμύθειας

1. Η Ε.Ε.Ε.Π. γνωστοποιεί στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας αναφορικά με το σύνολο των εργασιών που εκτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. Ν.2472/1997 (Α' 50).
Ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Ε.Π. ορίζεται ως «Υπεύθυνος Επεξεργασίας», κατά το άρθρο 2 παρ. ζ του ν. 2472/1997, για την τήρηση και την επεξεργασία δεδομένων.

2. Υποχρέωση γνωστοποίησης στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχουν και όλοι οι κάτοχοι άδειας, φορείς εκμετάλλευσης και διεξαγωγής τεχνικών – ψυχαγωγικών και τυχερών παιγνίων, ιδιοκτήτες ή υπεύθυνοι εκμετάλλευσης, εφόσον τηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Απαγορεύεται στην Ε.Ε.Ε.Π., στους κατόχους της άδειας και σε όλους της φορείς εκμετάλλευσης και διεξαγωγής παιγνίων οποιαδήποτε δημοσιοποίηση των στοιχείων του προηγουμένου άρθρου. Όλοι οι ανωτέρω οφείλουν να λαμβάνουν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα ώστε να μην είναι δυνατή η αναγνώριση των παικτών με τεχνικά ή άλλα μέσα που εύλογα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τρίτους. Εάν παραβιαστεί το απόρρητο των στοιχείων ή/και η υποχρέωση εχεμύθειας, εκτός από της ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 252, 253, 370Β, 370Γ του Ποινικού Κώδικα και στο άρθρο 4 του ν.2392/1996 (60 Α΄), επιβάλλονται και οι διοικητικές κυρώσεις που ορίζονται στο άρθρο 51.

4. Τα στοιχεία για τους παίκτες που διαθέτει η Ε.Ε.Ε.Π. ή που διαβιβάζονται σε αυτήν από τους κατόχους των αδειών, ή τους φορείς εκμετάλλευσης και διεξαγωγής παιγνίων, χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για ελεγκτικούς σκοπούς όπως, ιδίως, ο περιορισμός της πρόσβασης ανηλίκων, η αντιστοίχιση των παικτών με πραγματικά φυσικά πρόσωπα, η διασταύρωση των φορολογικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από τα κέρδη. Αποκλειστικό δικαίωμα πρόσβασης σε αυτά έχει μόνο το προσωπικό που απασχολείται για το σκοπό αυτό, έχει οριστεί με πράξη της Ε.Ε.Ε.Π. και είναι επιφορτισμένο με την τήρηση των υποχρεώσεων του νόμου αυτού, καθώς και το προσωπικό των φορολογικών ή διωκτικών αρχών.

5. Το προσωπικό όλων των κατηγοριών που υπηρετεί στην Ε.Ε.Ε.Π., όπως και στους φορείς διεξαγωγής παιγνίων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν, με οποιονδήποτε τρόπο, πρόσβαση σε στοιχεία παικτών, δεσμεύονται από το απόρρητο και την υποχρέωση εχεμύθειας. Απαγορεύεται οποιαδήποτε χρήση αυτών των στοιχείων από τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου και μετά τη λήξη των καθηκόντων τους.

Άρθρο 35
Εμπορική επικοινωνία

1. Η εμπορική επικοινωνία που αφορά σε παίγνια υπόκειται σε περιορισμούς. Υποχρεωτικά αναφέρονται τα άτομα που απαγορεύεται να παίζουν τυχερά παίγνια, καθώς επίσης αναφέρονται και οι γραμμές και υπηρεσίες υποστήριξης για απεξάρτηση από το παίγνιο.

2. Απαγορεύεται η εμπορική επικοινωνία με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, για οιονδήποτε φορέα σχετικά με την παροχή πίστωσης στους παίκτες για τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια.

3. Το περιεχόμενο των κάθε είδους εμπορικών επικοινωνιών πρέπει να είναι σύμφωνο με τις αρχές που καθιερώνει ο Κώδικας Δεοντολογίας Παιγνίων.

4. Μέχρι τη θέσπιση του Κώδικα Δεοντολογίας Παιγνίων, απαγορεύεται η εμπορική επικοινωνία για τυχερά παίγνια, με εξαίρεση τα παίγνια που διεξάγονται σύμφωνα με άδεια που έχει εκδοθεί από την Ελληνική Δημοκρατία.

Άρθρο 36

Υποχρεωτική σήμανση

1. Εμφανείς επιγραφές αναφορικά με το είδος και την προσβασιμότητα των παιγνίων, αναρτώνται στο κατάστημα και εμφανίζονται στις οθόνες των μηχανημάτων. Οι υπεύθυνοι καταστημάτων που δεν διασφαλίζουν την τήρηση των διατάξεων προστασίας των ατόμων που απαγορεύεται να παίζουν τυχερά παίγνια, υπέχουν διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 52.

2. Σε κάθε παιγνιομηχάνημα επικολλάται σήμα νόμιμης λειτουργίας. Ο τύπος και το περιεχόμενο του ειδικού αυτού σήματος, η εκτύπωση και διάθεσή του, καθώς και κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια, καθορίζεται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.

3. Στα καταστήματα και στις οθόνες διεξαγωγής παιγνίων αναγράφεται υποχρεωτικά κάθε πληροφορία σχετικά με υπηρεσίες αντιμετώπισης του εθισμού και στήριξης για την απεξάρτηση από τα παίγνια. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων μπορούν να εξειδικεύονται οι ανωτέρω υποχρεωτικές αναγραφές.

Άρθρο 37
Έντυπο προγράμματος για τη διεξαγωγή παιγνίων

1. Για κάθε τυχερό παίγνιο εκδίδεται και κυκλοφορεί από τον κάτοχο της άδειας ειδικό έντυπο, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, που φέρει την ονομασία «Έντυπο Προγράμματος».

2. Σε κάθε Έντυπο Προγράμματος και για κάθε μία από τις μορφές παιγνίου που περιλαμβάνεται σε αυτό, αναγράφονται υποχρεωτικά η μορφή του, ο ατομικός ή ομαδικός χαρακτήρας του, το αποδιδόμενο ποσοστό κέρδους και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, που ορίζονται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.

3. Το Έντυπο Προγράμματος διατίθεται σε εμφανές σημείο στα καταστήματα, στην σελίδα εισόδου του διαδικτυακού τόπου των παιγνίων και γενικά τίθεται στη διάθεση και ενημέρωση του παίκτη με κάθε πρόσφορο μέσο.

Άρθρο 38
Τεχνικά – ψυχαγωγικά παίγνια

1. Η διεξαγωγή όλων των μορφών τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων είναι ελεύθερη, υπό τον όρο της τήρησης των νομίμων προϋποθέσεων.

2. Η Ε.Ε.Ε.Π. πιστοποιεί τον αμιγώς τεχνικό - ψυχαγωγικό χαρακτήρα των προτεινομένων παιγνίων για διεξαγωγή σε καταστήματα με παιγνιομηχανήματα. Η συμμετοχή των παικτών γίνεται μέσω παιγνιομηχανημάτων τα οποία διαθέτουν ατομικό ενσωματωμένο ειδικό απαραβίαστο φορολογικό μηχανισμό αυτόματης καταγραφής και έκδοσης αποδείξεων εσόδων.

3. Για την εκμετάλλευση τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα εκδίδεται άδεια από την Ε.Ε.Ε.Π. στο πλαίσιο άσκησης του επιτηδεύματος. Οι κάτοχοι των αδειών εκμετάλλευσης τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων είναι ατομικές επιχειρήσεις ή νομικά πρόσωπα, με τη μορφή προσωπικής ή κεφαλαιουχικής εταιρίας, που φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994 (Α' 151). Δεν επιτρέπεται η χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα σε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

4. Τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση αυτών δεν πρέπει να έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απιστία, αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, εκβίαση, πλαστογραφία, ενεργητική ή παθητική δωροδοκία, επικίνδυνη ή βαριά σωματική βλάβη, παρασιώπηση εγκλήματος, έγκλημα περί το νόμισμα, κοινώς επικίνδυνο έγκλημα, έγκλημα κατά της προσωπικής ελευθερίας, έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για έγκλημα που προβλέπεται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και φοροδιαφυγής.

Άρθρο 39
Αδειοδότηση τυχερών παιγνίων

1. Στην ελληνική επικράτεια επιτρέπεται να λειτουργήσουν 35.000 παιγνιομηχανήματα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών χορηγείται μια άδεια στην ΟΠΑΠ Α.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2843/2000 (Α' 219) για 16.500 παιγνιομηχανήματα. Από τα ανωτέρω τα 15.000 παιγνιομηχανήματα θα εγκατασταθούν αποκλειστικά σε πρακτορεία της ΟΠΑΠ Α.Ε. και τα 1.500 θα εγκατασταθούν στα πρακτορεία της ΟΔΙΕ Α.Ε., μετά από εκχώρηση της εκμετάλλευσης τους από την ΟΠΑΠ Α.Ε. στην ΟΔΙΕ Α.Ε.

3. Για τη χορήγηση της άδειας καταβάλλεται τίμημα που προσδιορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία της περ. α' της παρ. 9 του άρθρου 27 του ν. 2843/2000. Το τίμημα καταβάλλεται εξ ολοκλήρου με την χορήγηση της αδείας.

4. Η άδεια ισχύει για δέκα έτη από την χορήγησή της.

5. Τουλάχιστον ένα έτος πριν τη λήξη της άδειας, η ΟΠΑΠ Α.Ε. μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 2843/2000, με αίτησή της προς την Ε.Ε.Ε.Π. να ζητήσει τη χρονική επέκτασή της για ίσο ή μικρότερο χρονικό διάστημα, με τους ίδιους όρους, αλλά με νέο τίμημα. Η διαδικασία για τον καθορισμό του νέου τιμήματος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

6. Η άδεια είναι προσωπική και αμεταβίβαστη. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. μπορεί να παραχωρεί, μετά από έγγραφη ενημέρωση της Ε.Ε.Ε.Π., σε τρίτους έναντι ανταλλάγματος το δικαίωμα εκμετάλλευσης του συνόλου ή μέρους των

παιγνιομηχανημάτων, παραμένοντας όμως κάτοχος της αδείας και συνεχίζει να υπέχει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν. Η παραχώρηση του προηγουμένου εδαφίου δεν μπορεί να γίνει υπέρ άλλου κατόχου αδείας.

7. Εκείνος στον οποίο έχει παραχωρηθεί το δικαίωμα εκμετάλλευσης παιγνιομηχανημάτων κατά την έννοια της προηγουμένης παραγράφου, απαγορεύεται να παραχωρεί περαιτέρω, με ή χωρίς αντάλλαγμα, το δικαίωμα αυτό.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να εκδίδονται νέες άδειες για μέρος ή το σύνολο των υπολειπομένων παιγνιομηχανημάτων. Η απόφαση αυτή ορίζει τον αριθμό των αδειών και τον αριθμό των παιγνιομηχανημάτων που αντιστοιχούν σε καθεμιά από αυτές, καθώς και τις συναφείς τεχνικές και οικονομικές προϋποθέσεις και κάθε άλλη ειδική λεπτομέρεια. Η παραχώρηση των αδειών αυτών γίνεται κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού.

Άρθρο 40
Προϋποθέσεις για τους κατόχους αδειών

1. Οι κάτοχοι των αδειών πρέπει να έχουν και να τηρούν τις νομικές και οικονομικές υποχρεώσεις του παρόντος νόμου, καθ' όλη τη διάρκεια της άδειας. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. λειτουργεί τα παιγνιομηχανήματα εντός δώδεκα μηνών από τη χορήγηση της αδείας. Μετά την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, ο αριθμός των μη λειτουργούντων παιγνιομηχανημάτων αφαιρείται, αζημίως για το Δημόσιο, από τον αριθμό για τον οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια.

2. Κάθε διάθεση εν ζωή μετοχών εταιρείας κατόχου άδειας διενέργειας τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ίση ή μεγαλύτερη με το 2% του μετοχικού κεφαλαίου γνωστοποιείται στην Ε.Ε.Ε.Π. μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την πραγματοποίησή της. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, αν η συγκεκριμένη διάθεση μπορεί να οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση αλλαγή ελέγχου της εταιρείας, απαιτείται η προηγούμενη έγκριση της Ε.Ε.Ε.Π., χωρίς την οποία αυτή είναι άκυρη.

3. Η ίδια υποχρέωση γνωστοποίησης προς την Ε.Ε.Ε.Π. υφίσταται και όταν η μεταβίβαση των μετοχών επήλθε λόγω κληρονομικής διαδοχής.

4. Οι κάτοχοι αδειών δικαιούνται μιας και μόνον αδείας και απαγορεύεται να είναι συνδεδεμένες εταιρείες.

Άρθρο 41
Προδιαγραφές παιγνιομηχανημάτων

1. Οι προδιαγραφές των παιγνιομηχανημάτων ορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π., με στόχο την απρόσκοπτη, ασφαλή και σύννομη λειτουργία τους, καθώς και την παρακολούθηση αυτών.

2. Για τα καταστήματα εγκατάστασης και λειτουργίας των παιγνιομηχανημάτων αυτών απαιτείται πιστοποίηση τύπου Α', Β', Γ', Δ' ή Ε', όπως ορίζεται στο άρθρο 43.

3. Σε κάθε παίγνιο που διεξάγεται με παιγνιομηχανήματα πρέπει να εμφανίζεται πριν την εισαγωγή του μέσου πληρωμής, ηλεκτρονική ένδειξη με τον αριθμό πιστοποίησης του παιγνίου από την Ε.Ε.Ε.Π.

Άρθρο 42
Πιστοποίηση καταστημάτων

1. Για τη διεξαγωγή τεχνικών-ψυχαγωγικών ή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα απαιτείται πιστοποίηση του καταστήματος, που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π. μετά από αίτηση των κατόχων αδειών διεξαγωγής παιγνίων ή όσων εκμεταλλεύονται παίγνια με παιγνιομηχανήματα, σύμφωνα με τους όρους του νόμου αυτού. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί πιστοποίηση καταστημάτων διεξαγωγής τεχνικών-ψυχαγωγικών ή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, τα οποία αφορούν μεταξύ άλλων, σε στοιχεία για το χώρο τοποθέτησης των παιγνιομηχανημάτων, στον αριθμό των παιγνιομηχανημάτων ανά κατάστημα, στο είδος των παιγνίων που διενεργούνται σε αυτά και στο ύψος του παραβόλου.

2. Επιτρέπεται η εγκατάσταση, λειτουργία και διεξαγωγή, στο πλαίσιο άσκησης επιτηδεύματος, των τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων σε αμιγείς ή μικτούς χώρους, ενώ των τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα μόνο σε αμιγείς χώρους.
α) «Αμιγής χώρος» διεξαγωγής παιγνίων είναι κατάστημα, στο οποίο επιτρέπεται η διεξαγωγή αποκλειστικά είτε τεχνικών-ψυχαγωγικών είτε τυχερών παιγνίων, σύμφωνα με τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας.
β) «Μικτός χώρος» διεξαγωγής παιγνίων με παιγνιομηχανήματα είναι κατάστημα, όπου επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η διεξαγωγή αποκλειστικά τεχνικών – ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, υπό την προϋπόθεση ότι ο μέγιστος αριθμός παιγνιομηχανημάτων διεξαγωγής τυχερών παιγνίων δεν υπερβαίνει τα τρία (3).

3. Για τη χορήγηση κάθε τύπου πιστοποίησης και για τη διατήρησή της σε ισχύ καταβάλλεται από το πρόσωπο που εκμεταλλεύεται το χώρο, ετήσιο τέλος λειτουργίας του καταστήματος. Το ύψος του τέλους αυτού καθορίζεται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με σχετική οικονομική μελέτη που βασίζεται σε πρόσφορα στοιχεία, για τον προσδιορισμό του.

4. Για κάθε κατάστημα ορίζεται υπεύθυνος εκμετάλλευσης, ο οποίος ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον κάτοχο της άδειας διεξαγωγής παιγνίων ή το φορέα εκμετάλλευσης για την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού. Ο υπεύθυνος εκμετάλλευσης πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο ηλικίας 25 έως 60 ετών, μόνιμος κάτοικος Ελλάδας και να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:
α) έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
β) δεν έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απιστία, αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, εκβίαση, πλαστογραφία, ενεργητική ή παθητική δωροδοκία, επικίνδυνη ή βαριά σωματική βλάβη, παρασιώπηση εγκλήματος, έγκλημα

περί το νόμισμα, κοινώς επικίνδυνο έγκλημα, έγκλημα κατά της προσωπικής ελευθερίας, έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για έγκλημα που προβλέπεται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και φοροδιαφυγής.
γ) διαθέτει, τουλάχιστον απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή αντίστοιχο αυτού και έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή δεν υπέχει υποχρέωση ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από αυτές.
δ) γνωρίζει την ελληνική γλώσσα.

5. Σε όλα τα καταστήματα :
α) Απαγορεύεται να εγκαθίστανται ή και να λειτουργούν μη πιστοποιημένα παίγνια και παιγνιομηχανήματα.
β) Απαιτούνται τουλάχιστον 3 τ.μ. καθαρού χώρου ανά παιγνιομηχάνημα.
γ) Αναρτάται υποχρεωτικά σε εμφανές σημείο της προσόψεως σήμα νόμιμης λειτουργίας με τον αριθμό και τον τύπο πιστοποίησης του καταστήματος.
δ) Απαγορεύεται η εγκατάσταση αυτόματων ταμειακών μηχανών (ΑΤΜ).

Άρθρο 43
Κατηγορίες πιστοποίησης καταστημάτων

Οι πιστοποιήσεις των καταστημάτων διεξαγωγής παιγνίων με παιγνιομηχανήματα διακρίνονται σε κατηγορίες ως εξής :
α) πιστοποίηση τύπου Α' για τα καταστήματα διεξαγωγής τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων σε αμιγείς χώρους, που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π., όπως ορίζεται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.
Τα μηχανήματα μπορούν να τοποθετηθούν σε αμιγείς χώρους μέχρι τριάντα ανά κατάστημα. Το κατάστημα δεν μπορεί να συνδέεται εσωτερικά με άλλο. Στα καταστήματα με τεχνικά – ψυχαγωγικά παίγνια υπάρχει διακριτός χώρος για τους ανηλίκους.
β) πιστοποίηση τύπου Β' για τα καταστήματα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων σε αμιγείς χώρους, που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π., όπως ορίζεται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.
Τα μηχανήματα μπορούν να τοποθετηθούν σε αμιγείς χώρους και μέχρι είκοσι μηχανήματα ανά κατάστημα. Το κατάστημα δεν μπορεί να συνδέεται εσωτερικά με άλλο. Τα καταστήματα με πιστοποίηση τύπου Β' απέχουν από τα ήδη λειτουργούντα καζίνο τουλάχιστον πέντε χλμ., που υπολογίζονται σε ευθεία γραμμή.
γ) πιστοποίηση τύπου Γ' για καταστήματα διεξαγωγής αποκλειστικά τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων σε μικτούς χώρους, που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π., όπως ορίζεται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.
δ) Για την εγκατάσταση παιγνιομηχανημάτων αποκλειστικά τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων σε θαλασσοπλοούντα πλοία που διενεργούν πλόες εσωτερικού, απαιτείται η έκδοση πιστοποίησης τύπου Δ', που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π., όπως ορίζεται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.
ε) Για την εγκατάσταση παιγνιομηχανημάτων αποκλειστικά τυχερών παιγνίων σε θαλασσοπλοούντα πλοία που διενεργούν πλόες εξωτερικού, απαιτείται η έκδοση πιστοποίησης τύπου Ε', που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π., όπως ορίζεται στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.

Άρθρο 44
Πιστοποίηση παιγνίων και παιγνιομηχανημάτων

1. Για κάθε τεχνικό – ψυχαγωγικό παίγνιο που πρόκειται να εγκατασταθεί ή που παίζεται σε παιγνιομηχάνημα απαιτείται πιστοποίηση από την Ε.Ε.Ε.Π. Η αίτηση για την πιστοποίηση κάθε τύπου τεχνικού-ψυχαγωγικού παιγνίου πρέπει να συνοδεύεται από φάκελο ο οποίος περιέχει στοιχεία που αφορούν ιδίως το παίγνιο, την εμπορική ονομασία του, το χαρακτήρα αυτού, την περιγραφή του, πρωτότυπο δείγμα αυτού σε κατάλληλο ψηφιακό μέσο, το εύρος ηλικίας των παικτών, τυχόν υπάρχουσα πιστοποίηση και παράβολο. Τα δικαιολογητικά του φακέλου, η διάρκεια εξέτασης και το ύψος του παραβόλου καθορίζονται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ή με κανονιστική απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.
Θεωρούνται πιστοποιημένα τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια για τα οποία έχει ήδη εκδοθεί πιστοποίηση άλλων εθνικών αρχών, αναγνωρισμένων διεθνών ή ευρωπαϊκών οργανισμών ή οργανισμών πιστοποίησης με τους οποίους η Ε.Ε.Ε.Π. έχει υπογράψει συμφωνία αναγνώρισης. Η Ε.Ε.Ε.Π. εκδίδει απόφαση με το σχετικό κατάλογο και τα κριτήρια ένταξης σε αυτόν, που αναρτάται στο διαδικτυακό της τόπο.

2. Για κάθε τυχερό παίγνιο που πρόκειται να εγκατασταθεί ή που παίζεται σε παιγνιομηχάνημα απαιτείται πιστοποίηση από την Ε.Ε.Ε.Π. Η αίτηση για την πιστοποίηση κάθε τύπου τυχερών παιγνίων πρέπει να συνοδεύεται από φάκελο ο οποίος περιέχει μεταξύ άλλων, στοιχεία που αφορούν ιδίως το παίγνιο, την εμπορική ονομασία του, το χαρακτήρα αυτού, την περιγραφή του, πρωτότυπο δείγμα αυτού σε κατάλληλο ψηφιακό μέσο και παράβολο. Τα δικαιολογητικά του φακέλου, η διάρκεια εξέτασης και το ύψος του παραβόλου καθορίζονται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ή με κανονιστική απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.

3. Η Ε.Ε.Ε.Π. μπορεί να εκδίδει «Ειδική άδεια για δοκιμαστική λειτουργία νέων παιγνίων στην αγορά» με διάρκεια έως 2 μήνες, τα οποία διενεργούνται σε συγκεκριμένα καταστήματα που δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα 4 συνολικά στην επικράτεια. Στην ειδική αυτή άδεια ορίζονται και άλλες αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της δοκιμαστικής λειτουργίας, όπως ειδική μνεία για το δοκιμαστικό χαρακτήρα του παιγνίου.

4. Για τα προς εγκατάσταση παιγνιομηχανήματα μέσω των οποίων διενεργούνται τεχνικά-ψυχαγωγικά ή τυχερά παίγνια, απαιτείται πιστοποίηση από την Ε.Ε.Ε.Π. Προς τούτο απαιτείται αίτηση με στοιχεία που αφορούν το παιγνιομηχάνημα και ιδίως τον τύπο, την περιγραφή, τον τρόπο λειτουργίας του και παράβολο. Τα δικαιολογητικά του φακέλου, η διάρκεια εξέτασης και το ύψος του παραβόλου καθορίζονται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ή με κανονιστική απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.

Άρθρο 45
Ρυθμίσεις αδειών τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου – Διαδικασία αδειοδότησης

1. Η διεξαγωγή στην ελληνική επικράτεια τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου (internet) επιτρέπεται μόνο ύστερα από χορήγηση ειδικής άδειας.

2. Η Ε.Ε.Ε.Π. καθορίζει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις λειτουργίας και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των εξυπηρετητών (servers) και του λογισμικού των τυχερών παιγνίων για τους κατόχους της άδειας διεξαγωγής τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση όλων των διατάξεων που αφορούν την προστασία των παικτών και του δημοσίου συμφέροντος.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών προκηρύσσονται 15 έως 50 άδειες διενέργειας τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου. Οι άδειες χορηγούνται ύστερα από διεθνή πλειοδοτικό διαγωνισμό.

4. Αν δεν κατακυρωθεί το σύνολο των αδειών που προκηρύχθηκαν, οι άδειες που δεν κατακυρώθηκαν επαναπροκηρύσσονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά την πάροδο ενός τουλάχιστον έτους από την κατακύρωση.

5. Η άδεια διενέργειας τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου έχει διάρκεια πέντε (5) έτη από την κατακύρωση και περιλαμβάνει όρους, υπό τους οποίους ασκείται η δραστηριότητα για την οποία εκδίδεται.

6. Τουλάχιστον ένα έτος πριν τη λήξη της εκάστοτε ισχύουσας άδειας, ο ανάδοχος μπορεί να ζητά με αίτησή του προς την Ε.Ε.Ε.Π. τη χρονική επέκταση της άδειας για ίσο ή μικρότερο χρονικό διάστημα, με τους ίδιους όρους, αλλά με νέο τίμημα. Για την ανανέωση της αδείας απαιτείται η καλή εκτέλεση των όρων της αδείας και η πρόταση ευλόγου τιμήματος. Η διαδικασία για τον καθορισμό του νέου τιμήματος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

7. Άδειες πέραν των όσων προκηρύχθηκαν σύμφωνα με την παρ. 3, δεν μπορούν να προκηρυχθούν αν δεν παρέλθει πενταετία από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

8. Κάθε ανάδοχος δεν μπορεί να λάβει πάνω από μία άδεια. Οι άδειες είναι προσωπικές και αμεταβίβαστες. Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο εκμίσθωση ή συνεκμετάλλευση της άδειας με τρίτους.

Άρθρο 46
Προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό

1. Η συμμετοχή στο διεθνή διαγωνισμό για τη χορήγηση άδειας διενέργειας τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου επιτρέπεται σε κεφαλαιουχικές εταιρίες, με καταβεβλημένο κεφάλαιο τουλάχιστον 200.000€. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή οι εταίροι, δεν πρέπει να έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απιστία, αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, εκβίαση, πλαστογραφία, ενεργητική ή παθητική δωροδοκία, επικίνδυνη ή βαριά σωματική βλάβη, παρασιώπηση εγκλήματος, έγκλημα περί το νόμισμα, κοινώς επικίνδυνο έγκλημα, έγκλημα κατά της προσωπικής ελευθερίας,

έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για έγκλημα που προβλέπεται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και φοροδιαφυγής.

2. Για τη συμμετοχή στο διεθνή διαγωνισμό για τη χορήγηση αδείας απαιτείται κατάθεση εγγυητικής επιστολής 100.000 ευρώ από πιστωτικό ίδρυμα που είναι εγκατεστημένο και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Η προκήρυξη περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:
α) τον αριθμό των αδειών που προκηρύσσονται,
β) την προθεσμία μέσα στην οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν από το αρμόδιο όργανο του διαγωνισμού τα σχετικά έγγραφα,
γ) το αρμόδιο όργανο για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία και τον τόπο της αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται,
δ) τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων συμμετοχής στο διαγωνισμό, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις που τυχόν ζητούνται,
ε) τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει ότι τηρούνται τα ελάχιστα όρια των οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων, που τάσσονται με την προκήρυξη,
στ) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να κατατεθούν,
ζ) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών,
η) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς,
θ) τα κριτήρια επιλογής σχετικά με την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων τα οποία οδηγούν σε αποκλεισμό τους και τα απαιτούμενα στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι οι υποψήφιοι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις που οδηγούν σε αποκλεισμό,
ι) την ελάχιστη τιμή εκκίνησης του πλειοδοτικού διαγωνισμού,
ια) το σχέδιο της άδειας που θα χορηγηθεί
ιβ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διενέργεια του διαγωνισμού.

Άρθρο 47
Υποχρεώσεις των κατόχων της άδειας

1. Οι κάτοχοι των αδειών είναι νομικά πρόσωπα, με καταστατική έδρα ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994, όπως ισχύουν κάθε φορά. Οι ασκούντες τη διοίκηση και τη διαχείριση της εταιρίας δεν πρέπει να έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απιστία, αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, εκβίαση, πλαστογραφία, ενεργητική ή παθητική δωροδοκία, επικίνδυνη ή βαριά σωματική βλάβη, παρασιώπηση εγκλήματος, έγκλημα περί το νόμισμα, κοινώς επικίνδυνο έγκλημα, έγκλημα κατά της προσωπικής ελευθερίας, έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για έγκλημα που προβλέπεται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και φοροδιαφυγής.

2. Οι κάτοχοι αδειών απαγορεύεται να είναι συνδεδεμένες εταιρείες.

3. Κάθε διάθεση εν ζωή μετοχών εταιρείας κατόχου άδειας διενέργειας τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ίση ή μεγαλύτερη με το 2% του μετοχικού ή του εταιρικού κεφαλαίου γνωστοποιείται στην Ε.Ε.Ε.Π. μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την πραγματοποίησή της. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση που η συγκεκριμένη διάθεση μπορεί να οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση αλλαγή ελέγχου της εταιρείας, απαιτείται η προηγούμενη έγκριση της Ε.Ε.Ε.Π., χωρίς την οποία αυτή είναι άκυρη.

4. Η ίδια υποχρέωση γνωστοποίησης προς την Ε.Ε.Ε.Π. υφίσταται και όταν η μεταβίβαση των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων επήλθε λόγω κληρονομικής διαδοχής.

5. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ρυθμίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις έκδοσης, επέκτασης χρονικής ισχύος και ανάκλησης των αδειών διενέργειας τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου, οι όροι που πρέπει να περιέχονται σε αυτές, η διαδικασία επιβολής κυρώσεων και κάθε σχετικό θέμα που αφορά την έκδοση των αδειών και τις υποχρεώσεις των μετόχων των εταιριών που είναι κάτοχοι της άδειας.

6. Για την χορήγηση της άδειας καταβάλλονται:
α) το τίμημα της άδειας,
β) προκαταβολή ποσού έναντι της συμμετοχής του Δημοσίου, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 50.

7. Οι ιστότοποι στους οποίους διενεργούνται τυχερά παίγνια μέσω διαδικτύου έχουν υποχρεωτικά ονομασία με κατάληξη .gr

8. Ο κάτοχος της άδειας υποχρεούται να αποθηκεύει σε υλικό μηχανισμό που βρίσκεται στην Ελλάδα, τα δεδομένα που αφορούν στη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου, καθώς και τα δεδομένα που ανταλλάσσονται μεταξύ παίκτη, κατόχου της άδειας, παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σχετικά με τα παίγνια αυτά. Τα στοιχεία διατηρούνται σε ασφαλή μέσα, τα οποία επιτρέπουν την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων στοιχείων από την Ε.Ε.Ε.Π. για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

9. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο της αρχικής σελίδας των ιστοτόπων διεξαγωγής τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου.

10. Οι κάτοχοι των αδειών υποχρεούνται να έχουν και να τηρούν τις νομικές και οικονομικές υποχρεώσεις του παρόντος νόμου, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της άδειας.

11. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει εάν δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις των αδειών, αν τα κέρδη δεν καταβληθούν άμεσα στους παίκτες, καθώς και σε

όσες περιπτώσεις ορίζονται στο νόμο αυτό, στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων και στους όρους της άδειας.

12. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στον κάτοχο της άδειας ένα χρόνο μετά τη λήξη της άδειας και εφόσον δεν υπάρξει λόγος μερικής ή ολικής παρακράτησης.

Άρθρο 48
Υποχρεώσεις – Απαγορεύσεις – Στοιχεία παικτών

1. Το στοίχημα οποιουδήποτε τύπου σε χρηματοπιστωτικά μέσα που διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα απαγορεύεται. Στην απαγόρευση αυτή δεν εμπίπτουν τα χρηματοπιστωτικά μέσα που προβλέπονται στο άρθρο 5 του ν. 3606/2007 (Α' 195).

2. Το πρόσωπο που ασκεί την εκμετάλλευση ιστοτόπων τυχερών παιγνίων υποχρεωτικά ασκεί και τη λειτουργία των ιστότοπων αυτών.

3. Απαγορεύεται η δημιουργία και η λειτουργία ιστοτόπων από μη κατόχους άδειας.

4. Η λειτουργία ανταλλακτηρίων στοιχημάτων απαγορεύεται.

5. Η διεξαγωγή στην ελληνική επικράτεια τυχερών παιγνίων μέσω άλλων οπτικοακουστικών και ηλεκτρομαγνητικών μέσων επιτρέπεται μόνο ύστερα από χορήγηση ειδικής άδειας, που εκδίδεται από την Ε.Ε.Ε.Π.

6. Οι κάτοχοι της άδειας απαγορεύεται να επιτρέπουν τη συμμετοχή στα προσφερόμενα μέσω των ιστοτόπων τους τυχερά παίγνια σε φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους και σε μη εγγεγραμμένους χρήστες. Πριν τη δημιουργία λογαριασμού παίκτη για συμμετοχή σε οποιοδήποτε τυχερό παίγνιο μέσω του διαδικτύου, ο παίκτης συνομολογεί σύμβαση προσχώρησης στο παίγνιο.
Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται ο τρόπος πιστοποίησης της ηλικίας των παικτών και το ειδικότερο περιεχόμενο της σύμβασης προσχώρησης.

Άρθρο 49
Μεταφορές χρημάτων

1. Οι πληρωμές των ποσών συμμετοχής και απόδοσης κέρδους που απορρέουν από τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια μέσω του διαδικτύου διενεργούνται υποχρεωτικά μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων ή ιδρυμάτων πληρωμών που είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα. Ο αριθμός λογαριασμού των κατόχων άδειας λαμβάνει ειδικό κωδικό, ο οποίος γνωστοποιείται στην Ε.Ε.Ε.Π. με ευθύνη τους. Κάθε δοσοληψία που αφορά τυχερά παίγνια μέσω διαδικτύου αποτυπώνεται ξεχωριστά με ευθύνη των οικείων πιστωτικών ιδρυμάτων ή ιδρυμάτων πληρωμών.

2. Ο κάτοχος της άδειας διατηρεί ίδιο λογαριασμό και ξεχωριστό λογαριασμό παικτών σε πιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα πληρωμών που είναι εγκατεστημένο και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Τα ποσά που βρίσκονται κατατεθειμένα στο λογαριασμό παικτών πρέπει τουλάχιστον να εξισώνονται με το συνολικό ποσό με το οποίο είναι πιστωμένοι οι διαδικτυακοί λογαριασμοί των παικτών. Όταν το ποσό που βρίσκεται κατατεθειμένο στο λογαριασμό παικτών παρουσιάζει έλλειμμα σε σχέση με το συνολικό ποσό με το οποίο είναι πιστωμένοι οι διαδικτυακοί λογαριασμοί παικτών που διατηρεί ο κάτοχος της άδειας, ο κάτοχος της άδειας υποχρεούται να αναπληρώσει το έλλειμμα με δικά του ποσά, μέσα σε τρεις (3) ημέρες.

3. Η καταβολή του τιμήματος για τη συμμετοχή σε τυχερό παίγνιο μέσω του διαδικτύου γίνεται υποχρεωτικά σε αδειοδοτημένο κάτοχο άδειας, χωρίς τη μεσολάβηση τρίτου, πλην πιστωτικών ιδρυμάτων ή ιδρυμάτων πληρωμών που είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα, με τρόπο που διασφαλίζει την ταυτοποίηση του παίκτη, όπως ειδικότερα καθορίζεται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.

4. Απαγορεύεται στα πιστωτικά ιδρύματα ή τα ιδρύματα πληρωμών που είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα να πραγματοποιούν πληρωμές των ποσών συμμετοχής και απόδοσης κέρδους που απορρέουν από τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια στους λογαριασμούς που τηρούν σε αυτά παράνομοι πάροχοι τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, όπως αναφέρονται στον οικείο κατάλογο (black list) που τηρεί η Ε.Ε.Ε.Π. Στο πιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα πληρωμών που παραβαίνει τη διάταξη της παραγράφου αυτής επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δεκαπλάσιο του ποσού που διακινήθηκε παρανόμως και κατ' ελάχιστον ίσο με πεντακόσια (500) ευρώ.

Άρθρο 50
Παράβολα – Τέλη – Συμμετοχή του Δημοσίου στα έσοδα - Φόροι

1. Για την έκδοση και την ανανέωση των όρων της άδειας διεξαγωγής τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, καθώς και για τη λειτουργία των παιγνιομηχανημάτων τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων, καταβάλλονται :
α) προκαταβλητέο εφάπαξ τέλος για την έκδοση ή την ανανέωση των όρων της άδειας διεξαγωγής τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων, ανάλογα με τον αριθμό των παιγνιομηχανημάτων και τον πληθυσμό του τόπου εγκατάστασής τους.
β) προκαταβλητέο ετήσιο τέλος διενέργειας τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, ανάλογα με τον αριθμό των παιγνιομηχανημάτων και τον πληθυσμό του τόπου εγκατάστασής τους.

2. Για την έκδοση και την ανανέωση άδειας διεξαγωγής τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου, καθώς και για τη λειτουργία των παιγνιομηχανημάτων αυτών, καταβάλλονται :
α) παράβολο για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό χορήγησης αδειών, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 46.
β) το τίμημα για τη χορήγηση της άδειας, όπως προέκυψε κατά τη διαγωνιστική διαδικασία, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 46.

γ) σε περίπτωση ανανέωσης άδειας, ποσό έναντι της συμμετοχής του Δημοσίου στα έσοδα των τυχερών παιγνίων, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου αυτού.

3. Για την πιστοποίηση των παιγνίων, των παιγνιομηχανημάτων και των καταστημάτων στα οποία διεξάγονται τεχνικά-ψυχαγωγικά ή τυχερά παίγνια με παιγνιομηχανήματα, καταβάλλονται:
α) παράβολο με την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 42 παρ. 1 και 3 και 44 παρ. 1 έως και 4.
β) εφάπαξ τέλος πιστοποίησης παιγνίου, παιγνιομηχανήματος και καταστήματος σύμφωνα με τα άρθρα 42 παρ. 1 και 3 και 44 παρ. 1 έως και 4.

4. Για την εγγραφή και τη διατήρηση στα μητρώα της Ε.Ε.Ε.Π. των κατασκευαστών, των τεχνικών και των εισαγωγέων παιγνίων και παιγνιομηχανημάτων καταβάλλεται:
α) παράβολο με την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29.
β) προκαταβλητέο ετήσιο τέλος διατήρησης εγγραφής, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29.

5. Για όλα τα τυχερά παίγνια η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα έσοδα καθορίζεται σε τριάντα τοις εκατό (30%) επί του μικτού κέρδους που αφορά τα ποσά τα οποία προέρχονται από την εκμετάλλευση της δραστηριότητας του κατόχου της άδειας.
Τα έσοδα αυτά αποδίδονται στο Δημόσιο κάθε τρίμηνο και πάντως όχι αργότερα από τις 16 Ιανουαρίου, 16 Απριλίου, 16 Ιουλίου και τις 16 Οκτωβρίου κάθε έτους, για το προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο. Ο κάτοχος άδειας, αν έχει παραχωρήσει το δικαίωμα εκμετάλλευσης, βαρύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον φορέα εκμετάλλευσης για την καταβολή της συμμετοχής του πρώτου εδαφίου.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και του συναρμόδιου υπουργού καθορίζεται μέρος των εσόδων αυτών του Ελληνικού Δημοσίου, ύψους τουλάχιστον 20%, το οποίο προορίζεται για κοινωνικές πολιτικές, όπως η ενίσχυση μέτρων πολιτικής για άτομα με αναπηρία, για την καταπολέμηση της ανεργίας, για την απεξάρτηση από τα παίγνια, καθώς και για την απεξάρτηση από άλλες μορφές εθισμού, για τον αθλητισμό, για τον πολιτισμό, και για τους ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού σχετικά με τις παραπάνω πολιτικές και τις διαδικαστικές ενέργειες που προβλέπονται στην περ. ια' της παρ. 3 του άρθρου 28, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Τα ποσά που καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 6 του άρθρου αυτού, θεωρούνται δαπάνη της επιχείρησης και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων στις περιπτώσεις που το καθαρό εισόδημα αυτών προσδιορίζεται λογιστικά, ή από τα συνολικά κέρδη των επιχειρήσεων στις περιπτώσεις που το καθαρό εισόδημα αυτών προσδιορίζεται εξωλογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2238/1994. Τα παραπάνω ποσά δεν συμψηφίζονται με άλλους φόρους ή άλλα τέλη, ούτε επιστρέφονται.

8. Τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των παιγνίων, που ρυθμίζονται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 26, φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας του εισοδήματος.

Γενικά έξοδα διαχείρισης και διάφορα άλλα έξοδα οργάνωσης και λειτουργίας της αλλοδαπής επιχείρησης που έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και είναι κάτοχος άδειας του νόμου αυτού, που πραγματοποιούνται από την έδρα της επιχείρησης που βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν υπολογίζονται προκειμένου να προσδιοριστεί το καθαρό κέρδος που προκύπτει στην Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση της αλλοδαπής επιχείρησης.

9. Τα κέρδη των παικτών από τη διεξαγωγή στην Ελλάδα τυχερών παιγνίων, που διεξάγονται με παιγνιομηχανήματα, ή μέσω του διαδικτύου, υποβάλλονται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 58, της παραγράφου 1 του άρθρου 91 και των άρθρων 92 έως και 97 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2961/2001 (Α' 266). Ο φόρος αυτός παρακρατείται και αποδίδεται κάθε μήνα στο Δημόσιο από τους κατόχους των αδειών.

10. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Ε.Ε.Ε.Π., καθορίζονται τα ποσά των παραβόλων, τελών και συμμετοχών, καθώς και ο χρόνος, η διαδικασία καταβολής, τα όργανα είσπραξης και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των προηγουμένων παραγράφων, σύμφωνα με σχετική οικονομική μελέτη που βασίζεται σε πρόσφορα στοιχεία, τα οποία αντανακλούν το κόστος των διαδικασιών που απαιτούνται για το σκοπό αυτόν.

11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Ε.Ε.Ε.Π., καθορίζονται όλα τα έγγραφα, μηχανικά ή ηλεκτρονικά μέσα, για τη βεβαίωση κάθε φύσης εσόδων του Δημοσίου, επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις γενικές διατάξεις.

Άρθρο 51
Διοικητικές κυρώσεις

1. Αν παραβιάζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου ή των κανονιστικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του ή των όρων των αδειών, η Ε.Ε.Ε.Π. με απόφασή της :
α) επιβάλει κατ'αποκοπή πρόστιμο από 1.000 έως 2.000.000 ευρώ ή σε ποσοστό επί των ακαθαρίστων εισπράξεων, ανά παράβαση ή και ανά παιγνιομηχάνημα, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης, ή και
β) ανακαλεί προσωρινά μέχρι 3 μήνες ή οριστικά την άδεια, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης.

Η προσφυγή, ως διαφορά ουσίας, κατά απόφασης της Ε.Ε.Ε.Π. ασκείται στα τακτικά διοικητικά Δικαστήρια, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το πρόστιμο επιβάλλεται ανά παράβαση ή ανά παιγνιομηχάνημα και εξειδικεύονται οι επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις της παραγράφου αυτής ανά παράβαση ή ανά κατηγορίες παραβάσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

2. Αν διαπιστωθεί ότι διεξάγονται παίγνια χωρίς την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του νόμου αυτού άδεια, ή χωρίς την προηγούμενη κατάλληλη πιστοποίηση του καταστήματος, τα ελεγκτικά όργανα, ανεξάρτητα από τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτό και στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Έλεγχου Παιγνίων, προβαίνουν σε άμεση σφράγιση του καταστήματος διεξαγωγής των παιγνίων.

3. Όποιος διεξάγει τυχερά παίγνια χωρίς τη χρήση και τον έλεγχο των ατομικών καρτών παίκτη των συμμετεχόντων τιμωρείται με πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ έως και επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ ανά διαπιστωμένη παράβαση. Η συχνή και σε πολλούς πελάτες παράλειψη απαίτησης κάρτας παίκτη μπορεί να οδηγήσει σε αναστολή ισχύος της άδειας μέχρι και σε οριστική ανάκλησή της, καθώς και σε προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο του καταστήματος.

4. Όσοι παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32 τιμωρούνται με πρόστιμο, ύψους χιλίων (1.000) ευρώ έως και δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ ανά διαπιστωμένη παράβαση.

5. Απαγορεύεται στους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) με καταστατική έδρα ή έδρα πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994, να επιτρέπουν την πρόσβαση σε παράνομους παρόχους τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, όπως αναφέρονται στον οικείο κατάλογο (black list) που τηρεί η Ε.Ε.Ε.Π. Στον πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου που παραβαίνει την υποχρέωση αυτή επιβάλλεται πρόστιμο που ορίζεται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων.

6. Όσοι παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 49 τιμωρούνται με πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ έως και χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ανά διαπιστωμένη παράβαση.

7. Σε περίπτωση που οι κάτοχοι άδειας δεν εγκαθιστούν τεχνική υποδομή διεξαγωγής τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου, που να συνδέεται μέσω Κεντρικών Πληροφορικών Συστημάτων με το Π.Σ.Ε.Ε., υπόκεινται σε ποινή προστίμου ύψους από εκατό χιλιάδων (100.000) έως και πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, καθώς και σε προσωρινή παύση λειτουργίας ή οριστική ανάκληση της αδείας, από την Ε.Ε.Ε.Π.

8. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται ο τρόπος και τα όργανα βεβαίωσης της παράβασης, η διαδικασία ελέγχου, πιστοποίησης παραβάσεων και επιβολής προστίμων, το ύψος και τα κριτήρια επιμέτρησης των προστίμων, η διαδικασία είσπραξής τους, ο τρόπος

καταβολής και η ειδικότερη διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.), όπως και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 52
Ποινικές κυρώσεις

1. Όποιος διεξάγει παίγνια χωρίς να διαθέτει την απαιτούμενη προς τούτο άδεια, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως και 200.000 ευρώ, ανά παιγνιομηχάνημα ή προκειμένου για παίγνια που διεξάγονται μέσω του διαδικτύου με ποινή φυλάκισης και με χρηματική ποινή από διακόσιες χιλιάδες (200.000) έως και πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Αν το παίγνιο που διεξάγεται είναι τυχερό, το αδίκημα τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα έτη.

2. Όποιος προβαίνει σε εμπορική επικοινωνία για τυχερά παίγνια τα οποία διοργανώνονται ή διεξάγονται χωρίς άδεια, είτε ως διαφημιστής είτε ως διαφημιζόμενος, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως και 200.000 ευρώ.

3. Όποιος μετέχει σε τυχερό παίγνιο, το οποίο διοργανώνεται χωρίς άδεια από την Ελληνική Δημοκρατία, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή από 5.000 έως 20.000 ευρώ.

4. Όποιος εγκαθιστά ή λειτουργεί τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση είτε του παιγνίου, είτε του παιγνιομηχανήματος, είτε του χώρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από 5.000 έως 50.000 ευρώ ανά παιγνιομηχάνημα.

5. Όποιος εγκαθιστά ή λειτουργεί τυχερά παίγνια με παιγνιομηχανήματα χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση είτε του παιγνίου, είτε του παιγνιομηχανήματος, είτε του καταστήματος, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 150.000 έως 200.000 ευρώ ανά παιγνιομηχάνημα.

6. Όποιος επιτρέπει την πρόσβαση σε παίγνια ατόμων της παρ. 1 του άρθρου 33, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως 200.000 ευρώ.

7. Όποιος μετέχει σε παίγνια μέσω παρενθέτου φυσικού ή νομικού προσώπου τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από 100.000 έως 200.000 ευρώ. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και το παρένθετο φυσικό πρόσωπο και αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, τα πρόσωπα που καθορίζονται ως αυτουργοί με την παράγραφο 9.

8. Όποιος, ακόμη και εάν είναι κάτοχος άδειας διεξαγωγής τυχερών παιγνίων, μετατρέπει τεχνικό-ψυχαγωγικό παιγνιομηχάνημα σε τυχερό τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα ετών και χρηματική ποινή από 200.000 έως 300.000 ευρώ.

9. Προκειμένου περί νομικών προσώπων, ως αυτουργοί των αδικημάτων των προηγουμένων παραγράφων θεωρούνται οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι και συμπράττοντες σύμβουλοι, ή οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, ή οι γενικοί διευθυντές και διευθυντές, ή εν γένει κάθε εντεταλμένο πρόσωπο είτε άμεσα από το νόμο, είτε από ιδιωτική βούληση, είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή στη διαχείριση του νομικού προσώπου. Εάν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα ως άνω καθήκοντα.

10. Ο πάσης φύσεως τεχνικός εξοπλισμός και τα παιγνιομηχανήματα που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των αδικημάτων του άρθρου αυτού κατάσχονται και μετά την έκδοση αμετάκλητης ποινικής απόφασης δημεύονται.

Άρθρο 53
Διεξαγωγή τυχερών παιγνίων από ραδιοτηλεοπτικά μέσα

1. Για τη διεξαγωγή οιουδήποτε τυχερού παιγνίου από τηλεοπτικά μέσα, στα οποία οι παίκτες συμμετέχουν είτε αυτοπροσώπως, είτε με τηλεφωνική συμμετοχή, είτε με συμμετοχή μέσω του διαδικτύου, απαιτείται ειδική άδεια η οποία χορηγείται από την Ε.Ε.Ε.Π., μετά από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.).

2. Η άδεια περιλαμβάνει τους όρους διεξαγωγής των παιγνίων αυτών, οι οποίοι καθορίζονται κατά περίπτωση για κάθε εγκρινόμενο παίγνιο ή κατηγορία παιγνίων.

3. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 54
Τελικές και Μεταβατικές διατάξεις

1. Η Ε.Ε.Ε.Π. ασκεί τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Εποπτείας Καζίνο του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και των άλλων εν λειτουργία φορέων ελέγχου μέσα σε ένα έτος από το διορισμό των μελών της. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αυτό το χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί συνολικά ή ανά φορέα.

2. Μέχρι την ανάληψη των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Εποπτείας Καζίνο από την Ε.Ε.Ε.Π., οι αρμοδιότητες αυτές εξακολουθούν να ασκούνται από τη Διεύθυνση Εποπτείας Καζίνο.

3. Μέχρι την ανάληψη των αρμοδιοτήτων των λοιπών εν λειτουργία φορέων ελέγχου από την Ε.Ε.Ε.Π., οι αρμοδιότητες αυτές εξακολουθούν να ασκούνται από τους φορείς αυτούς.

4. Μέσα σε έξι μήνες από το διορισμό των μελών της Ε.Ε.Ε.Π., τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια που ήδη διεξάγονται με παιγνιομηχανήματα χωρίς να

έχουν άδεια από την ελληνική πολιτεία και κατά παράβαση της εθνικής νομοθεσίας, λαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις και άδειες από το νόμο αυτό. Άλλως, εφαρμόζονται οι κυρώσεις των άρθρων 51 και 52.

5. Μέχρι την έκδοση του Οργανισμού της Ε.Ε.Ε.Π., του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων και του Κώδικα Δεοντολογίας Παιγνίων, τα θέματα που διέπονται από αυτούς ρυθμίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.

6. Τα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μέλη της Ε.Ε.Τ.Π., συνεχίζουν τη θητεία τους ως μέλη της Ε.Ε.Ε.Π. για τέσσερα έτη από το διορισμό τους.

7. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' του άρθρου 17 του ν. 3229/2004 αντικαθίσταται ως εξής: «Τα τυχερά παιχνίδια, ο έλεγχος των οποίων υπάγεται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι: τα Κρατικά Λαχεία, ο Ιππόδρομος, το Ξυστό, το Λόττο, το Πρώτο, το ΠΡΟΠΟ, το Τζόκερ, όπως επίσης και κάθε τυχερό παιχνίδι, που ήδη λειτουργεί ή έχει τεθεί σε λειτουργία μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εδαφίου».

8. Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγονται οι διατάξεις περί ΟΠΑΠ Α.Ε. και ΟΔΙΕ Α.Ε., επιφυλασσομένων των διατάξεων περί αρμοδιοτήτων της Ε.Ε.Ε.Π. και των άλλων διατάξεων του παρόντος νόμου που τις αφορούν.

9. Για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση τεχνικών–ψυχαγωγικών ή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα στις εγκαταστάσεις του Ο.Δ.Ι.Ε. και μέσω του δικτύου της Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε., σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 598/1968, καθώς και μέσω του διαδικτύου, απαιτείται η τήρηση των προϋποθέσεων αδειοδότησης, πιστοποίησης και λειτουργίας του νόμου αυτού.

10. Επί ιπποδρομιών και συναφών στοιχημάτων επιβάλλεται στο ποσό που απομένει μετά τη διανομή των κερδών στους παίκτες και την απόδοση της συμμετοχής του Δημοσίου, ποσοστό υπέρ των εγχωρίων ιπποδρομιακών φορέων, όπως ορίζεται με τις περιπτώσεις β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του α.ν. 598/1968 (Α΄ 256) και αποδίδεται κατά την παρ. 5 του άρθρου 50.

11. Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγονται οι διατάξεις του ν. 2206/1994 (Α' 62), καθώς επίσης και οι λοιπές διατάξεις περί καζίνο, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί αρμοδιοτήτων της Ε.Ε.Ε.Π. και των τροποποιούμενων σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

12. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 10 του άρθρου 3 του ν. 2206/1994 τροποποιείται ως εξής: «Στο καζίνο επιτρέπεται η είσοδος ατόμων που έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους.»

13. Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγονται οι υφιστάμενες διατάξεις για διάθεση πόρων υπέρ τρίτων από κέρδη των εποπτευομένων φορέων και οργανισμών διεξαγωγής και εκμετάλλευσης τυχερών παιγνίων και στοιχηματισμού.

14. Η περίπτωση κζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα Φ.Π.Α. που κυρώθηκε με το ν. 2859/2000 (Α' 248), αντικαθίσταται ως εξής:
«κζ) τα κρατικά λαχεία και τα τυχερά παίγνια και στοιχήματα που διεξάγονται από τις εταιρίες Ο.Π.Α.Π. Α.Ε και Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε., καθώς και τα τυχερά παίγνια που διεξάγονται με παιγνιομηχανήματα ή μέσω διαδικτύου, με βάση τις σχετικές διατάξεις του νόμου «Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων»,».

15. Στο άρθρο 232 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (Δ' 580, άρθρο 3 του π.δ. 23.2/6.3.1987, Δ' 166) προστίθεται περίπτωση 15 ως εξής: «15. Διεξαγωγή τυχερών παιγνίων.» β) Στο άρθρο 233 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (άρθρο 4 του π.δ. 23.2/6.3.1987) προστίθεται περίπτωση 20 ως εξής: «20. Διεξαγωγή τυχερών και τεχνικών παιγνίων.» γ) Στο άρθρο 237 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (άρθρο 8 του π.δ. 23.2/6.3.1987, άρθρο 6 παρ. 18α του ν. 2160/1993, Α' 118) προστίθεται περίπτωση 20 ως εξής: «20. Διεξαγωγή τυχερών και τεχνικών παιγνίων».

16. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1, 2, 3 εδάφια πρώτο και δεύτερο, 4, 5, 6, 7 παρ. 2, 8 και 9 του ν. 3037/2002 (Α' 174).

17. Το άρθρο 19 οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 23 του ν. 3229/2004 καταργούνται.

Άρθρο 55
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 14 Ιουλίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ